

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ORTAK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE OKUL
YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİK YETERLİKLERİ
İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şeyma BAYCAN

İstanbul

Temmuz, 2018

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ORTAK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE OKUL
YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİK YETERLİKLERİ İLE
İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şeyma BAYCAN

Dr. Öğr. Üyesi Bilal YILDIRIM

Tez Danışmanı

İstanbul

Temmuz, 2018

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAY SAYFASI

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan Dr. Öğr. Üyesi Bilal YILDIRIM (Danışman)

Üye Dr. Öğr. Üyesi Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA

Üye Dr. Öğr. Üyesi Ahmet AVCI

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof. Dr. Ömer ÇAĞA
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**Öğretmen Görüşlerine Göre Okul Yöneticilerinin Teknolojik Yeterlikleri İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişki**” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Şeyma BAYCAN

ÖNSÖZ

Bilgi çağını yaşadığımız 21. yüzyılda yaşanan teknolojik gelişmeler, geleceğin toplumunu inşa etme görevini üzerine alan eğitim kurumlarından beklentileri de arttırmıştır. Bu beklentiler ışığında, yöneticiler ve öğretmenler sürekli kendilerini yenilemek, yeni teknolojik şartlara ve değişen eğitim sistemi ve içeriğine uyum sağlamak durumundadırlar. Söz konusu uyumun gerçekleşmesi için okul kültürünü oluşturan paydaşlar arasında etkin bir iletişim oldukça gerekli görülmektedir. Dolayısıyla okul kültürünün oluşmasında en önemli rollerden birine sahip olan okul yöneticilerinin, teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerilerinin kalitesi, topyekûn eğitimin kalitesini arttırmada oldukça önemli bir rol oynayacaktır. Bu bağlamda bu araştırma ile öğretmenlerin gözünden “Yöneticilerin Teknolojik Yeterlikleri İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişki” nin niteliği ortaya konulmaya çalışılarak eğitim sistemine ve bilimsel araştırmalara katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Yüksek lisans eğitimim boyunca öğrencisi olmaktan gurur duyduğum, tezimin hazırlık sürecinde desteğini esirgemeyen, içtenliği ve yardımseverliğiyle beni her daim yüreklendiren, kendisinden çok şey öğrendiğim kıymetli hocam, danışmanım, Sayın Dr. Öğr. Üyesi Bilal YILDIRIM’ a, teknolojik yeterlik ölçeğinden yararlandığım Sayın Kemal ERGİŞİ’ ye, iletişim becerileri ölçeği için Sayın Yücel ŞİMŞEK’ e, sonsuz desteği, sabrı, yardımları ve fedakârlıkları için kadim dostum Selda UZUN’ a, tez araştırmam süresince her zaman yanımda olan, beni yüreklendiren, destekleyen, sevgi ve ilgi gösteren biricik eşim Ömer Faruk BAYCAN’ a, beni ben yapan aileme ve araştırmama yardımcı olarak ölçeklere katılım gösteren tüm meslektaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

ŞEYMA BAYCAN

İstanbul-2017

ÖZET

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE OKUL YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİK YETERLİKLERİ İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Şeyma BAYCAN

Yüksek Lisans, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Bilal YILDIRIM

Temmuz- 2018, 107 + XIV Sayfa

Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma betimsel tarama modelindedir. Araştırmanın evreni İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde görevli 5158 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise tabakalı örnekleme yöntemi ile belirlenen 525 öğretmenden oluşmaktadır.

Veriler, teknolojik yeterlik ve iletişim becerileri ölçekleriyle toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS (Statistical Package For Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu süreçte tanımlayıcı istatistiksel metotlar (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) ile Mann Whitney U, Kruskal Wallis ve Spearman's Rank Order korelasyon testi yapılmıştır.

Araştırma sonucunda okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ve iletişim becerileri arasında pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte okul yöneticilerinin, teknolojik yeterliklerinin ve iletişim becerilerinin cinsiyet, görev yapılan eğitim kademesi, mesleki kıdem, branş gibi bağımsız değişkenlerle olan ilişkileri incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda okul yöneticilerinin, teknolojik yeterlikleri açısından; kıdem değişkeninde 0.05 anlamlılık düzeyinde farklılaşma görülmezken, cinsiyet, görev yapılan eğitim kademesi, eğitim düzeyi ve branş değişkenlerinde anlamlı farklılaşmalar görülmüştür. Yöneticilerin iletişim becerileri açısından ise cinsiyet değişkeninde farklılaşma görülmezken; eğitim kademesi, eğitim düzeyi, branş ve kıdem değişkenlerinde anlamlı farklılaşma olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknolojik yeterlik, iletişim becerileri, okul yöneticileri

ABSTRACT

ACCORDING TO TEACHERS OPINION THE CORRELATION BETWEEN TECHNOLOGICAL EFFICIENCY OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND THEIR COMMUNICATION SKILLS

Şeyma BAYCAN

Graduate Master Degree, Department Of Educational Sciences

Thesis Advisor; Assistant Professor Bilal Yıldırım

July 2018, 107 + XIV Pages

The aim of this study is to determine the correlation between technological efficiency of school administrators and their communication skills. The study was designed as a descriptive screening model. The population of the research consists of 5158 teachers working in Küçükçekmece district of Istanbul and the sample of the study also consists of 525 teachers selected by stratified sampling method.

Dasas were collected by using “technological efficiency” and “communication skills” scales. These collected dasas were analyzed with SPSS (Statistical Package For Social Science) programme. Number, frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation values of research dasas were found with descriptive statistical methods and Mann Whitney U, Kruskal Wallis and Spearman’s Rank Order Correlation statistical tests were used for comparing of variable dasas.

At the end of the study, positive and statistically significant correlation was identified between the technological efficiency of school administrators and their communication skills. At the same time the correlation between technological efficiency of school administrators and their communication skills was examined with independent variables like gender, working educational stage, educational level, professional seniority and specialization area in education (branch).

As a result of the analysis made, the technological efficiency of school administrators and their communication skills differed at the significance level of 0.05 when the some variables like above were taken into the consideration. According these analysis there was no significant difference in professional seniority variable in terms of technological efficiency of school administrators, but significant differences were

found in gender, working education stage, education level and branch (specialization area in education) variables. In terms of the communication skills of school administrators, it was concluded that there was no significant difference in the gender variable at the significant level, but the working education stage, education level, professional seniority and branch (specialization area in education) variables were significantly differentiated.

Key Words: Technological efficiency, communication skills, school administrators

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI.....	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR	xiv
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.1.1. Problem Cümlesi.....	3
1.1.2. Alt Problemler.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Sınırlılıklar.....	5
1.5. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Yönetim.....	6
2.1.1. Okul Yönetimi.....	7
2.1.2. Yöneticilik.....	9
2.1.3. Okul Yöneticiliği.....	10
2.2. Teknoloji	12

2.2.1. Teknolojik Yeterlik	12
2.2.2. Yöneticilerin Teknolojik Yeterlikleri.....	12
2.2.3. Okul Yönetiminde Teknolojinin Yeri Ve Önemi.....	13
2.3. İletişim	16
2.3.1. İletişim Unsurları	17
2.3.2. İletişim Biçimleri	18
2.3.3. Yöneticilerin İletişim Biçimleri	22
2.3.4. Okul Yönetiminde İletişimin Yeri Ve Önemi	23
2.4. Teknoloji ve İletişim İlişkisi	25
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	27
YÖNTEM	27
3.1. Araştırmanın Modeli	27
3.2. Evren ve Örneklem	27
3.2.1. Örneklemin Demografik Özellikleri	28
3.3. Verilerin Toplanması	30
3.3.1. Kişisel Bilgiler Formu.....	31
3.3.2. Teknolojik Yeterlik Ölçeği	31
3.3.3. İletişim Becerileri Ölçeği	33
3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi	34
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	38
BULGULAR	38
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	38
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	39
4.2.1. TY Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkeni İle Olan İlişkisine Dair Bulgular.....	39

4.2.3. TY Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri Değişkeni İle Olan İlişkisine Dair Bulgular	48
4.2.4. TY Alt Boyut Puanlarının Branş Değişkeni İle Olan İlişkisine Dair Bulgular.....	53
4.2.5. TY Alt Boyut Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkeni İle Olan İlişkisine Dair Bulgular.....	55
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	57
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	58
4.4.1. İB Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkeni İle Olan İlişkisine Dair Bulgular.....	58
4.4.2. İB Alt Boyut Puanlarının Görev Yapılan Eğitim Kademesi Değişkeni İle Olan İlişkisine Dair Bulgular	60
4.4.3. İB Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri İle Olan İlişkisine Dair Bulgular	63
4.4.4. İB Alt Boyut Puanlarının Branş Değişkeni İle Olan İlişkisine Dair Bulgular.....	66
4.4.5. İB Alt Boyut Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkeni İle Olan İlişkisine Dair Bulgular.....	67
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	70
4.5.1. TY ve İB Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizi İle İncelenmesi	71
4.6. Araştırmanın Temel Problemine İlişkin Bulgular.....	74
4.6.1. TY ve İB Ortalamalarının Korelasyon Analizi Sonuçları.....	74
BEŞİNCİ BÖLÜM	75
TARTIŞMA VE SONUÇLAR	75
5.1. Tartışma.....	75
5.2. Sonuçlar	80
5.3. Öneriler	86

KAYNAKÇA	88
EKLER	97
ÖZGEÇMİŞ	107

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. Evren ve Örneklemin Eğitim Kademesine Göre Dağılımı	28
Tablo 3.2. Örneklemin Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	28
Tablo 3.3. Örneklemin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı.....	29
Tablo 3.4. Örneklemin Çalıştıkları Eğitim Kademesine Göre Dağılımı.....	29
Tablo 3.5. Örneklemin Branşlara Göre Dağılımı.....	29
Tablo 3.6. Örneklemin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı	30
Tablo 3.7. Teknolojik Yeterlik Ölçeği Güvenirlik Değerleri.....	32
Tablo 3.8. İletişim Becerileri Ölçeği Güvenirlik Değerleri	34
Tablo 3.9. Teknolojik Yeterlik Ölçek Puanlama Sınırları	36
Tablo 3.10. İletişim Becerileri Ölçek Puanlama Sınırları	36
Tablo 4.1. Yöneticilerin Teknolojik Yeterlik Düzeylerine İlişkin Bulgular	38
Tablo 4.2. TY Alt Boyut Puanlarının Cinsiyetle Olan İlişkinine Dair Bulgular	40
Tablo 4.3. TY Alt Boyut Puanlarının Görev Yapılan Eğitim Kademesi İle İlişkinine Dair Bulgular.....	42
Tablo 4.4. Temel Bilgisayar ve İnternet Kullanımının Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular.....	43
Tablo 4.5. Eğitim-Öğretim İşlerinde Bilgisayar Kullanımının Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular.....	44
Tablo 4.6. Kurum Net Kullanabilme Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular.....	45
Tablo 4.7. Personel İşlemlerinde Bilgisayar ve İnternet Kullanabilme Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular	46
Tablo 4.8. Teknolojik Gelişmeleri Takip Edebilme Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular.....	47
Tablo 4.9. TY Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri İle İlişkinine Dair Bulgular.....	49
Tablo 4.10. Eğitim-Öğretim İşlerinde Bilgisayar Kullanımının Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular.....	50
Tablo 4.11. Kurum Net Kullanabilme Becerilerinin Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular.....	51
Tablo 4.12. Personel İşlemlerinde Bilgisayar ve İnternet Kullanabilme Becerilerinin Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular.....	52

Tablo 4.13. TY Alt Boyut Puanlarının Branşlarla Olan İlişkisine Dair Bulgular.....	53
Tablo 4.14. TY Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri İle İlişkisine Dair Bulgular	56
Tablo 4.15. Yöneticilerin İletişim Becerileri Alt Boyut Puan Ortalamaları	58
Tablo 4.16. İB Alt Boyut Puanlarının Cinsiyetle Olan İlişkisine Dair Bulgular	59
Tablo 4.17. İB Alt Boyut Puanlarının Görev Yapılan Eğitim Kademesi İle İlişkisine Dair Bulgular.....	60
Tablo 4.18. Temel İletişim Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular	61
Tablo 4.19. İletişim Süreçlerinde Teknolojiyi Kullanma Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular.....	62
Tablo 4.20. İB Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri İle İlişkisine Dair Bulgular.....	63
Tablo 4.21. Temel İletişim Becerileri Boyutunun Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular	64
Tablo 4.22. İletişim Süreçlerinde Teknolojiyi Kullanma Becerilerinin Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular	65
Tablo 4.23. İB Alt Boyut Puanlarının Branşlarla Olan İlişkisine Dair Bulgular	66
Tablo 4.24. İB Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri İle İlişkisine Dair Bulgular.....	68
Tablo 4.25. Temel İletişim Becerilerinin Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular	69
Tablo 4.26. Faktör İlişkilerinde Korelasyon Değeri	71
Tablo 4.27. Faktör Bazında Korelasyon Analizi Tablosu.....	72
Tablo 4.28. TY ve İB Ortalamalarının Korelasyon Analizi Bulguları.....	74

ŞEKİL LİSTESİ

İKİNCİ BÖLÜM

Şekil 2.1. Tek Yönlü İletişim	20
Şekil 2.2. İki Yönlü İletişim.....	21

KISALTMALAR

F	: Frekans
İB	: İletişim Becerileri
Kmo	: Kaiser Meyer Olkin
Max	: Maksimum
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Min.	: Minimum
N	: Örneklem sayısı
p	: Anlamlılık
r	: Korelasyon değeri
rho	: Korelasyon katsayısı
S.O.	: Sıralama puan ortalaması
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)
SD	: Serbestlik derecesi
Ss.	:Standart sapma
S.T.	: Sıralama puan toplamı
TY	: Teknolojik Yeterlik
U	: Mann Whitney U Testi değeri
VDE	: Virginia Department Of Education
\bar{X}	:Ortalama
X^2	: Kruskal Wallis Test sonucu
z	: z değeri

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

İnsanın içinde yaşadığı toplumun bir parçası olabilmesi için duygularını, düşüncelerini veya inançlarını iletişim yoluyla çevresine aktarabilmesi gerekir. Bu nedenle iletişim, bir toplumu oluşturan ya da onu değliştirip farklılaştıran en önemli olgulardan biridir.

Eğitim, toplumların gelişmişliğini etkileyen önemli unsurlardan biridir. Bu durum ülkelerin eğitim politikalarında kalite ve verimliliği ön plana çıkarmaktadır. Kalite ve verimlilik olması için de kurumlarda güçlü bir yönetim olması gerekmektedir. Şüphesiz toplumu oluşturan bireylerin eğitildiği okullar da kaliteli bir yönetimin olması gereken işletmelerdir. Etkili bir yönetim için, yöneticilerin, hızla gelişen teknolojiye ayak uydurması, çağı yakalaması, verimliliği artırması gibi yeterlikler önem taşımaktadır. Bu nedenle yöneticiler bu hususlarda hedefler koyarak kendilerini geliştirmek durumundadırlar. Tüm bu hedeflerin gerçekleşmesi için de yöneticilerin hitap ettiği kitleyle arasında etkin bir iletişim ağı kurması gerekir.

Bilgi çağı toplumuna bilgi toplumu da denilmektedir. Bilgi toplumu, her şeyden evvel bilgiye kıymet veren, bilgiyi kullanabilen ve bilgiyi üretebilen toplumdur. Bilgi toplumu aktiftir ve edilgenlikten kurtulmuş bir toplumdur. Bu özellikleriyle bilgi toplumunu biçimlendiren unsur, bilgi teknolojileridir (Bensghir, 1996).

Bilgi toplumu, bilgiye değer veren, elde ettiği bilgiyi amacına uygun kullanabilen ve bunların ışığında yeni bilgiler üretebilen bireylerden oluşan toplum olarak tanımlanmaktadır (Bensghir, 1996).

Teknolojik gelişmeler insan hayatının her alanına girmiştir. Bu gelişmeler eğitim ortamını, eğitim- öğretimde kullanılan araç gereçleri de değışime uğratmıştır. Eskiden sadece ders kitabı kullanılarak işlenen dersler, teknolojik gelişmelerle yerini akıllı tahtalar gibi teknolojsi yoğun araçlara bırakan bir süreç izlemiştir. Bununla beraber bilgisayarlar, projeksiyon aletleri gibi donanımlara günümüzde kırsal yerleşimdeki okullarda dahi rastlanmaktadır.

Bilgi teknolojileri araç-gereçlerinin hem yönetim hem de eğitim işlerinde kullanılması bilgi toplumunun temellerini oluşturmaktadır. Buna binaen kendilerini

ve yetiştirdikleri nesilleri bilgi toplumuna hazırlayacak öğretmenleri, öğrencileri ve okulun tüm birimlerinde görev alanları yöneten yöneticilerin; teknolojik okul kültürünü benimseyip, kendi teknolojik yeterliklerini en üst seviyeye taşımaları gerekmektedir.

Okul ortamında teknolojinin verimliliği, okul yöneticilerinin görevleriyle ilgili teknolojik araçları kullanabilmelerine, yazışmalarını, resmi işlemlerini, elektronik posta iletişimi gibi işlerini bilgisayar kullanarak yapmaları açısından önemlidir. Ayrıca, bilgisayar laboratuvarı, kütüphane, rehberlik servisi gibi hizmet birimlerinde internet kullanımında yöneticilerin desteği önem taşımaktadır (Ergişi, 2005).

1.1.Problem Durumu

Eğitim kurumlarının yöneticilerinin, teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerilerinin bilinmesi okul yönetimi açısından oldukça önemlidir. Okul yönetim anlayışı içinde, teknoloji kullanabilen, teknolojik gelişmeleri yakından takip edebilen, zamanının çoğunu eğitim-öğretim ortamlarında gözlem yaparak değerlendiren ve öğretmenlerin gelişimi hakkında bilgi sahibi olup, üyelerinin gelişim sürecini destekleyen, yönetim süresince üyeleriyle etkili iletişim kurabilen, kurum içindeki çalışmaları etkin bir iletişim ağıyla destekleyen, örgüt içi iletişimi teknolojik yeterliğiyle bütünleştiren, tüm bu özellikleri özümsemiş ve özelliklerini okul yönetiminde kullanabilen okul müdürleri, çağın ilerisinde bir örgüt yapısı oluşmasını sağlayarak eğitimin kalitesini yükselteceklerdir (Şimşek, 2003).

Planlı okul yönetimi davranışı gösteren hiyerarşik örgüt yapılarından kaynaklanan makam yetkisi yerine, çağdaş yönetim anlayışıyla okul yönetim becerisi ortaya koymak, etkili bir iletişim ile takım ruhunun ön plana çıktığı bir yönetim anlayışı göstermek, okul içindeki etkileşimi artırarak demokratik bir ortam oluşturularak üyelerin daha etkin çalışması sağlanabilir. Çünkü çağdaş eğitim yönetimi anlayışı içerisinde genel kabul gören yönetim becerileri teknolojik donanım ve etkin bir iletişim ağı etrafında gerçekleştiğinde saygı ve güvenin olduğu, ideal okul ortamının varlığına ulaşılabilir. Bu bağlamda okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerileri düzeylerinin belirlenmesi ve aralarında bir ilişkinin söz konusu olup olmadığının incelenmesi önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.1.1. Problem Cümlesi

Yapılan alan yazın taramasında yöneticilerin teknolojik yeterlik ve iletişim becerilerine ilişkin yurtiçinde ve yurt dışında pek çok araştırma yapıldığı anlaşılmaktadır. Buna karşılık öğretmenlerin gözüyle Türkiye'deki yöneticileri, teknolojik yeterlik ve iletişim becerileri açısından irdeleyen doğrudan bir araştırmaya rastlanmadığı için bu araştırmanın problem cümlesi : “Öğretmen görüşlerine göre, okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir.

1.1.2. Alt Problemler

Bu problem doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri; cinsiyet görev yapılan eğitim kademesi, eğitim düzeyi, branş ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir?
3. Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin iletişim becerileri ne düzeydedir?
4. Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin iletişim becerileri; cinsiyet görev yapılan eğitim kademesi, eğitim düzeyi, branş ve mesleki kıdeme değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir?
5. Öğretmen görüşlerine göre, okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı 2016 – 2017 eğitim öğretim yılında İstanbul Küçükçekmece ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilkökul, ortaokul ve liselerde görev yapan yöneticilerin, öğretmen görüşlerine göre teknolojik yeterlik ve iletişim becerilerine ilişkin görüşlerini saptayarak bunlar arasında ilişki olup olmadığını belirleyebilmektir.

1.3.Araştırmanın Önemi

Günümüzün rekabetçi ortamında kâr amacı güden veya gütmeyen her türlü örgütün varlığını sürdürebilmesi açısından teknolojiyi kullanması ve güçlü bir iletişim yapısına sahip olması gerekir. Örgüt bünyesinde çalışanların görüşleri, örgütte bulunan yöneticilerin iletişim becerileri ve teknolojiyle ilgili yeterliklerine ilişkin önemli teşhis ve tespitler sunmaktadır.

Örgüt yapısı içinde yenilikçi, çağdaş ve sosyal bir ortam oluşması hedefleniyorsa, öncelikle örgütü yönetenlerin teknolojik bakımdan donanımlı olması ve örgütün geri kalanını oluşturan personel ile iletişimini güçlü tutması gerekmektedir. Hatta bu doğrultuda yöneticilerin iletişim noktasında da var olan teknolojik bilgilerini kullanması gerekir. Hayatın vazgeçilmez bir ögesi olan teknolojinin kurumlarda kullanılması herhangi bir sorun karşısında çözüm yolunun kolayca bulunmasını sağlaması dışında topluma yetiştirilen bireylerin de çağa ayak uyduran ve her açıdan hayata hazır kişilerin olmalarını sağlayacaktır.

Eğitim sisteminin verimliliği hakkında tartışmaların yaşandığı günümüzde, yöneticilerin teknolojik yeterliklerini ve iletişim becerilerini etkileyen etkenlerin bulunmasını amaçlayan bu araştırmanın alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma ile okulun sosyal yapısının iyileştirilmesi ve güçlenmesi sağlanarak yeni bir anlayışın tesis edilmesi amaçlanırken bir yandan da saygın ve çağdaş bir okul müdürü modelinin oluşumuna katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca araştırma ile toplanan verilerin, öğretmenlerin görüşlerine göre yöneticilerin teknolojik yeterlikleri kapsamında mevcut uygulamaların daha gerçekçi şekilde değerlendirilmesini ve eğitim etkinliklerinde araştırma sonucunda elde edilecek bilgilerden yararlanılabileceği bir ortam sağlaması beklenmektedir. Yine araştırmadan ulaşılabilecek sonuçlar doğrultusunda, okul yöneticilerinin teknolojik yeterliklerini ve örgüt içi iletişimlerini sağlamada kullandıkları yollar bakımından mevcut durumlarını gözlemleyip, kendilerini geliştirmeleri için de etkili bir araştırma olması beklenmektedir.

Bilgi ve duygu akışının sürdürüldüğü okul yapısı içerisinde iletişim kanallarını harekete geçiren ve düzenleyen, okulu donanım açısından son teknolojiye ulaşmasını sağlayan birim okul müdürlüğüdür. Bu araştırmayla, zamanlarının büyük bir kısmını iletişime ayıran okul müdürlerinin, iletişim noktasındaki bilgi ve beceri düzeyleri ile

bu iletişim sürecindeki teknolojik özellikler irdelenerek, okulun yaşatılmasının temel koşulu olan yönetim anlayışına katkı sağlamak için veri sunmak amaçlanmıştır.

1.4.Sınırlılıklar

1- Araştırma 2016-2017 Eğitim- Öğretim yılında Küçükçekmece ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bazı resmi ilkökul, ortaokul ve liseler ile sınırlıdır.

2- Araştırma 2016-2017 Eğitim- Öğretim yılında Küçükçekmece ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bazı resmi ilkökul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin, yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ve iletişim becerilerine ilişkin görüşleri ile sınırlıdır.

1.5.Tanımlar

Örgüt: Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öngörülen amaçları gerçekleştirmek ve bireysel yahut toplumsal nitelikli maddi, manevi, sosyal ve psikolojik ihtiyaçları karşılamak için kurulmuş, okul olarak adlandırılan yapı kastedilmektedir.

Teknolojik Yeterlik: Örgüt için gerekli olan her türden teknolojinin; bilgisayar, fotokopi makinesi, yazıcı, tarayıcı, projeksiyon cihazı, faks cihazı, akıllı tahta, akıllı telefon, internet, akıllı uygulamalar, e posta vb. kullanılabilmesi kastedilmektedir.

İletişim Biçimi: Örgüt içi etkileşimin sağlanması noktasında yöneticilerin yönetilenlerle iletişim için seçtikleri yöntemler kastedilmektedir.

İletişim Becerileri: Yöneticilerin etkili iletişim kurabilmek adına sahip oldukları; kendini tanımak, hoşgörülü ve önyargısız olmak, eleştiriye açık olmak, ses düzeyini iyi ayarlamak, kendini doğru ifade edebilmek gibi çeşitli beceriler kastedilmektedir.

Yönetici: Resmi okullarda yöneticilik yapan okul müdürü ve müdür yardımcıları kastedilmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde yönetim, teknolojik yeterlik ve iletişim ile ilgili teorik bilgiler sunulmuş ve araştırma konusu ile benzer konularda yapılmış araştırmalar tanıtılmıştır.

2.1. Yönetim

Sosyal birer varlık olan insanların çeşitli istek, ihtiyaç ve amaçları vardır. Kişilerin istek, ihtiyaç ve amaçları yaşanan zamana, sosyal çevreye ve kişisel ilgi alanlarına göre değişkenlik gösterebilir. İnsanlar, kendilerine belirledikleri amaçlara ulaşamazsa veya ihtiyaçlarını karşılayamazsa sorunlu davranışlar sergileyebilirler. Bu nedenle insan yaşamının olduğu her yerde daha iyi yaşam standartlarının sağlanabilmesi ve her alanda verimliliğin artırılabilmesi için sürecin planlanması ve gereken iş ve işlemlerin yapılması sürecine yönetim denir. Yönetimin ancak birden çok kişinin varlığıyla ortaya çıkan ve bu özelliğiyle ekonomik faaliyetlerden ayrılan bir sosyal faaliyet olduğu genel olarak kabul edilmektedir.

Jones, George ve Hill (2000), yönetimi; örgütsel amaçların gerçekleştirilmesi için kaynakların planlanmasının etkili ve verimli şekilde belirlenmesi, organize edilmesi, kontrol edilmesi ve yönlendirilmesi olarak tanımlamaktadır. Şahin (2004) yönetimi; çalışanların sahip oldukları enerji ve aktiviteleri harekete geçirerek, kurumun amaç ve hedeflerinin en başarılı şekilde meydana getirilmesini ve çalışanların işlerinde verimli ve etkili olmasını sağlamalı şeklinde tanımlamaktadır. Yönetim sürecinde öncelikli olarak amaçlar belirlenmeli ve daha sonra bu amaçların gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetler belirlenmelidir. Belirlenen faaliyetleri gerçekleştirmek üzere kısa veya uzun dönemli planlar yapılmalı, planlara uygun şekilde kaynaklar örgütlenmeli, şirketler faaliyete geçirilmeli, faaliyette bulunma sürecinde iç ve dış çevre unsurları arasında uyum sağlanmalı ve tüm bu süreçlerin her aşaması denetlenmeli ve denetimler sonucu gerekli düzenlemeler gerçekleştirilmelidir. İşte tüm bu süreci Sucu (2000) yönetim olarak tanımlamaktadır. Yönetim; toplumsal yaşam kadar eski bir sanattır, evrensel bir süreçtir ve gelişmekte olan bir bilimdir. Yönetim faaliyet ve fonksiyonlar ele alındığında bir süreç,

uygulama olarak sanat, sistematik ve bilimsel bilgi topluluğu olarak da bir bilimi ifade eder (Demirtaş, 2004).

2.1.1. Okul Yönetimi

Yönetim kavramı daha önce de belirttiğimiz gibi hayatın her alanında mevcuttur. Eğitim süreçlerinin de yönetilmesi bu sürecin planlı ve programlı olarak yürütülmesinin yanında amaçlara ulaşmayı da kolaylaştırmaktadır. Ülkemizde eğitim okullar başta olmak üzere birçok kurumda gerçekleştirilmektedir. Eğitimin öğrenci, öğretmen, veli, eğitim programları gibi birçok değişkenden etkilendiği günümüzde birer eğitim yuvası olan okulların da yönetimi çok önemlidir.

Eğitim yönetiminin bir alt dalı okul yönetimidir. Eğitim sisteminin en önemli ve en etkili alt sistemi okuldur. Yönetimin eğitime uygulanmasından eğitim yönetimi meydana geliyorsa, eğitim yönetiminin okula uygulanmasından da okul yönetimi meydana gelmektedir (Balcı, 2001). Bu bakımdan eğitim yönetiminin sınırlı bir alanda uygulanması okul yönetimini oluşturur. Okulu amaçlarına uygun olarak yaşatmak okul yönetiminin görevidir. Bu sebeple okullardaki madde ve insan madde kaynaklarının en verimli şekilde kullanılması gerekmektedir. Ancak örgütlerin kendilerine has özellikleri vardır ve okulları da diğer örgütlerden ayıran kendilerine has özellikleri vardır. Dolayısıyla okul yönetiminde bu özelliklere dikkat edilmesi gerekmektedir (Bursalıoğlu, 2002).

Okul yönetimini etkileyen birçok faktör vardır. Bu faktörlerden okul yöneticisi, öğrenciler, öğretmenler, okul personeli içsel; öğrenci velileri, baskı grupları (vakıf, sendika vb.) ve yönetim yapısı dışsal faktörler olarak sayılabilir. Bütün bu faktörler okul yönetimini duruma göre olumlu veya olumsuz etkileyebilmektedir. Bu nedenle okul yönetimi sürecinin en iyi ve verimli şekilde yürütülebilmesi için özellikle okul yöneticilerinin bazı niteliklere sahip olması gerekmektedir. Bu niteliklere ilişkin bilgilere, ilerleyen başlıklarda ayrıca yer verilecektir.

Okul yönetim biçimleri yöneticilerin özelliklerine göre 4 grupta incelenmektedir. Bu gruplar; “yetkeci yönetim, koruyucu yönetim, destekçi yönetim ve birlikçi yönetimidir” (Başaran, Örgütlerde Davranış. İnsanın Üretim Gücü (3. Basım), 2000).

Otokratik yönetim olarak da isimlendirilen yetkeci yönetim tutucu ve baskıcı bir yönetim şeklidir. Yetkeci yönetime göre yönetici tüm gücün sahibidir. Bu anlayışla yönetilen çalışanlardan tüm emirleri koşulsuz ve sorgulamadan yerine getirmeleri beklenmektedir. Karar alıcı mercii sadece yöneticidir. Çalışanların kararlara katılma yetkisi yoktur, onlar kendilerine verilen emirleri uygulamakla yükümlüdürler. Bunun yanı sıra çalışanlar görevlerini yerine getirmedikleri takdirde ağır şekilde cezalandırılırlar. Bu yönetim sisteminde, yöneticinin güç kaynağı yasalardan ve bulunduğu makamlardır.

Koruyucu yönetim biçimi insan ilişkilerine önem veren bir yönetim biçimidir. Ürünün kalitesini artırmak için çalışanların kendilerini güvende hissetmeleri, gerçekleştirdikleri işlerden haz almaları gerektiğini savunur. Koruyucu yönetime göre çalışanları daha verimli hale getirmek için öncelikle yaptıkları işi sevmeleri sağlanmalıdır. Gerilimden uzak bir ortamda çalışmalarını için gerekli önlemler alınmalıdır. Aynı şekilde başarıları mükâfatlandırmak ve çalışanlara yapılacak ödemeler aksatılmamalıdır. Koruyucu yönetim, çalışanlar ekonomik açıdan desteklendiği takdirde örgüte daha çok bağlanacaktır görüşünü varsayar. Ancak ekonomik yararlar mesleki doyum açısından önemli olsalar bile tek başlarına yeterli değildir.

Destekçi yönetim biçiminin ortaya çıkışı ikinci dünya savaşı sonrasında dayanır. Bu yönetimde, yönetimin asıl görevi örgütsel amaçları gerçekleştirmek için çalışanlarını desteklemektir. Destekçi yönetimde çalışanlara önemsendikleri ve kendilerine değer verildiği hissettirilirse, çalışanların örgütsel amaçlar için daha sıkı şekilde çalışacakları varsayılır. Bu sebeple yöneticiler, çalışanlarının geçmişte neler yaşadıklarını, gelecekte beklentilerini bunların yanı sıra sorunlarını bilmeli ve bu unsurları göz önünde bulundurarak çalışanlarına uygun davranış göstermelidirler. Destekçi yönetim, örgütün amaç ve hedefleri için çalışan, sorumluluk sahibi ve aktif şekilde çalışan bireylerden oluşmaktadır. Bu yönetim şekli için çalışanların yüksek bir eğitim seviyesine sahip olması gerekir.

Birlikçi yönetim son yıllarda yaygınlaşan ve daha çok meslek ve bilim adamlarının çalıştığı örgütlerde görülen ve bir yönetim biçimidir. Yüksek seviyede alanında uzmanlaşmış personel çalıştıran üniversite gibi örgütler, çalışanlarının üreticiliklerinden en üst seviyede yarar sağlamak için özgür bir çalışma ortamı oluşturabilmelidir. Birlikçi yönetim bir takım işidir. İş ve işlemlerin yapılmasında

ortak karar alınır ve kararlar takım çalışmalarıyla gerçekleştirilir. Takım çalışmalarının bir başka özelliği de takım liderini kendi içinden seçmesidir. Ayrıca birlikçi yönetimde her çalışan kendinin yöneticisidir yani; kendini denetlemekte ve yönetmekte yetkili olmalıdır. Bu yönetim şeklinde çalışanların alt düzeydeki ihtiyaçlarından çok, üst düzey ihtiyaçların, kendini gerçekleştirme gibi, karşılanması hedeflenir. Mesleki açıdan üst düzeyde uzmanlaşan bir kimse “mesleki coşkuya” ulaştığında hem üreticiliği hem de işine katkısı artar (Memduhoğlu ve Yılmaz, 2011).

2.1.2. Yöneticilik

Yönetici en basit şekliyle “yönetim sürecinden sorumlu olan kişi” olarak tanımlanabilir. Drucker’e (1996) göre, “Yönetici, çalışanların potansiyelini ortaya çıkarmakla yükümlüdür. Dolayısıyla sadece bir iş gören değil, aynı zamanda çalışanların performansından mesul olan” kişidir.

Belirli bir amaç doğrultusunda bir araya gelen tüm örgütsel yapılarda bir yönetici olması amaçlara ulaşılmasını kolaylaştırır. Farklı faaliyetler ve kademeler bir örgüt sistemini meydana getirir. Yöneticiler araştırma geliştirme, üretim, satış, pazarlama, satın alma vb. faaliyetleri planlama, organize etme, yönlendirme, kontrol etmeden sorumludurlar, aynı zamanda bu faaliyetlerle ilgili kararlar almak durumundadırlar. Yönetimin tüm faaliyetlerinde başarıya ulaşması, tam ve doğru olan yani ihtiyaç duyulan bilgilere ulaşmasıyla gerçekleşebilir. Hedeflenen başarı, örgüt içinde bilginin yönetilmesi sağlandığı takdirde mümkün olabilir (Şimşek, 2001).

Yöneticiler, örgütün amaçlarını üyeler arasında ilgi, yetenek, pozisyon gibi etkenleri dikkate alarak ve iş bölümü sağlayarak gerçekleştirir. Bu doğrultuda iyi bir yapılandırma gerçekleşmişse üyeler, amaçların gerçekleşmesine üst düzeyde katkı sağlamış olurlar. Yönetim amaca katkı sağlayıcı davranışları özendirirken amaçtan sapan veya amaca engel oluşturan davranışları da azaltmaya ve engellemeye çalışır.

Yöneticilerin daha önce de belirtildiği üzere belli başlı özelliklere sahip olması yönetim sürecinin planlandığı şekilde işleyerek hedeflenen sonuçlara ulaşılmasını sağlar. İyi bir yöneticide olması beklenen özellikler; teknik beceriler, beşeri ilişkiler becerileri ve kavramsal beceriler olmak üzere 3 grupta incelenebilir. Teknik becerilerden kastedilen; bir vazifenin başarıyla gerçekleştirilebilmesi için

gereken ustalık, özel bilgiler, metot ve taktiklerin tümüdür. Beşeri ilişkiler becerileri yöneticilerin sorumlu oldukları grubun motivasyonlarını yükseltme, gruba rehberlik etme ve birçok konuda örnek davranışlar sergileme gibi hususları içermektedir. Bunun yanında yöneticilerin etkili iletişim kurabilmeleri de bu beceri grubuna girer. Kavramsal becerilerden kastedilen; işletmenin amaçlarına çeşitli bölümlerin sağladığı katkıları değerlendirmektir. Bunun yanı sıra bütünü oluşturan parçaların birbirleriyle ve bütün ile ilişkilerini en uygun hale getirmeyi de sağladığından, kavramsal beceri “birleştirme ve bütünleştirme becerisi” şeklinde de tanımlanabilir (Zengin ve Başak, 2017).

2.1.3. Okul Yöneticiliği

İçinde bulunulan çağ artık “bilgi çağı” şeklinde adlandırılabilir. Var olan ve kullanılan bilgi birikiminin her geçen yıl ikiye katlandığı 21.yüzyılda teknoloji ve bilim alanlarının çok hızlı gelişim yaşadığı görülmektedir (Drucker, 1996). Toplumların söz konusu olan bu gelişimlere uyum sağlayabilmeleri için bilgiye en kısa sürede ve kolayca ulaşan, elde ettiği bilgilerden yeni bilgiler üreten ve ürettiği bilgileri kullanabilen bireylerin var olması gereklidir. Çağı yakalamak buna bağlıdır (Yeniçeri ve İnce, 2005).

Okullar çağı yakalayabilen bireylerin yetişmesinin aracıdır ve zaman içerisinde okulların yapıları, hedefleri hatta işleyiş şekilleri de değişmektedir. Okulların amaçlarına ulaşabilmesi için günümüz şartlarına uyum sağlamaları, gelişerek değişmeleri artık bir mecburiyet haline gelmektedir (Balcı, 2001).

Okullarda bu değişimleri sağlayacak sorumlular ise okul yöneticileridir. Okulun çıktısı insandır ve bu özellik okulları diğer örgütlerden ayıran en önemli farktır. Bu sebeple okul yöneticilerinin yeterliklerinin, farklı örgüt yöneticilerinin yeterliklerinden daha fazla ve de daha ayırıcı olması gerekmektedir (Karakuş ve Töremen, 2006).

Okul yöneticisi denince genel olarak akla ilk gelen kişi okul müdürüdür. Okul müdürünün dışında müdür yardımcıları, zümre, şube başkanları, okul içinde farklı konularda görev yapan koordinatörleri de okul yöneticisi olarak değerlendirilebilir. Günümüz okul müdürlerinin nitelikli eğitim ve öğretime sahip, kendini daima güncelleyebilen, mesleki açıdan gelişimini sağlayabilen, teknolojik gelişmeleri

yakından takip edebilen, okulun her anlamda gelişmesi için gayret gösterebilen, çalışanlarıyla, içinde üyesi olduğu toplumla ve çevresiyle nitelikli ilişkiler kurabilen ve sorumluluk bilincine sahip liderler olmaları istenmektedir. Çünkü okul ortamının başarıya ulaşmasında hayati önem taşıyan unsur güçlü bir liderin varlığıdır (Edmonds, 1979).

Yönetim alanında yaygınlaşan gelişmelerle birlikte okulların yasal liderleri olan yöneticilerin rolleri ve bu rollerin gerektirdiği yeterlikler değişiklik göstermiştir (Güçlüoğlu, 1985). 1960'lı yıllarda okul yöneticileri "program yöneticileri", 1980'lerde "eğitimsel liderler", 1990'larda ise "dönüşümcü (transformasyonel)" liderler olarak görülmüşlerdir (Vanderberghe, 1995). Çağımızda ise okul yöneticileri etik, vizyoner, karizmatik kültürel vb. liderler gibi farklı kavramlarla tanımlanmakta, bu tanımlara bağlı olarak da kendilerinden farklı yönetsel beceriler; liderlik becerisine ve çağdaş yönetim bilgisine sahip olma, etkili karar verme, astların yönetimi vb. beceriler beklenmektedir (Bursalıoğlu, 2010).

Okul müdürü her açıdan kusursuz bir okulun oluşmasında anahtardır. Okullardaki en önemli ve en etkili kişidir. Müdürün yöneticilik yeteneği bir okulun tüm başarısında önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü müdürün liderliği, öğrenci başarılarını, öğretmen bağlılığını, öğretmenlerin motivasyonunu, okulda var olan öğrenme iklimini, profesyonellik düzeyini etkilemektedir (Korkmaz, 2005). Bir okul ne kadar yenilikçiye, öğrenci merkezliye, öğretimde mükemmeliyetçiye, öğrenciler yeteneklerini en üst derecede sergileyebiliyorsa, yöneticilerin liderliği bir o kadar başarının anahtarıdır diyebiliriz (Anderson, 1991).

Tüm bunların ışığında çağdaş okul yöneticisi, yabancı dil bilen, derin insan bilgisine ulaşan, bilgiyi yöneten, liderlik özellikleri öne çıkan, etkili iletişim becerisine sahip, anadilini güzel ve doğru kullanabilen, iletişim teknolojilerine hâkim, bedenen ve ruhen sağlıklı, çeşitli konularda eğitim almış ve eğitime inanmış yöneticidir (Açıkalin, İnsan Kaynağının Yönetimi Geliştirilmesi, 1999). Bir okul yöneticisi etkili bir yönetim sağlayabilmek ve okulunu hedeflerine göre geliştirmek istiyorsa lider olmak zorundadır. Modern yönetim anlayışı bu noktada eğitim yöneticisine liderlik rolünü yüklemiştir. Şayet yönetici etkin olmak istiyorsa, grup lideri olarak faaliyette bulunması ve kendisini gözleyenleri liderlik vasıflarıyla tatmin etmesi gerekir (Kaya Y. K., Eğitim Yönetimi: Kuram ve Türkiye'deki Uygulama, 1991).

2.2. Teknoloji

Teknoloji (technology) kelimesi yapı olarak techne ve logia sözcüklerinden oluşmaktadır. Buradaki techne sözcüğü Yunancada sanat, zanaat ve el yapımı anlamına gelmektedir; yine logia sözcüğü de bir şeyi bilmek ve bilginin üzerinde çalışmak anlamına gelmektedir.

Teknolojinin 21. Yüzyılda ulaştığı seviyenin, kullanıldığı alanların yaygınlaşması ve teknoloji kullanım yoğunluğunun artmasından ötürü örgütlerin var olması, amaçlarına ulaşabilmesi, gelişmesi ya da gelişmiş örgüt olabilmesi için teknoloji bir alternatif olmaktan öteye geçmiş; bir mecburiyet, bir zorunluluk hatta örgütler için devamlı uygulanması gereken bir şart haline gelmiştir (Şimşek ve Akın, 2003).

Teknolojinin hızla geliştiği, pek çok alanda yaygın olarak kullanılmaya başlandığı günümüz dünyasında karşımıza çıkan önemli sorulardan bir tanesi de mevcut olan bu teknolojilerin eğitim- öğretim uygulamalarında nasıl ve ne kadar kullanılacağıdır (Sönmez ve Gül, 2014).

2.2.1. Teknolojik Yeterlik

Yeterlik; bir alanda başarılı olmak için alanın gerektirdiği özelliklere sahip olmak, kişinin bir davranışı yapmak için gerekli olan bilgi (sezgisel, betimsel, yönerge, kural ve sistemli bilgi) ve yetiye sahip olması (Başaran, 1992), görevini yerine getirme gücü, kifayet (Demiray, 1993) şeklinde tanımlanabilir. Bilgi ve beceri yeterliği oluşturan iki temel öğedir. Bu bağlamda yeterlik kazandırılmak istenen hususla ilgili olarak kişilere önce konu ile ilgili gerekli bilgiler verilmeli ve gerekli becerilerin edinilebilmesi için de eğitim verilmelidir.

Kişilerin kendi yaşamlarında karşılaştıkları teknolojik ürünleri kullanabilme becerilerine sahip olmaları teknolojik yeterlik olarak adlandırılabilir.

2.2.2. Yöneticilerin Teknolojik Yeterlikleri

Teknoloji geliştikçe toplumun ihtiyaçları da değişeceği öngörüsüyle bu değişim döngüsü içerisinde toplumu eğiten okulların da teknolojik gelişmelere ayak uydurması gerekir. Yöneticiler, okula içeriden ve dışarıdan dâhil olan her türlü

bilgiyi, bilişim teknolojilerini en üst seviyede kullanarak, daha kaliteli eğitim-öğretim hizmeti sunabilmek için çalışmaldırlar (Sincar ve Aslan, 2014). Okul yöneticilerinin söz konusu gelişmeleri yakından takip edebilmeleri, kurumlarını teknolojiye uyumlu hale getirmeleri, teknolojik gelişmelere bağlı olarak kurumlarına liderlik yapmaları beklenmektedir. Bunun için de bilgi ve iletişim teknolojileriyle barışık olmaları, teknolojiyi günlük yaşantılarının vazgeçilmezleri arasına sokmaldırlar.

Okul yöneticisi hiyerarşik olarak meslektaşlarının üst konumunda olmasına karşın, yöneticilik göreviyle beraber eğitimcilik görevini de üstlenir. Okulları yöneten yöneticiler de eski teknolojinin tamamlayamadığı görevleri yerine getirmek için, teknolojinin gelişimine paralel olarak, yeni teknolojiye yönelik eğitimleri alarak çağı yakalayabilir ve ideal bir örgüt ortamı sağlayabilirler. Dolayısıyla okul yöneticisinin daha güçlü ve başarılı bir örgüt yapısı için hem yönetsel hem de eğitimsel yenilikleri takip etmesi gerekir. Bu amaca ulaşmayı kolaylaştıracak en etkili yol da teknolojik yeniliklerin takibinden ve örgütün ihtiyacına göre uygulanmasından geçer.

Teknolojinin hayatın her alanında olduğu gibi eğitimde de önemli bir yere sahip olduğu günümüzde öğretmenlerin teknoloji okur-yazarı olmalarının gerekliliği birçok araştırmada ortaya konulmuştur (MEB, 2017). Okullarda lider konumunda olan yöneticilerin diğer konularda olduğu gibi teknoloji kullanabilme becerileri konusunda da öğretmenlere ışık tutmalı ve örnek olmalıdırlar.

2.2.3. Okul Yönetiminde Teknolojinin Yeri Ve Önemi

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de teknolojinin eğitim dünyasında kendini göstermesiyle birlikte eğitim programlarından, öğretim materyallerine, öğretim yöntem tekniklerinden okul yöneticilerine kadar eğitimle ilgili her şey yenilenecek çağın teknolojisine uyum sağlama çalışmaları devam etmektedir. Ülkemiz teknolojinin okullarda yaygın olarak kullanılması konusunda gelişmiş ülkelere göre geç kalmış olmasına rağmen, son yıllarda mevcut teknolojiler, okullarda kullanılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda başlatılan ve hızla devam etmekte olan Fatih Projesi ile ülkemizdeki okulların ve sınıfların büyük bir çoğunluğunda akıllı tahta kullanımı başlamıştır. Teknolojinin her alanda kendini göstermesi

nedeniyle hem öğretmenlerin hem de okul yöneticilerinin teknolojik yeterliliğe sahip olmaları gerekmektedir.

Teknolojinin okul yönetim süreçlerine ve okullara ilişkin en önemli etkisi, okul yönetimin temel süreçlerinden biri olan karar verme sürecine yönelik olmuştur (Marshall, 1983). Eğitim yöneticisinin en önemli görevlerinden biri, karar verme süreçlerini düzenlemek ve söz konusu olan süreçlere rehberlik etmektir. Bilgi, etkili karar vermenin en önemli girdilerinden birisidir. Bilgisayar ve diğer teknolojiler sayesinde çağdaş okul yöneticisi, çok kısa bir sürede binlerce sayfa bilgiye ulaşabilmektedir. Bu bilgiler ışığında daha sağlıklı projeler üretebilmekte ve planlar yapabilmektedir. Bununla beraber, bilgiye ulaşma, okula ilişkin değişikliklerin yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu değişiklikleri birkaç madde altında toplanabilir (Turan, 2002):

- Eğitim yöneticisinin doğru bilgilere ulaşma ve bilgileri rasyonel şekilde karar verme sürecinde kullanma becerisi kazanması zorunluluğu, yoğun bilgi birikimlerinin varlığıyla ortaya çıkmıştır.
- Teknolojinin yaygın kullanımıyla beraber bilgiye çabuk ulaşılabilmesi ve yönetim tarafından kullanılabilmesi için yerinden yönetime geçilmesi gerekmektedir. Bireylerin, kendilerini etkileyen konularda sorumluluk almaları ve gerektiğinde, özellikle de kendilerini ilgilendiren konularda söz sahibi olmaları zaman ve maddi kaynakların kaybını en aza indirilebilmektedir. Söz konusu durum, teknolojinin okulda kullanımına ilişkin olumlu tutum geliştirilmesi, kararların niteliğinin artırılması, teknolojik değişiklikleri sahiplenme için gereklidir (Marshall, 1983; Bowyer, 1990; Stoddart ve Niederhauser, 1993, VDE, 2001).
- Eğitim yöneticileri, okuldaki zamanlarının büyük bir kısmını resmi iş ve yazışmalarla geçirmektedirler. Okul yönetimi süreçlerinde (bütçe, maaş bordrolarının hazırlanması, öğrenci işleri vb.) teknolojinin faal olarak kullanılması, eğitim yöneticisinin öğretimsel konulara daha çok zaman ayırmasına ve asıl görevi olan öğretimle ilgili konulara yoğunlaşmasına katkı sağlaması açısından önem taşımaktadır.
- Öğrencilerin potansiyellerini ortaya çıkarmak, okulların asli görevlerinden biridir. Bu görev, karmaşık ve çok kapsamlıdır. Öğretimsel amaçların

gerçekleştirilmesinde eğitimsel yazılım programları, program geliştirme ya da öğretmen değerlendirmeleri gibi önemli konularda teknoloji etkin bir biçimde kullanılabilir. Öğretimsel amaçlar konusunda başlatıcı ve öncü rolünü eğitim yöneticisi üstlenmek zorundadır.

- Okulların sosyal, siyasi ve ekonomik birer örgüt olarak, toplumu oluşturan tüm üyelerinin bilgisayar okur-yazarı haline getirme, başka bir deyişle nitelikli bilgisayar kullanıcısı olabilmelerine olanak sağlama sorumluluğu söz konusudur.

Literatür incelendiğinde, okul yöneticisinin teknoloji konusunda sahip olması gereken yeterliklerin çeşitli şekillerde sıralandığı görülmektedir. Şöyle ki (Collis, 1988; Kearsley, 1993; VDE, 2001):

Bilgisayar ve teknolojiyle ilgili temel kavramları bilme, belli başlı donanım ve yazılımları tanımlayabilme, "donanım" ve "yazılım" seçilirken veya değerlendirilirken dikkat edilmesi gereken hususları bilebilme, teknolojinin eğitim sisteminde ve okulda kullanılmasıyla ilgili olarak vizyon geliştirebilme, teknoloji sağlanması için gerekli kaynakları ile iletişime geçme, teknoloji kullanım alanlarını ve önceliklerini belirleme

Eğitim liderlerinin gerekli yeterliklere sahip olması, etkin bir okul yapısı oluşturmada ve okulun amaçlarını gerçekleştirmede yöneticilere avantaj oluşturmaktadır. Tüm bu konulara mahsuben okul yöneticisi teknolojik yeterliğinin sağladığı avantajla kullanacağı teknoloji türünü daha dikkatli seçecek ve buna bağlı olarak teknolojiyi daha verimli kullanıma konusunda daha başarılı olacaktır. Tüm bu şartların neticesinde okullar çok daha etkili bir hale gelmektedirler.

Öğrencilerin akademik başarısındaki artışlar, mesleki açıdan yeterli düzeyde yetişen öğrencilerin varlığı, öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına bağlı olarak devamsızlık oralarının azalması, yönetsel süreçlerin nitelikleştirilmesi, öğretmenler ve öğretmenler dışındaki tüm çalışanların motivasyonlarının arttırılarak bıkkınlık, tükenmişlik gibi olumsuz faktörlerin ortadan kaldırılması gibi unsurlar teknolojinin etkili kullanımının göstergelerine örnek olarak verilebilir (Turan, 2002).

Okullarda bilgisayarların ve bilgisayarlarla alakalı teknolojilerin kullanımının hedefi, öğretmenlerin etkinliğini azaltarak onların yerine geçmek değildir. Bilakis teknolojiler, üretken ve etkin bir okul ve okul ortamını oluşturma sürecinde karşılaşılan engel ve sorunlara, etkili çözümler geliştirebilmek için başvurulan

yardımcı araçlardır. Teknolojiye liderlik edecek yöneticilerin ve öğretmenlerin eğitimi sayesinde teknoloji okullarda etkili bir şekilde kullanılabilir.

2.3. İletişim

İnsan dâhil, bütün canlılar arasında iletişim vardır. Ancak insanların iletişimi geçmişten günümüze gelişen ve çeşitlenen dil, konuşma ve hatta zekâ sayesinde diğer canlılara göre çeşitlilik kazanarak daha etkili olmuştur. İletişim, bir kişinin duygu, düşünce ve hislerini; duyurmak, iletmek, hissettirmek istediği kişiye, seçtiği mesajı iletişim araçlarıyla iletme çabasıdır. İlk insandan günümüze, iletişimin özellikleri, biçimleri ve teknikleri büyük değişim göstermiştir.

Teknolojik gelişmelere paralel olarak iletişim kavramının kökü Latincedeki “communis” kelimesinden gelir ve anlam olarak “bölüşmek” fiilinin karşılığıdır (Kayaalp, 2004). Bu doğrultuda iletişim, bilginin, düşüncenin ya da davranışın bireyler ve gruplar arasında bölüşülmesi için yapılan çabalar olarak tanımlanabilir. Anlamı paylaşarak, ortak hale getirme süreci olarak da tanımlayabildiğimiz iletişim aynı zamanda duygusal ya da düşünsel paydada yoğunlaşmanın ürünüdür. Güney (1998)’e iletişimi; duygu, düşünce, fikir, kanı ve bilgilerin bireyden bireye, sözlü veya sözsüz şekilde, amaçlı olarak aktarılması veya simgeler yoluyla anlamların geçişi olarak tanımlamaktadır.

İletişim kavramını genel olarak, mesajı gönderen ve alan arasında gerçekleşen bir alışveriş ilişkisi içinde paylaşılan, ortak bir faydalanma ile meydana gelen bir süreç şeklinde ifade edilebilir (Williams, 1979). İletişim süreci iletinin kaynak tarafından oluşturulup, alıcıya gönderilmesi ile başlar. İleti alıcı tarafından alınır değerlendirilir ve yorumlanır ve alıcının iletiyi yorumlamasına göre de uygun bir dönütte bulunması ile son bulmuş olur (Kaya, 2006).

İletişim bir uyarıcı – tepki bağıdır; kaynaktan gelen uyarıcılara hedefin verdiği tepkidir; uyarıcı niteliğinde dışarıdan aldığımız ve tepki olarak dışarıya verdiğimiz her şeydir (Taşar, 2008). Bu bir ses, resim, ışık, işaret olabileceği gibi bazen de tanıdık bir insanın tebessümü olabilir.

İletişim toplumsallaşmayı ve medenileşmeyi sağlar. Bu bağlamda düşüncelerin, emirlerin, açıklamaların, bilgilerin ve soruların kişiden kişiye veya gruptan gruba aktarılmasını ve iletilme sürecini iletişim olarak tanımlayabiliriz.

Çünkü iletişim bireyin bireyle, bireyin çevresiyle ve yine bireyin doğayla etkileşim halinde olmasıdır. Başka bir ifadeyle iletişim, davranışların açıklanmasının yanı sıra anlaşılmasını da sağlamayan araçlardan biridir (Yalın, 2010). Kısacası iletişim bireyler arasında ilişki kurmayı hedefleyen bir etkileşme sürecidir.. Dünyaya gelir gelmez iletişim süreci başlamış olur. Dolayısıyla iletişim yaşamdır.

İnsanın varlığını sürdürebilmesi için kendisi dışındakilerle iletişim halinde olmalıdır. Ve bütün bilimler insanın kendisi ve kendi dışındaki varlıklarla iletişimini amaçlamaktadır. İletişimsiz insan düşünülemez ve iletişim güçlü bir sosyal kontrol vasıtasıdır. Toplumsal yaşam, bireylerin birbirleriyle etkileşimlerinden oluşur ve bu etkileşimin oluşması için insanların iletişimsel eylemlerde bulunmaları gerekir. İletişim sadece haberleşme olarak algılanmamalıdır; çünkü birey ve grup arasındaki her türlü ilişki iletişim olarak düşünülmelidir. Aksi takdirde terimin anlamı haberleşme kavramına hapsedilmiş olur. Zira iletişimde esas olan iletişim neticesinde etkileşimin olmasıdır. Buna göre anlam, durağan bir kalıp değildir, aksine etkileşim yoluyla sürekli olarak yeniden biçimlenen dinamik bir olgudur (Aydın, 2008). Etkileşim varsa kaliteli bir iletişim ortamı oluşur, etkileşim yoksa durum ileti göndermek veya almanın ötesine geçemez.

Eğitim temelde bir iletişim etkinliğidir. Çilenti (1988) öğrenme kavramını; iletişimin gerçekleşmesi neticesinde alıcının davranışında bir farklılığın meydana gelmesi şeklinde açıklamıştır. Buna göre iletişim etkinliği olarak sayılan eğitimin sağlıklı bir biçimde gerçekleşmesi için, iletişimin güçlü olması ve varsa, iletişim engellerinin de ortadan kaldırılması gerekir.

2.3.1. İletişim Unsurları

Aristo iletişim öğelerini “konuşmacı”, “konuşmacının sözleri” ve “dinleyici” şeklinde sınıflandırmıştır. Günümüzde de bu sınıflamaya benzeyen ve genel olarak kabul gören unsurlar; kaynak (gönderici), mesaj (ileti), kanal, alıcı ve dönüttür (Erdoğan, 2000).

Kaynak (Gönderici), alıcıya ileti yollamak isteyen, dolayısıyla iletişim sürecini başlatan; alıcı ise, iletinin ulaşmasının amaçlandığı kişi, kurum ya da topluluktur. Kaynak, alıcıya göndermek istediği fikri, bilgiyi, düşünceyi veya

duyguyu bir mesaj haline getirir. Öncelikli olarak mesajın ne olduğu belirlenmeli ve mesaj belirli bir amaç için olmalıdır (Yalın, 2010).

Kaynak kodlayıcının fiziksel ürününe mesaj (ileti) denir. Kaynak tarafından gönderilmek istenen anlamı ifade eder ve alıcıya ulaştırılacak anlamı büyük ölçüde belirler. İletişim kurmak isteyen kişi (kurum ya da topluluk), iletmek istediği mesajı farklı araçlarla karşı tarafa iletebilir; iletisini konuşarak, yazarak, belirli bir tutum ya da davranış içine girerek, belirli semboller, işaretler kullanarak, mimik veya jestlerini kullanarak vb. yollarla ifade edebilir. Bu ifade şekillerinin hepsi mesajı kodlamak için yapılır. Kodlanan mesaj, anlamlar bütünü olarak sistemi meydana getirir ve mesajın nasıl düzenleneceğini saptar. Kodlanarak gönderilen mesajın alıcıya ulaşması ve alıcı tarafından da aynı şekilde anlamlandırılması ile iletişim süreci tamamlanır, sürecin tamamlanması için bu aşamanın gerçekleşmesi önem taşımaktadır. Mesajın alıcı tarafından gönderildiği şekliyle anlaşılması mesajın açıklanmasıdır. Mesajın açıklanması sonucunda alıcının iletiye verdiği yanıt geribildirim (dönüt) olarak ifade edilir (MEB, 2014).

2.3.2. İletişim Biçimleri

İletişim biçimi, örgütün yapılanma şekline, kurulacak iletişimin türüne, hedefin yapısına, kişi sayısına, iletişimde kullanılacak araç-gerece, kaynak ile alıcı arasındaki mesafeye göre değişkenlik gösterir. Zıllıoğlu (1993) iletişim türlerini “Toplumsal ilişkiler, grup ilişkileri, kanal ve araçlara göre, zaman ve mekâna göre, kullanılan kodlara göre” olmak üzere 5 grupta sınıflandırmaktadır:

Bireylerin arasında kurulan iletişim, gruplar arasında kurulan iletişim, örgütler arası kurulan iletişim ve toplumlar arası iletişim genel olarak toplumsal ilişkileri oluşturmaktadır.

Formal (Biçimsel) ; dikey yönlü iletişim, İnfomal (Biçimsel olmayan) ; yatay yönlü iletişim genel olarak grup ilişkilerinin yapısına göre iletişimi oluşturmaktadır.

Kitle iletişimleri, doğal araçlar kullanılarak gerçekleştirilen iletişim, yapay araçlar kullanılarak gerçekleştirilen iletişim, dokunma yoluyla iletişim, görsel iletişim, işitsel iletişim, görsel ve işitsel iletişim ve telekomünikasyon yoluyla gerçekleştirilen iletişim genel olarak kullanılan kanal ve araçlara göre iletişimi oluşturmaktadır.

Yazılı iletişim, sözlü iletişim ve sözsüz iletişim, kullanılan kodlara göre iletişimi oluşturmaktadır. Yüz yüze gerçekleştirilen iletişim ve uzaktan iletişim ise zaman ve mekân boyutlarına göre iletişimi oluşturmaktadır.

Sillars (1995) ve Zıllıoğlu (1993) iletişim biçimlerini örgüt veya kurum açısından da incelemektedirler. Bu iletişim biçimi içerisinde ise dikey ve yatay iletişime ek olarak “fısıltı gazetesi” kavramını da eklemiştir.

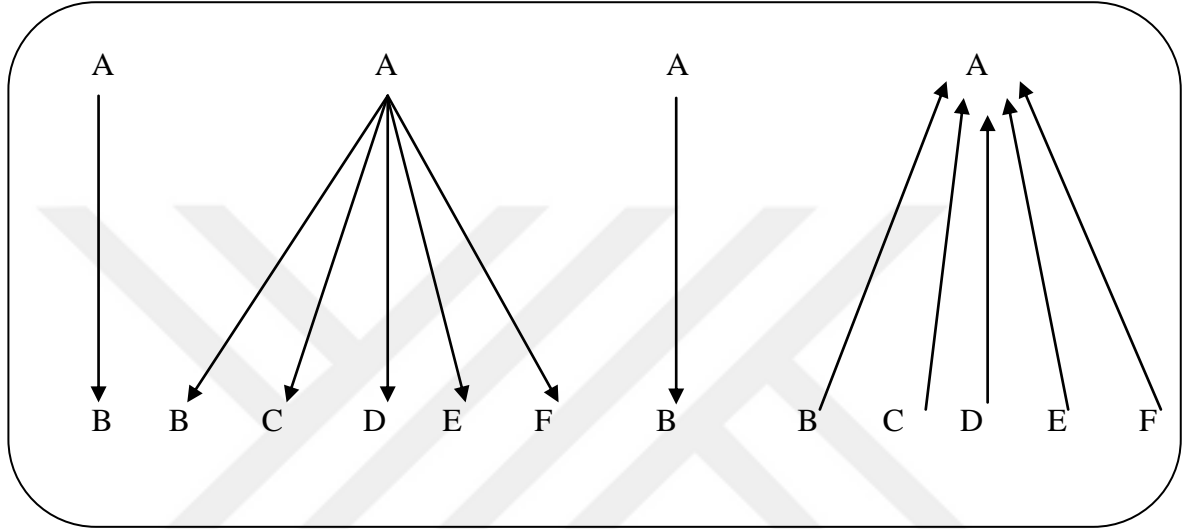
Örgüt içinde sağlıklı bir iletişim sürecinin oluşması için dikey ve yatay ilişkilerin doğal çerçevede olması gerekir. Dikey ve yatay ilişkileri sağlayan iletişim unsuru da kanallardır. Mesajın hiyerarşik yapı içerisinde doğrudan aşağıdan yukarıya veya yukarıdan aşağı bir yol izlemesini sağlayan kanallar, dikey kanallar şeklinde tanımlanır (Erdoğan, Eğitim ve Okul Yönetimi , 2006). Aynı kademede bulunan yöneticilerin, kendilerini ilgilendiren konularda bağlı oldukları bir üst kademeye başvurmalarına gerek olmadan, direkt olarak, karşılıklı işbirliğinde bulunmalarına olanak sağlayan kanallara ise yatay kanallar olarak tanımlanmaktadır. Yatay kanallar, bu özellikleri bakımından sosyal ve mesleki açıdan örgüt üyeleri arasında bir grup bütünlüğünün oluşmasına katkı sağlamış olur (Aydın, 1993).

İletişim biçimlerinden aşağı doğru iletişim, yönetimden astlara bilgi, görüş, öneri ve emirlerin en hızlı şekilde aktarılmasını sağlar. Yönetimin verimliliğini arttırması bakımından etkili bir iletişim şeklidir. İletişimin hızlıca gerçekleşmesini sağladığı gibi uygulamada da yaygın olarak kullanılan iletişim biçimidir (Karagözoğlu, 1985). Yukarıdan aşağıya gerçekleşen iletişim türünde basamak sayısının çoğalması durumunda iletişim yavaşlayabilir, dolayısıyla da zaman kaybı olabilir. Hatta basamakların çoğalması mesajın orijinalliğinin de yitirilmesine sebebiyet verebilir. İletişime akıcılık kazandırmak ve bahsi geçen olumsuzlukların önüne geçmek için arada yer alan bazı basamakların atlanması bir çözüm olarak önerilebilir (Sabuncuoğlu ve Tüz, 1995).

Yukarı Doğru İletişim: Bilgilerin, duyguların düşüncelerin ya da görüşlerin aşağı doğru iletişimin aksi yönünde yani astlardan üstlere aktarıldığı iletişim biçimidir. Bu iletişim türü çoğunlukla, zaman almasına rağmen, yöneticilerin astların kendileriyle ilgili görüşlerini öğrenebildikleri iletişim biçimidir. Fakat bu tür iletişimde, iletişimin orta kademelerde takılarak ve tutularak engellenmesi durumunun iletişimin kalitesini düşürdüğü görülür (Bursalıoğlu, 1981). Yukarı doğru iletişimin; aşağı gönderilen

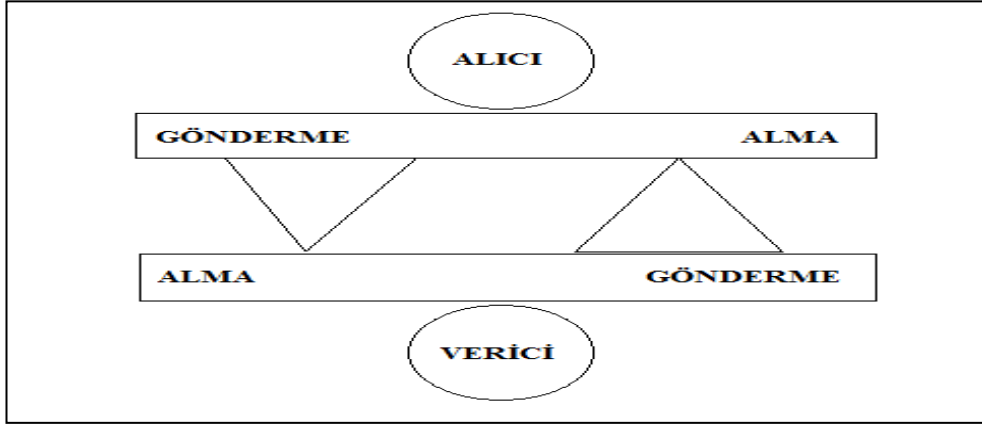
karar, görüş ve emirlerin astlarca benimsenmesi, kurum üyelerini yönetime katkıda bulunmaya özendirilmesi, yönetimde istenmeyen durumları engellemesi, üyelerin kurumun amaç ve programları ile özdeşleşmesini ve kurum içi demokrasinin gelişmesi gibi yararları da vardır (Erdoğan, 2006).

Şekil 2.1. Tek Yönlü İletişim

Tek Yönlü İletişim (Kör İletişim): Tek bir doğrultuda gerçekleşen bir süreçtir. Amaç mesajın bir yere iletilmesidir. İletişim kısa sürede gerçekleşir ve mesajın algılanıp algılanmadığı araştırılmaz (Şekil 1).

Şekil 2.2. İki Yönlü İletişim

Şekil 2.2.' de gösterilen İki Yönlü İletişim (Etkili İletişim): Yönetim açısından daha etkili ve güvenilir olan bir iletişim biçimidir. İki yönlü iletişimde mesajın alıcı tarafından doğru alınmasını sağlar. Dolayısıyla yanlış anlama ve anlaşılmalara önlenmiş olur. Bu iletişim biçiminde mesajı gönderen ya da alan, hem alıcı hem de gönderici olur.

Yöneticiler çoğu zaman okul içi iletişimde teknoloji çağının gerektirdiği araç-gereç yerine teknolojik olmayan yöntemleri kullanmaktadırlar. Örneğin mesai bitiminde yapılması planlanan bir toplantının öğretmene duyurulması için okul personelinin eline tutuşturulan bir not parçasının, okul içindeki tüm sınıflara ulaşması orta büyüklükteki bir okul için bile azımsanmayacak bir zaman kaybına sebep olabilecektir. Dersin bölünmesi, öğrencilerin dikkatinin dağılması, öğretmenin motivasyonunun düşmesi hem eğitimin kalitesinin düşmesine hem de yönetici-çalışan arasındaki iletişimin olumsuz etkilenmesine sebebiyet verebilecektir. Yine yöneticiler tarafından ders aralarında öğretmenler odasında önemli bir duyurunun yapılması; kişisel ihtiyaçlar, veli görüşmesi, nöbet görevi yahut herhangi bir sebeple o esnada orada bulunamayan öğretmenin bu duyurudan haberdar olmasını engelleyecektir. Öğretmenin bu durumdan doğan sonuçlardan sorumlu tutulması da okul içi iletişimde kopmalar yaşanmasına, çalışanın yöneticiye karşı olumsuz duygular beslemesine neden olabilecektir.

2.3.3. Yöneticilerin İletişim Biçimleri

İnsanlar çevrelerinde gerçekleşenleri anlamak ve öğrenmek isterler. Yine aynı şekilde bireyler, sahip oldukları duygu, düşünce ve deneyimlerini birbirlerine iletme isterler. Bu özellikler nedeniyle insanlar arasında gerçekleşen bir iletişim süreci başlar. İletişim ile birlikte tecrübeleri ve duyguları aktarma becerisi; insanlar ve toplumlar arası ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlar. Dolayısıyla iletişim, tecrübelerin ve bilgilerin paylaşılmasında önemli bir etken olmaktadır. Hayatın bütün alanlarındaki etkisi göz ardı edilemeyecek kadar önemli becerilerden biri etkili iletişim kurabilme yeteneğidir (Terzi, 2004). İletişim bu açıdan yöneticilerin hem iç içe olduğu bir süreç, hem de konuları gereği örgüt yönetiminde sahip olmaları gereken bir yetenektir. Sürekli olarak yöneticilerin karşı karşıya kaldıkları insani ilişkiler, çatışmalar, halkla ilişkiler, güdülemeler, törenler, toplantılar, karşılamlar ve uğurlamalar gibi birçok eylemi iletişim olgusunun içinde algılamak mümkündür (Açıkalm, 1997). Buradan yola çıkarak iletişim, bilgilerin, düşüncelerin, emirlerin, açıklamaların ve soruların bireyden bireye veya gruptan gruba aktarılma ve iletme süreci olarak tanımlanabilir. Bunun yanı sıra iletişim, davranışların anlaşılmasını ve açıklanmasını da sağlayan bir araçtır. Örgütlerde meydana gelen problemlerle mücadele edebilmek için kullanılan bir araç olarak iletişimi görmek mümkündür. Örgüt içinde yer alan kişiler ve birimler arasında iletişimin var olmaması durumunda herhangi bir örgütsel yapıdan söz etmek mümkün değildir. İletişim yoluyla dağınık ya da kopuk olduğu görülen ilişkiler, belirli bir düzen içine sokularak, örgütsel hedeflerle bireysel hedefler arasında bilinçli bir denge elde edilmiş olur.

Birey ve kurum boyutlarının dengede tutulması için okul denilen sosyal sistemde, okul müdürlerinin örgüt mühendisliği becerileri kadar sosyal mühendis becerilerine de sahip olmaları gerekmektedir (Bursalıoğlu, 2000). Okulları yönetenlerin, etkin olabilmeleri için hem yönetim kuram ve kavramlarını, hem de insani ilişkiler boyutlarında pek çok bilgi ve yeterliğe sahip olmaları gerekmektedir (Karakuş ve Töremen, 2006). İnsani ilişkilerin sağlanması ise yöneticinin iletişim becerilerini etkili kullanmasına bağlıdır.

Karagözoğlu'na (1985) göre etkili ve sağlıklı bir iletişim için; aşağıdan yukarıya ya da yukarıdan aşağıya bilgi aktaracak bir sistem kurulmalı, mesajların içeriğindeki semboller, terimler ve ilkeler dil içinde bir birlik sağlamalıdır. Yönetici örgütteki herkesle iletişime hazır bir şekilde, açık veya kapalı iletilere karşı hassas

olmalı, iletişimi yerinde ve zamanında gerçekleştirmeli, mesajlarını ulaştırabilmek için birçok iletişim yöntemini; yazılı, sözlü veya görüntülü vb kullanmalı, mesajının anlamının değişmesi ihtimali için önlem almalı, mesajıyla ilgili geribildirim almalı ve kullandığı iletişim sistemini sürekli olarak geliştirmelidir.

Günümüzdeki en hızlı ve en büyük bilgi teknolojisi olarak bilgisayarlar gösterilmektedir. Bilgisayar teknolojisindeki büyük gelişim diğer tüm bilimsel gelişmeleri beraberinde getirmektedir. Tüm bu gelişmeler günlük yaşantıda kullanılan cihazlarla da uyumlu hale getirilerek iş hızını ve verimi artırmaktadır. İletişim sistemleri de bu teknolojiden etkilenecek şekilde gelişmeye devam etmektedir. Örgüt yapısı içerisindeki verimi artırmak, işleri hızlandırmak ya da koordineyi sağlamak gibi pek çok nedenle yöneticiler tarafından kullanılmaktadır.

2.3.4. Okul Yönetiminde İletişimin Yeri Ve Önemi

Örgütlerin tümü göz önüne alındığında, eğitim örgütlerinin girdisi insan olduğundan iletişim daha da önem taşımaktadır. Yöneticilerin birbirlerine, çalışanlarına, öğrencilerine, velilerine ya da öğretmenlerine yönelik eylemleri, sözlü ifadeye dönüşün ya da dönüşmesin, bu eylemlerin her biri bir iletişimsel eylemdir (Bolat, 1996). İletişim planlama, karar verme, denetleme gibi süreçleri gerçekleştirmesi bakımından yönetsel bir araç olarak da kabul edilebilir (Erdoğan, Eğitim ve Okul Yönetimi , 2006).

İletişim, örgüt içinde meydana gelen problemlerle başa çıkabilmek için kullanılan bir araçtır. Örgüt yapısında bulunan birimler ve bireyler arasında iletişimin yetersiz olması durumunda örgütsel yapının bütünlüğü bozulur. İçinde iletişimi barındırmayan bir örgütün varlığından söz etmek mümkün değildir. İletişim yoluyla dağınık ya da kopuk gibi görünen ilişkiler belli bir düzenin içerisine sokularak, bireysel amaçlarla örgütsel amaçlar arasındaki istemli denge kurulmuş olur. Bu dengeyi sağlaması bakımından birleştirici özelliğe sahip olan iletişim, “canlı bir varlığın kan damarları gibi” örgütsel yapıları bir arada tutan unsurdur. İletişim yapıların “çimentosu” gibidir (Yalın, 2010).

Okul yöneticilerinin örgüt yönetiminde sahip olması beklenen yeterlikler geçmişten günümüze pek çok araştırmanın temelini oluşturmuştur. Bursalıoğlu (1981), Kaya Y. K. (1993) ve Başar (2000) yaptıkları araştırmalarda “okul içi ve dışı

öğelerle iletişim” kavramının yöneticilerde bulunması gereken bir yeterlik olduğunu ortaya koymuşlardır. Yine Şahin (2000) araştırmasında yönetici yeterliklerine ilişkin sınıflamayı “öğretimsel liderlik, araştırma ve mesleki gelişim, insan kaynakları yönetimi, okul-çevre ilişkileri, iletişim, öğrenci işleri, okul işletmeciliği ve kişilik özellikleri” olarak belirlemiştir. Ağaoğlu, Gültekin ve Çubukçu (2002) tarafından bu alanlar; “insanlarla iletişim kurma-etkili biçimde çalışma, yeterli bir okul binası ve çevresi hazırlama, mesleğe hizmet, etkili bir örgüt yönetimi ile eğitim programının ve ortamının yönetimi” şeklinde sınıflandırılmıştır.

Töremen ve Kolay (2003) yöneticilerin sahip olmaları gerektiği düşünülen yeterliklerle ilgili en geniş tanım aralığına sahip yeterlik alanlarını “teknik yeterlikler, insancıl yeterlikler ve kavramsal yeterlikler” şeklinde belirlemiştir. Teknik yeterliklerden kastedilen yöneticilerin mesleklerine ilişkin sahip oldukları teknik bilgi ve becerilerdir(Açıköz, 1994; Sergiovanni ve Starratt, 1988). İnsancıl yeterliklerden kasıt ise, yöneticilerin diğer insanlarla çalışabilme yetenekleridir. Uzlaşma, yetki verme, ilgilenme insancıl yeterlikler kapsamındadır (Başar, 2000; Sergiovanni ve Starratt 1988). Kavramsal yeterliklerden kastedilen okulları bir bütün haline getiren parçaları etkileşim içerisinde görebilme, karşılaşılan durumları kavramsal bir yaklaşımla değerlendirebilme ve eğitim alanındaki gelişmeleri takip edebilme yeteneğidir (Bursalıoğlu, 1991).

Herhangi bir iş yerinde verimliliğin en önemli şartı çalışanlara verilen önemdir. İnsan kaynağı olarak da tanımlayabileceğimiz çalışanlar, örgüte çalışmak üzere gelen, kabul edilmiş bireylerin tamamıdır. Bu sebeple insan kaynağını zaman ve mekânla sınırlamak doğru değildir. Kişiyi oluşturan, yaşadığı ortamı, moral değerleri, yaşadığı bölgenin sosyal-kültürel yapısı yahut iç dünyası gibi her türlü etkenin önemsenmesi kişiyi tanımak ve onu hayatın içine çekip iş ortamında verimli olmasına yardımcı olmak için gereklidir. Bu yönlerle desteklenen örgütte paylaşımın, etkileşimin ve iletişimin yaşanması kaliteli ve saygın bir eğitim yapısının oluşmasını destekleyecektir. İnsan unsurunun her yönüyle öne çıkarılması en başta yöneticinin kendi türüne saygısının bir gereğidir (Açıkalin, 1999).

Çalışanların örgütle ilgili bilgilere sahip olmaları, yöneticileri veya işleriyle ilgili konularda saygı çerçevesinde tartışabilmeleri, örgütle ilgili kararlara katılabilmeleri, herhangi bir konuda fikirlerine danışılan olabilmeleri gibi unsurlar çalışanlarda kendilerine değer verildiği inancını güçlendirir. Bu sebeple iletişim

çalışanları olumlu yönde etkileyerek kendilerine olan güvenlerini artırabilir. Kendine güveni artan çalışanlar daha kaliteli çalışmalar yapabilir ve bunun sonucunda da örgütün topyekûn başarısının artacağı söylenebilir.

2.4. Teknoloji ve İletişim İlişkisi

Çağımızın en büyük gereksinimi olan bilgiye ulaşmak için günümüzde pek çok alternatif yol vardır. İnsanoğlu bu alternatifler içinde en etkili ve en hızlı olanı seçme eğilimi göstermektedir. Çünkü artık zaman gittikçe değer kazanan bir olgudur. Uzun yazıların okunmasıyla elde edilebilecek bir bilgi, teknoloji sayesinde tek bir grafiğe bakarak çok kısa sürelerde çözümlenebilmektedir. İletişim ihtiyaçlara göre değişme özelliğine sahiptir. Bazen bir konuşmada tek bir sözcük yeterliyken bazen susmak en büyük etkiyi yapabilmektedir.

İletişim teknolojisinin başlangıcına bakıldığında; aynı zamanda teknolojinin de başlangıcına bakılmış olunur. Geçmişten günümüze iletişimin gelişimini incelendiğinde, insanlar arasındaki ilk iletişimin, değişik sesler çıkararak ya da jest ve mimikler kullanılarak yapıldığı görülür. Sözlü iletişimin zaman içerisinde ihtiyaçları karşılayamaz hale gelmesi insanoğlunu çeşitli arayışlara itmiş ve ateşin keşfiyle duman aracılığıyla başlayan bu süreç, kuşların aracılığıyla devam ettirilmiştir. , Yaşanılan her mekânda, ardından geçilen her yerde duvarlara çizilen resimler anlatılmak istenen birçok kelimenin tarifi olmuştur. İletilmek istenen mesajlar her birine çeşitli anlamlar yüklenen eşyalarla gönderilmiş, ilerleyen tarihte ise birçok yeniliğin ortaya çıkması nihayetinde dil denen sistem belli işaretlerle birleştirilerek yazı olarak adlandırılan ifade şekli kâğıda yansıtılmıştır. Sözler, alfabe denilen seslerin yerini tutan işaretlere dönüştürülmüştür. Teknoloji ihtiyaçtan doğmaktadır. Bu sebeptendir ki insanoğlu tarafından alfabeler parşömenlere dönüştürülmüştür. Parşömenlerin yerini bilgiyi saklamak, onu çoğaltmak ihtiyacı doğduğunda ise matbaa teknolojisi geliştirilmiştir. İletişime çağ atlatan teknolojik gelişme ise şüphesiz telefonun icadı olmuştur.

Eski zamanlarda mektupla, dumanla haberleşen insanlar günümüzde cep telefonları, e-mailler, akıllı uygulamalar ile her türlü iletişim ihtiyacını giderir hale gelmiştir. Görüldüğü gibi iletişim ve teknoloji girift yapıya sahip, birbirinden bağımsız düşünilemeyen iki olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Neticede her çağda

ulaşılan teknolojik yenilikler, iletişimi bir adım yukarıya çıkararak günümüzün bilinen maksimum seviyesine ulaştırmıştır. Mühendislikten mimariye, astronomiden ulaşıma kadar her alanda kullanılan teknolojiler, iletişim alanında da büyük işlevler yerine getirmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, ölçeğin hazırlanması, verilerin toplanması, verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntemler ele alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel araştırmalar kapsamına giren ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Verilen bir durumu aydınlatmak, belirli standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasında olası ilişkileri ortaya çıkarmak için betimsel çalışmalar yürütülür. Bu tür araştırmalarda temel hedef incelenen durumu etraflıca tanımlamak ve açıklamaktır (Çepni, 2009).

Karasar' ın (2000) da belirttiği gibi ilişkisel tarama modeli, iki veya ikiden fazla sayıdaki değişken arasında değişimin var olup olmadığını veya var olan değişimin derecesini saptamayı sağlayan bir araştırma modelidir. İki veya daha fazla değişken arasındaki değişim varlığını veya bu değişimin derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırmalarda kullanılır.

Dolayısıyla bu araştırma, Küçükçekmece ilçesindeki resmi ilköğretim, ortaokul ve liselerde çalışan öğretmen görüşlerine göre yöneticilerin teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerileri arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemek ve bu ilişkinin derecesini incelemek amacıyla yapıldığından betimsel bir araştırmadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde görevli 5158 adet öğretmenden oluşmaktadır. Örneklem ve evren ile ilgili sayısal bilgiler Tablo 3.1.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.1. Evren ve Örneklemin Eğitim Kademesine Göre Dağılımı

Okullar	Evren	Örneklem
İlkokul Öğretmeni	2450	251
Ortaokul Öğretmeni	1447	149
Lise Öğretmeni	1261	125
Toplam	5158	525

Araştırmanın örneklemini tabakalı örnekleme yöntemi ile 32 farklı okuldan seçilen gönüllü toplam 525 öğretmenden oluşmaktadır. Sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar veya alt birim grupların var olduğu durumlarda tabakalı örnekleme yöntemi kullanılır. Tabakalı örneklemede önemli olan, evren içindeki alt tabakaların varlığından yola çıkarak evren üzerinde çalışmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

3.2.1. Örneklemin Demografik Özellikleri

Bu araştırmada yer alan öğretmenlerin cinsiyetlerine, eğitim düzeylerine, mesleki kıdemlerine, görev yaptıkları eğitim kademesine branşlarına ve mesleki kıdemlerine göre detaylı bilgiler aşağıda tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 3.2. Örneklemin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Cinsiyet	F	%
Kadın	311	59.2
Erkek	214	40.8
Toplam	525	100.0

Örneklemin cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 3.2.'de gösterilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 311'i (%59,2) kadın, 214'ü (%40,8) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3. Örneklemin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

	F	%
Önlisans	23	4.4
Lisans	455	86.7
Lisansüstü	47	9.0
Toplam	525	100.0

Örneklemin eğitim düzeylerine göre dağılımı Tablo 3.3.'te gösterilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 23'ü (%4.4) önlisans, 455'i (%86.7) lisans, 47'si (%9) lisansüstü eğitim düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 3.4. Örneklemin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Dağılımı

	F	%
İlkokul	251	47.8
Ortaokul	149	28.4
Lise	125	23.8
Toplam	525	100.0

Örneklemin çalıştıkları eğitim kademesine göre dağılımı Tablo 3.4.'te gösterilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 251'i (%47.8) ilkokullarda, 149'u (28.4) ortaokullarda, 125'i (23.8) liselerde görev yapmakta olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3.5. Örneklemin Branşlara Göre Dağılımı

	F	%
Sınıf Öğretmeni	231	44.0
Genel Bilgi ve Meslek Dersleri Öğretmeni	294	56.0
Toplam	525	100.0

Örneklemin branşlara göre dağılımı Tablo 3.5.'te gösterilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 231'inin (%44) sınıf öğretmeni, 294'ünün (%56) genel bilgi ve meslek dersleri öğretmeni olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3.6. Örneklemin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

	F	%
0-5 yıl	106	20.2
6-10 yıl	124	23.6
11-15 yıl	119	22.7
16 yıl ve üzeri	176	33.5
Toplam	525	100.0

Örneklemin mesleki kıdemlerine göre dağılımı Tablo 3.6.'da gösterilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 106'sı (%20.2) 0-5 yıl arası, 124'ü (%23.6) 6-10 yıl arası, 119'u (%22.7) 11-15 yıl arası ve 176'sı (%33.5) 16 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip oldukları belirlenmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak bir adet kişisel bilgi formu, teknolojik yeterlik ölçeği ve iletişim becerileri ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmacı tarafından örnekleme bulunan okullarda araştırma yapmak amacıyla İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izin alındıktan sonra, uygulama yapılacak 32 okulun yöneticileri ile görüşülmüş kararlaştırılan günlerde ölçeği uygulamak üzere okullar ziyaret edilmiştir. Ölçekler bizzat araştırmacı tarafından, araştırmanın amacı öğretmenlere anlatılarak öğretmenlere dağıtılması sağlanmış, toplanmasında ise okul yöneticilerinden yardım alınmıştır. Ölçeğin uygulanmasında gönüllülük esas alınmıştır. Toplamda 550 öğretmen araştırmaya katılmış ancak 25 ölçekte eksik bilgiler bulunması veya yanlış doldurulmuş olması nedeni ile değerlendirmeye alınmamıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgiler Formu

“Kişisel Bilgiler Formu” araştırmacı tarafından araştırma konusu ile ilgili bağımsız değişkenleri belirlemek amacı ile kullanılmıştır. Hazırlanan bu formda örneklem grubundaki öğretmenlerin cinsiyetlerini, görev yaptıkları eğitim kademesini, mesleki kıdemlerini branşlarını ve eğitim durumlarını belirlemeye yönelik birer soru bulunmaktadır.

3.3.2. Teknolojik Yeterlik Ölçeği

Araştırmada Ergişi (2005) tarafından geliştirilen “Teknolojik Yeterlik Ölçeği” esas alınarak hazırlanan bir ölçek kullanılmıştır. Kullanılan ölçek likert tipi bir ölçektir ve katılımcıların ölçek maddelerini okuyup okul yöneticilerini söz konusu maddedeki ifadeye ilişkin 1’den 5’e kadar değerlendirmeleri esas alınmıştır. Ölçek maddelerine verilecek cevaplar 5 eşit parçaya bölünmüş ve her seçeneğe karşılık gelen puan aralıkları da belirlenmiştir. Orijinalinde 35 madde bulunan ölçekte bulunan ifadeler okul yöneticilerini değerlendirmeye yönelik olması gerektiği için maddelerin yüklemeleri üçüncü tekil şahsa göre düzenlenmiştir. Ayrıca 2 madde ölçekten çıkarılmış ve bazı maddelerdeki ifadeler günümüz teknolojisine göre değiştirilmiştir. Ölçekteki ifadeler Türkçe öğretmenleri tarafından okunabilirlik yönünden incelenmiş ve verilen dönütler paralelinde ölçeğe son hali verilmiştir. Hazırlanan 33 maddelik ölçeğin geçerlik düzeyinin araştırmada kullanılabilir olup olmadığının belirlenebilmesi için uzman görüşüne başvurulmuş ve geçerlik düzeyinin araştırma için uygun olduğu belirlenmiştir. Ölçek 98 öğretmene uygulanarak güvenilirlik analizi yapılmıştır. Yapılan analizde ölçeğin güvenilirliği .87 olarak belirlenmiştir. Bu sonuç ölçeğin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir.

Teknolojik yeterlik ölçeğinin Cronbach’s Alpha güvenilirliği örneklemin tamamına yapılan uygulamada .92 olarak bulunmuştur. Güvenirlik analizi sonrasında kullanılan ölçeğin faktör analizine uygun olup olmadığı incelenmiştir. Bir ölçekte faktör analizi yapılıp yapılamayacağı Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett testi değerlerine bakılarak belirlenir. Araştırma için yapılan KMO ve Barlett testi analizi sonucunda KMO değeri 0.928 ve Barlett değeri ise 0.05’ten küçük olduğu için faktör analizinin yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan temel bileşenler faktör analizi sırasında madde toplam korelasyonları 0.30'un altında ve faktör yük değerleri 0.45'in altında olan maddeler ile iki faktördeki yük değerleri arasında 0.10'dan az fark olan, binişik olan 5, 10, 11, 12, 20, 25, 26 ve 28 numaralı maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Sonuç olarak ölçeğin toplam varyansının %68'ini açıklayan 5 faktörden oluştuğu belirlenmiştir. Tablo 3.7. 'de faktörlerle ilgili bilgiler gösterilmiştir.

Tablo 3.7. Teknolojik Yeterlik Ölçeği Güvenirlik Değerleri

Maddeler	Faktörler (Alt Boyutlar)	R
1,2,3,4,6,7,8,9	Temel bilgisayar ve internet kullanma	0.91
27,29,30,31,32,33	Eğitim – öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı	0.83
13,14,15	Kurum net kullanabilme	0.94
21,22,23,24	Personel işlemlerinde teknoloji kullanabilme	0.78
16,17,18,19	Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	0.90
Genel		0.92

Faktör 1'de toplanan maddeler(1,2,3,4,6,7,8,9) okul yöneticilerinin temel bilgisayar ve internet kullanım becerileri ile ilgili olduğu için bu faktöre “**Temel bilgisayar ve internet kullanma**” adı verilmiştir. Bu faktör ile ilgili 8 maddenin Cronbach's Alpha güvenirliği .91 olarak bulunmuştur.

Faktör 2'de toplanan maddeler(27, 29, 30, 31, 32, 33) okul yöneticilerinin okullardaki eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanım durumlarının tespiti ve bilgisayar kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik tutumlarının tespiti ile ilgili olduğu için bu faktöre “**Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı**” adı verilmiştir. Bu faktör ile ilgili 5 maddenin Cronbach's Alpha güvenirliği .83 olarak bulunmuştur.

Faktör 3'te toplanan maddeler(13,14,15) okullarda bakanlık ve milli eğitim müdürlükleri ile haberleşme ve okul için öğretmenlere resmi yazıların duyurulması için hazırlanmış olan Kurum net sisteminin etkili kullanılabilme durumunun tespitine yönelik olduğu için bu faktöre “**Kurum net kullanabilme**” adı verilmiştir. Bu faktör ile ilgili 3 maddenin Cronbach's Alpha güvenirliği .94 olarak bulunmuştur.

Faktör 4'te toplanan maddeler(21,22,23,24) okul yöneticilerinin okul personeli ile ilgili iş ve işlemlerin yapılmasında bilgisayar ve internet kullanabilme becerilerini belirlemeye yönelik olduğu için bu faktöre **“Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme”** adı verilmiştir. Bu faktör ile ilgili 3 maddenin Cronbach's Alpha güvenirliği .78 olarak bulunmuştur.

Faktör 5'te toplanan maddeler(16,17,18,19) okul yöneticilerinin teknolojik yenilikleri takip etmeleri ve kendilerini geliştirme durumlarının belirlenmesine yönelik olduğu için bu faktöre **“Teknolojik gelişmeleri takip edebilme”** adı verilmiştir. Bu faktör ile ilgili 4 maddenin Cronbach's Alpha güvenirliği .90 olarak bulunmuştur.

Kullanılan ölçekteki her bir maddenin hangi faktör altında toplandığı ve faktör yükleri ekler kısmında detaylı olarak verilmiştir (EK-8).

3.3.3. İletişim Becerileri Ölçeği

Araştırmada Şimşek (2003) tarafından geliştirilen “Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin İletişim Becerilerine Yönelik Görüşleri” ölçeği esas alınarak hazırlanan bir ölçek kullanılmıştır. Orijinalinde 28 madde bulunan ölçekten 2 madde çıkarılmış ve günümüz iletişim gereklilikleri paralelinde olduğu düşünülen 5 madde eklenmiştir. Ölçekteki ifadeler Türkçe öğretmenleri tarafından okunabilirlik yönünden incelenmiş ve verilen dönütler paralelinde ölçeğe son hali verilmiştir. Hazırlanan 31 maddelik ölçeğin geçerlik düzeyinin araştırmada kullanılabilir olup olmadığının belirlenebilmesi için uzman görüşüne başvurulmuş ve geçerlik düzeyinin araştırma için uygun olduğu belirlenmiştir. Ölçek 98 öğretmene uygulanarak güvenirlik analizi yapılmıştır. Ölçeğin Cronbach's Alpha güvenirliği .93 olarak bulunmuştur.

İletişim becerileri ölçeğinin Cronbach's Alpha güvenirliği örneklemin tamamına yapılan uygulamada .89 olarak bulunmuştur. Daha sonra iç tutarlılığı olumsuz etkileyen 5 ve 11 nolu maddeler ölçekten çıkarılarak tekrarlanan güvenirlik analizi sonucunda Cronbach's Alpha güvenirliği ,92 olarak hesaplanmıştır.

Güvenirlik analizi sonrasında kullanılan ölçeğin faktör analizine uygun olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma için yapılan KMO ve Barlett testi analizi sonucunda KMO değeri 0.974 olduğu ve Barlett değeri ise 0.05'ten küçük olduğu

için faktör analizinin yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin toplam varyansın %66'sını açıklayan 2 faktörden oluştuğu belirlenmiştir. İletişim Becerileri Ölçeğinin faktör yapısına ilişkin bilgiler tablo 3.8.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.8. İletişim Becerileri Ölçeği Güvenirlik Değerleri

Maddeler	Faktörler (Alt Boyutlar)	R
1,2,3,4,6,7,8,9,10,12,13,14, 15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26	Temel İletişim Becerileri	0.89
27,28,29,30,31	İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	0.90
Genel		0.92

Faktör 1'de toplanan 24 madde (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26. maddeler) genel olarak etkili ve doğru iletişim kurabilme yeterliklerini belirlemeye yönelik olduğu için bu faktöre “**Temel İletişim Becerileri**” adı verilmiştir. Bu faktör ile ilgili 24 maddenin Cronbach's Alpha güvenirliği .89 olarak bulunmuştur.

Faktör 2'de toplanan 5 madde (27, 28, 29, 30 ve 31. maddeler) genel olarak iletişim sürecinde teknolojik yenilikleri ve araçları kullanmaya yönelik olduğu için bu faktöre “**İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma**” adı verilmiştir. Bu faktör ile ilgili 5 maddenin Cronbach's Alpha güvenirliği .90 olarak bulunmuştur.

Kullanılan ölçekteki her bir maddenin hangi faktör altında toplandığı ve faktör yükleri ekler kısmında detaylı olarak verilmiştir (EK- 9).

3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Bu araştırmada elde edilen bulguların istatistiksel analizleri için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 17.0 programı kullanılmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler araştırmacı tarafından kodlanmış ve istatistik

paket programına aktarılarak analiz edilmiştir. Toplamda 525 katılımcının verileri analiz sürecine katılmıştır.

Kullanılan ölçeklerden elde edilen verilerin daha sistematik bir şekilde ele alınmasını sağlamak amacıyla yapılan faktör analizi sonrasında elde edilen alt boyutların ortalamaları araştırmanın bağımlı değişkenleri olarak kabul edilmiştir. Bu verilerle yapılacak olan testlerde parametrik veya non-parametrik testlerden hangilerinin kullanılacağına dair karar verilmesi için verilere Normallik Testi uygulaması yapılmıştır.

Normallik testine öncül basamak olan şekilsel incelemeden başlanmıştır. Şekilsel açıdan yapılan incelemede verilerin minimum ve maksimum değerleri, ortalama değerleri, frekans ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Normallik testinin ikinci basamağında ise, toplanan veriler çarpıklık ve basıklık değerleri açısından incelenmiştir. Araştırmacılar, çarpıklık ve basıklık değerleri sayesinde verilerin, normal dağılım eğrisinde nasıl konumlandıklarını gözlemlemektedirler. Verilerin normal dağılım eğrisindeki konumları normal dağılım gösterip göstermediklerinin kontrolü açısından önemli bir yol göstericidir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin %5 güven aralığı için istatistik değer aralığının ± 2.58 , %1 güven aralığı için ise istatistik değer aralığının ± 1.96 olması beklenir (Liu, Marchewka, Lu ve Yu, 2005). Araştırmaya ait verilerin basıklık ve çarpıklık değerlerinin ± 2.58 aralığında olmadığı tespit edilmiştir.

Normallik testinin son basamağı ise Kolmogorov-Smirnov testidir. İlk iki basamak sonunda yapılan incelemelerde, genel geçer kabul dışında yer alan değişken soruları şayet bu test uygulamasından da geçmezler ise ölçek araştırmasından çıkartılmaları gerekmektedir. Kolmogorov-Smirnov testinin, sonuç değerinin, anlamlılık düzeyi açısından 0.05'in üstünde yer alması verilerin dağılıma uygunluk gösterdiğini ortaya koyar. Araştırmanın Kolmogorov-Smirnov test sonuçlarını incelediğimizde verilerin normal dağılım göstermediği ($p < 0.05$) tespit edilmiştir. Bu nedenle araştırmada non-parametrik testler kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan “Teknolojik Yeterlik Ölçeği” aracılığıyla elde edilen puanların aralıkları 1.00-1.80 arası “çok yetersiz” düzey, 1.81-2.60 arası “yetersiz” düzey, 2.61-3.40 arası “orta” düzey, 3.41-4.20 arası “yeterli” düzey, 4.21-5.00 arası “çok yeterli” düzey şeklinde derecelendirilmiştir. Veri toplama aracındaki her bir maddeye ilişkin derecelendirme sınırları ve düzeyleri Tablo 3.9.’da yer almaktadır.

Tablo 3.9. Teknolojik Yeterlik Ölçek Puanlama Sınırları

Teknolojik Yeterlik Ölçeği	Alt ve üst Sınırlar
(1) Hiçbir zaman	1.00-1.80 >> Çok yetersiz
(2) Nadiren	1.81-2.60 >> Yetersiz
(3) Ara sıra	2.61-3.40 >> Orta
(4) Çoğu Zaman	3.41-4.20 >> Yeterli
(5) Her zaman	4.21-5.00 >> Çok yeterli

Araştırmada kullanılan “İletişim Becerileri Ölçeği” aracılığıyla elde edilen puanların aralıklarının 1.00-1.80 arası “çok düşük”, 1.81-2.60 arası “düşük”, 2.61-3.40 arası “orta”, 3.41-4.20 arası “yüksek”, 4.21-5.00 arası ise “çok yüksek” şeklinde derecelendirilmesi uygun görülmüştür. Veri toplama aracındaki her bir maddeye ilişkin derecelendirme sınırları ve düzeyleri Tablo 3.10.’da yer almaktadır.

Tablo 3.10. İletişim Becerileri Ölçek Puanlama Sınırları

İletişim Becerileri Ölçeği	Alt ve üst Sınırlar
(1) Hiç Katılmıyorum	1.00-1.80 >> Çok düşük
(2) Katılmıyorum	1.81-2.60 >> Düşük
(3) Az Katılıyorum	2.61-3.40 >> Orta
(4) Katılıyorum	3.41-4.20 >> Yüksek
(5) Tam Katılıyorum	4.21-5.00 >> Çok yüksek

Araştırmaya katılan bireylerin demografik özellikleri bakımından farklılık gösterip göstermediğini test etmek için “Mann-Whitney U” ve “Kruskal-Wallis” testleri kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farkı belirleyebilmek için anlamlılık $p < 0,05$ alınmıştır.

Mann Whitney U- testi iki bağımsız grup için elde edilen puanların birbirinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test etmek için uygulanır. Mann Whitney U-Testi grupların ortanca (medyan) değerlerini karşılaştırır.

Sürekli değişkenlerin, iki grup içerisinde değerlerini sıralı hale dönüştürür. Böylece iki grup arasındaki sıralamanın farklı olup olmadığını değerlendirir.

İncelenecek bağımsız grup sayısının 2'den fazla olduğu durumlarda ise "Kruskal-Wallis" testi uygulanmıştır. Bu test bağımsız iki ya da daha çok grubun bir bağımlı değişkene ait ortalamalar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için kullanılır. Bu test tek yönlü anova testinin non-parametrik karşılığıdır. Analizde veri değerleri sıralı hale getirilir, sıra toplamları grup büyüklüğüne bölünerek sıra ortalamaları hesaplanır ve bu ortalamalar karşılaştırılır. Gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu durumlarda gruplara Mann Whitney U-testi uygulanarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlerinin gözünde yöneticilerin teknolojik yeterlikleri ve iletişim becerileri arasındaki korelasyonların incelenmesi için "Non-parametrik" testlerde kullanılan Spearman's Rank Order korelasyon (ρ) testi yapılmıştır. Spearman's Rank Order korelasyon (ρ) iki sürekli değişken arasındaki ilişkinin derecesinin hesaplanmasında kullanılır. Bu test Pearson's korelasyon katsayısının nonparametrik alternatifidir (Satici, 2014).

Korelasyon katsayısının mutlak değer olarak 0.70- 1.00 arasında olması, yüksek; 0.70-0.30 arasında olması, orta; 0.30-0.00 arasında olması ise düşük güçte ilişki olarak tanımlanmaktadır. İlişki yönünün pozitif ya da negatif olmasıyla ilgili olarak iki değişken arasında pozitif bir ilişkinin olması, deneklerin X değişkenine ait değerlerinin artması durumunda Y değişkenine ait değerlerin de artma eğiliminde olduğu ya da X değerlerinin düşmesi durumunda Y değerlerinin de düşme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Değişkenler arasındaki ilişkinin negatif olması ise değişkenlerden birine ait değerin artması durumunda diğer değişkenin değerlerinin düşme eğiliminde olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2016).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın problemleri paralelinde kullanılan veri toplama araçları ile elde edilen veriler üzerinde yapılan istatistiksel analiz bulguları ve bulgulara ilişkin yorumlar sunulmuştur.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın 1. alt problemi “Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ne düzeydedir?” şeklindedir. Bu problem cümlesine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda, yöneticilerin teknolojik yeterliklerini belirlemeye yönelik yapılan ölçeğe verdikleri cevaplar faktör bazında incelenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 4.1.’de sunulmuştur.

Tablo 4.1. Yöneticilerin Teknolojik Yeterlik Düzeylerine İlişkin Bulgular

	N	Min.	Max.	\bar{X}	Ss
Temel bilgisayar ve internet kullanma	525	1.38	5.00	4.782	0.443
Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar	525	1.60	5.00	4.216	0.804
Kurum net kullanabilme	525	1.00	5.00	4.605	0.725
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet	525	1.00	5.00	4.692	0.589
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	525	1.00	5.00	4.221	0.849
Toplam	525	1.00	5.00	4,503	0.682

Tablo 4.1. incelendiğinde öğretmenlerin, teknolojik yeterlikler ile ilgili olarak tüm alt boyutlarda yöneticilerinin çok yeterli düzeyde olduğunu düşündükleri görülmektedir ($\bar{X} > 4.20$). Bunun yanında yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin temel bilgisayar ve internet kullanma konusunda en yeterli (4.782); eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanma konusunda ise en yetersiz (4.216) ortalama puana sahip

oldukları görülmektedir. Genel ortalama puanlarının da çok yeterli (4.503) olduğu görülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın 2. alt problemi “Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri; cinsiyet, görev yapılan eğitim kademesi, eğitim düzeyi, branş ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir?” şeklindedir. Bu problem cümlesine ilişkin yapılan analizler ve elde edilen bulgular her değişken için ayrı bir başlık altında ele alınmış ve aşağıda verilmiştir.

4.2.1. TY Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkeni İle Olan İlişisine Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda yöneticilerin TY alt boyutlarından almış oldukları puanların öğretmenlerin cinsiyetlerine göre farklı olup olmadığını ve bu puanların farklı olması durumunda farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla ilişkisiz Mann Whitney U-testi uygulanarak elde edilen bulgular Tablo 4.2.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2. TY Alt Boyut Puanlarının Cinsiyetle Olan İlişisine Dair Bulgular

	Cinsiyet	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Temel bilgisayar ve internet kullanma	Kadın	311	268.13	83387.50	31682.500	-1.093	0.275
	Erkek	214	255.55	54687.50			
Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar	Kadın	311	268.91	83634.00	31436.000	-1.095	0.274
	Erkek	214	254.40	54441.00			
Kurum net kullanabilme	Kadın	311	264.71	82323.50	32746.500	-0.373	0.709
	Erkek	214	260.52	55751.50			
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet	Kadın	311	273.78	85147.00	29923.000	-2.276	0.023*
	Erkek	214	247.33	52928.00			
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	Kadın	311	271.47	84428.50	30641.500	-1.589	0.112
	Erkek	214	250.68	53646.50			

*p<0.05

Tablo 4.2.'yi incelediğimizde kadın öğretmenlerin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Temel bilgisayar ve internet kullanma” faktörü sıra ortalamasının (268.13), erkek öğretmenlerin sıra ortalamasından (255.55) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=31682.500; z=-1.093; p>0.05).

“Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” faktörü ile ilgili olarak; kadın öğretmenlerin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” faktörü sıra ortalamasının (268.91), erkek öğretmenlerin sıra ortalamasından (254.40) yüksek olduğu görölmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=31436.000; z=-1.905; p>0.05).

“Kurum net kullanabilme” faktörü ile ilgili olarak; kadın öğretmenlerin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Kurum net kullanabilme” faktörü puan ortalamasının (264.71), erkek öğretmenlerin verdikleri puanların ortalamasından (260.52) yüksek olduğu görölmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=32746.500; z=-0.373; p>0.05).

“Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” faktörü ile ilgili olarak; kadın öğretmenlerin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” faktörü sıra ortalamasının (273.78), erkek öğretmenlerin sıra ortalamasından (247.33) yüksek olduğu görölmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir (U=29923.000; z=-2.276; p<0.05). Buradan hareketle kadın öğretmenler “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” alt boyutunda erkek öğretmenlere kıyasla yöneticilerin daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

“Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” faktörü ile ilgili olarak; kadın öğretmenlerin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” faktörü sıra ortalamasının (271.47), erkek öğretmenlerin sıra ortalamasından (250.68) yüksek olduğu görölmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=30641.500; z=-1.589; p>0.05).

4.2.2. TY Alt Boyut Puanlarının Görev Yapılan Eğitim Kademesi Değişkeni İle Olan İlişisine Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaptıkları değerlendirmelerin öğretmenlerin çalışıyor oldukları eğitim kademesine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi ile gruplar arasındaki farkların tüm alt boyutlar için istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 4.3.'te gösterilmiştir.

Tablo 4.3. TY Alt Boyut Puanlarının Görev Yapılan Eğitim Kademesi İle İlişisine Dair Bulgular

		N	\bar{X}	S.O.	SD	χ^2	p
Temel bilgisayar ve internet kullanma	İlkokul	251	4.815	275.88	2	20.843	0.000*
	Ortaokul	149	4.856	279.97			
	Lise	125	4.629	216.91			
Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı	İlkokul	251	4.298	282.68	2	17.725	0.000*
	Ortaokul	149	4.251	270.27			
	Lise	125	4.011	214.82			
Kurum net kullanabilme	İlkokul	251	4.665	277.45	2	30.832	0.000*
	Ortaokul	149	4.686	284.39			
	Lise	125	4.389	208.49			
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme	İlkokul	251	4.775	287.00	2	31.219	0.000*
	Ortaokul	149	4.756	269.10			
	Lise	125	4.448	207.53			
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	İlkokul	251	4.399	295.27	2	45.931	0.000
	Ortaokul	149	4.283	272.39			
	Lise	125	3.788	187.01			

*p<0.05

Tablo 4.3.'te görüldüğü üzere uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda TY alt boyutlarının tümünde gruplar arası anlamlı farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu inceleyebilmek adına kullanılacak tüm gruplar ikili olarak eşleştirilerek Mann Whitney U-testleri yapılmıştır. Uygulanan Mann Whitney U-testi sonuçları için tüm alt boyutlar ayrı ayrı incelenmiştir.

Hangi gruplar arasında anlamlı farklılık olduğunu belirlemek için uygulanan Mann Whitney U-testi göre “Temel bilgisayar ve internet kullanımı” becerileri ile ilgili sonuçlar Tablo 4.4.'te sunulmuştur.

Tablo 4.4. Temel Bilgisayar ve İnternet Kullanımının Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Temel bilgisayar ve internet kullanımı	İlkokul	251	199.51	50076.00	18450.000	-0.273	0.785
	Ortaokul	149	202.17	30124.00			
	İlkokul	251	202.38	50796.50	12204.500	-4.046	0.000*
	Lise	125	160.64	20079.50			
	Ortaokul	149	152.79	22766.00	7034.000	-3.948	0.000*
	Lise	125	119.2	14909.00			

*p<0.05

Tablo 4.4.'e göre “Temel bilgisayar ve internet kullanma” becerileri ile ilgili olarak ilkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=199.51) ortaokulda görev yapan öğretmenlerin (S.O. = 202.17) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=18450.000; z=-0.273; p>0.05).

İlkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=202.38) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=160.64) yöneticilerin “Temel bilgisayar ve internet kullanma” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=12204.500; z=-4.046; p<0.05). Buradan hareketle ilkokulda görev yapan öğretmenler “Temel bilgisayar ve internet kullanma” alt boyutunda yöneticilerin, lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=152.79) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=119.20) yöneticilerin “Temel bilgisayar ve internet kullanma” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=7034.000; z=-3.948; p<0.05). Buna göre ortaokulda görev yapan öğretmenler “Temel bilgisayar ve internet kullanma” alt boyutunda yöneticilerin, lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

“Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.5.’te sunulmuştur.

Tablo 4.5. incelendiğinde, yapılan Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” becerileri ile ilgili olarak ilkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=204.17) ortaokulda görev yapan öğretmenlerin (S.O. = 194.32) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=17778.000; z=-0.845; p>0.05).

Tablo 4.5. Eğitim-Öğretim İşlerinde Bilgisayar Kullanımının Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Eğitim- öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı	İlkokul	251	204.17	51247.00	17778.000	-0.845	0.398
	Ortaokul	149	194.32	28953.00			
	İlkokul	251	204.51	51331.50	11669.500	-4.109	0.000*
	Lise	125	156.36	19544.50			
	Ortaokul	149	150.96	22492.50	7307.500	-3.094	0.002*
	Lise	125	121.46	15182.50			

*p<0.05

İlkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=204.51) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=156.36) yöneticilerin “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=11669.500; z=-4.109; p<0.05). Buradan yola çıkarak ilkokulda görev

yapan öğretmenler “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” alt boyutunda yöneticilerin, lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=150.96) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=121.46) yöneticilerin “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=7307.500; z=-3.094; p<0.05). Buradan hareketle ortaokulda görev yapan öğretmenler “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” alt boyutunda yöneticilerin, lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

“Kurum net kullanabilme” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.6.’da sunulmuştur.

Tablo 4.6. Kurum Net Kullanabilme Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklaşmasına Dair Bulgular

Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p	
Kurum net kullanabilme	İlkokul	251	198.51	49826.50	18200.500	-0.580	0.562
	Ortaokul	149	203.85	30373.50			
Kurum net kullanabilme	İlkokul	251	204.93	51438.50	11562.500	-4.841	0.000*
	Lise	125	155.50	19437.50			
	Ortaokul	149	155.54	23176.00			
	Lise	125	115.99	14499.00	6624.000	-4.729	0.000*

*p<0.05

Tablo 4.6.’da görüleceği üzere Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “Kurum net kullanabilme” becerileri ile ilgili olarak ilkökulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=198.51) ortaokulda görev yapan öğretmenlerin (S.O. = 203.85) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=18200; z=-0.580; p>0.05).

İlkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=204.93) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=155.50) yöneticilerin “Kurum net kullanabilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=11562.500; z=-4.841; p<0.05). Bu bulgulara göre ilkokulda görev yapan öğretmenler “Kurum net kullanabilme” alt boyutunda yöneticilerin, lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=155.54) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=115.99) yöneticilerin “Kurum net kullanabilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=6624.000; z=-4.729; p<0.05). Buradan yola çıkarak ortaokulda görev yapan öğretmenler, yöneticilerin “Kurum net kullanabilme” alt boyutunda lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler sonucuna ulaşılmaktadır.

“Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.7.’de sunulmuştur.

Tablo 4.7. Personel İşlemlerinde Bilgisayar ve İnternet Kullanabilme Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Personel işlemlerinde	İlkokul	251	205.93	51687.50	17337.500	-1.493	0.135
	Ortaokul	149	191.36	28512.50			
bilgisayar ve internet kullanabilme	İlkokul	251	207.08	51976.00	11025.000	-5.432	0.000*
	Lise	125	151.20	18900.00			
	Ortaokul	149	152.74	22759.00	7041.000	-3.815	0.000*
	Lise	125	119.33	14916.00			

*p<0.05

Tablo 4.7.’de görüldüğü üzere, Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerileri ile ilgili olarak ilkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=205.93) ortaokulda görev yapan

öğretmenlerin (S.O. = 191.36) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=17337; z=-1.493; p>0.05).

İlkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=207.08) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=151.20) yöneticilerin “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=11025; z=-5.432; p<0.05). Bu bulguya göre ilkokulda görev yapan öğretmenler “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” alt boyutunda yöneticilerin, lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=152.74) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=119.33) yöneticilerin “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=7041; z=-3.815; p<0.05). Buradan hareketle ortaokulda görev yapan öğretmenler, “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” alt boyutunda lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla yöneticilerin daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

“Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.8.’de sunulmuştur.

Tablo 4.8. Teknolojik Gelişmeleri Takip Edebilme Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	İlkokul	251	206.85	51920.00	17105.000	-1.494	0.135
	Ortaokul	149	189.80	28280.00			
	İlkokul	251	214.41	53818.00	9183.000	-6.735	0.000*
	Lise	125	136.46	17058.00			
	Ortaokul	149	157.59	23481.50	6318.500	-4.656	0.000*
	Lise	125	113.55	14193.50			

*p<0.05

Tablo 4.8. incelendiğinde, Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” becerileri ile ilgili olarak ilkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=206.85) ortaokulda görev yapan öğretmenlerin (S.O. = 189.90) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı görülmektedir (U=17105; z=-1.494; p>0.05).

İlkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=214.41) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=136.46) yöneticilerin “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=9183; z=-6.735; p<0.05). Buradan hareketle ilkokulda görev yapan öğretmenler “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” alt boyutunda yöneticilerin, lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=157.59) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=113.55) yöneticilerin “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=6318; z=-4.656; p<0.05). Buna göre ortaokulda görev yapan öğretmenler, yöneticilerin “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” alt boyutunda lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

4.2.3. TY Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri Değişkeni İle Olan İlişisine Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaptıkları değerlendirmelerin eğitim düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi ile gruplar arasındaki farkların tüm alt boyutlar için istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 4.9.’da yer almaktadır.

Tablo 4.9. TY Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri İle İlişkisine Dair Bulgular

		N	\bar{X}	S.O.	SD	χ^2	p
Temel bilgisayar ve internet kullanma	Önlisans	23	4.619	225.87	2	5.740	0.057
	Lisans	455	4.798	268.31			
	Lisansüstü	47	4.712	229.78			
Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı	Önlisans	23	4.547	324.20	2	7.185	0.028*
	Lisans	455	4.222	264.00			
	Lisansüstü	47	4.000	223.41			
Kurum net kullanabilme	Önlisans	23	4.536	230.33	2	10.642	0.005*
	Lisans	455	4.625	269.94			
	Lisansüstü	47	4.446	211.78			
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme	Önlisans	23	4.739	237.41	2	15.421	0.000*
	Lisans	455	4.707	271.32			
	Lisansüstü	47	4.524	194.96			
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	Önlisans	23	4.304	274.43	2	5.170	0.075
	Lisans	455	4.245	267.21			
	Lisansüstü	47	3.946	216.63			

*p<0.05

Tablo 4.9.'da görüldüğü üzere uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda “Temel bilgisayar ve internet kullanma” ve “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” TY alt boyutlarında gruplar arası anlamlı bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir(p>005). Buna karşılık “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı”, “Kurum net kullanabilme” ve “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” TY alt boyutlarında gruplar arası anlamlı farklılaşma olduğu belirlenmiştir(p<0.05). Anlamlı farklılık bulunan alt boyutlarda farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu inceleyebilmek adına kullanılacak tüm gruplar ikili olarak eşleştirilerek Mann Whitney U-testleri yapılmıştır.

“Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.10.'da sunulmuştur.

Tablo 4.10. Eğitim-Öğretim İşlerinde Bilgisayar Kullanımının Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Eğitim- öğretim	Önlisans	23	291.98	6715.50	4025.500	-1.899	0.058
	Lisans	455	236.85	107765.50			
işlerinde bilgisayar	Önlisans	23	44.22	1017.00	340.000	-2.551	0.011*
	Lisansüstü	47	31.23	1468.00			
kullanımı	Lisans	455	255.15	116092.50	9032.500	-1.779	0.075
	Lisansüstü	47	216.18	10160.50			

*p<0.05

Tablo 4.10.'daki bulgular incelendiğinde, uygulanan Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” becerileri ile ilgili olarak önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=291.98) lisans mezunu öğretmenlerin (S.O. = 236.85) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=4025; z=-1.899; p>0.05).

Önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=44.22) lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin (S.O.=31.23) yöneticilerin “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=340; z=-2.551; p<0.05). Buradan hareketle önlisans mezunu öğretmenler “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” alt boyutunda lisansüstü eğitim almış olan öğretmenlerin görüşlerine kıyasla yöneticilerin daha yeterli olduklarını düşünmektedirler sonucuna ulaşılmaktadır.

Lisans mezunu olan öğretmenlerle(S.O.=255.15) lisans üstü eğitim alan öğretmenlerin(S.O.=216.18) yöneticilerin “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir(U=9032; z=-1.779; p>0.05).

“Kurum net kullanabilme” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.11.'de sunulmuştur.

Tablo 4.11. Kurum Net Kullanabilme Becerilerinin Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Kurum net kullanabilme	Önlisans	23	204.80	4710.50	4434.500	-1.513	0.130
	Lisans	455	241.25	109770.50			
	Önlisans	23	37.52	863.00	494.000	-0.625	0.532
	Lisansüstü	47	34.51	1622.00	8331.500	-3.015	0.003*
	Lisans	455	256.69	116793.50			
	Lisansüstü	47	201.27	9459.50			

*p<0.05

Tablo 4.11.'de görüldüğü üzere, Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “Kurum net kullanabilme” becerileri ile ilgili olarak önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=204.80) lisans mezunu öğretmenlerin (S.O.=241.25) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=4434; z=-1.513; p>0.05).

Önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=37.52) lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin (S.O.=34.51) yöneticilerin “Kurum net kullanabilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir (U=494; z=-0.625; p>0.05).

Lisans mezunu olan öğretmenlerle (S.O.=256.69) lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin (S.O.=201.27) yöneticilerin “Kurum net kullanabilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki fark anlamlı çıkmıştır (U=8331; z=-3.015; p<0.05). Buradan yola çıkarak lisans mezunu öğretmenler “Kurum net kullanabilme” alt boyutunda yöneticilerin, lisansüstü eğitim almış olan öğretmenlerin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler sonucuna ulaşılmaktadır.

“Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.12.’de sunulmuştur.

Tablo 4.12. Personel İşlemlerinde Bilgisayar ve İnternet Kullanabilme Becerilerinin Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme	Önlisans	23	209.52	4819.00	4543.000	-1.262	0.207
	Lisans	455	241.02	109662.00			
	Önlisans	23	39.89	917.5	439.500	-1.324	0.186
	Lisansüstü	47	33.25	1567.50			
	Lisans	455	258.31	117529.50	7595.500	-3.807	0.000*
	Lisansüstü	47	185.61	8723.50			

*p<0.05

Tablo 4.12. incelendiğinde, Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerileri ile ilgili olarak önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=209.52) lisans mezunu öğretmenlerin (S.O.=241.02) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=4543; z=-1.262; p>0.05).

Önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=39,89) lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin (S.O.=33,25) yöneticilerin “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir (U=439; z=-1,324; p>0,05).

Lisans mezunu olan öğretmenlerle(S.O.=258,31) lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin (S.O.=185,61) yöneticilerin “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki fark anlamlı çıkmıştır (U=7595; z=-3,807; p<0,05). Bu bulgudan hareketle lisans mezunu öğretmenler “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” alt boyutunda yöneticilerin, lisansüstü eğitim almış olan öğretmenlerin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

4.2.4. TY Alt Boyut Puanlarının Branş Değişkeni İle Olan İlişisine Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda yöneticilerin TY alt boyutlarından almış oldukları puanların öğretmenlerin branşlarına göre farklı olup olmadığını ve bu puanların farklı olması durumunda farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi uygulanarak elde edilen bulgular Tablo 4.13.'te gösterilmiştir.

Tablo 4.13. TY Alt Boyut Puanlarının Branşlarla Olan İlişisine Dair Bulgular

	Branş	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Temel bilgisayar ve internet kullanma	Sınıf Öğretmeni	231	276.46	63862.00	30848.000	-2.109	0.035*
	Genel Bilgi ve Meslek Dersleri	294	252.43	72213.00			
Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı	Sınıf Öğretmeni	231	284.44	65705.50	29004.500	-2.916	0.004*
	Genel Bilgi ve Meslek Dersleri	294	246.15	72369.50			
Kurum net kullanabilme	Sınıf Öğretmeni	231	279.69	64608.00	30102.000	-2.683	0.007*
	Genel Bilgi ve Meslek Dersleri	294	249.89	73467.00			
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme	Sınıf Öğretmeni	231	288.08	66545.50	28164.500	-3.891	0.000*
	Genel Bilgi ve Meslek Dersleri	294	243.30	71529.50			
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	Sınıf Öğretmeni	231	303.57	70124.50	24585.500	-5.595	0.000*
	Genel Bilgi ve Meslek Dersleri	294	231.12	67950.50			

*p<0.05

Tablo 4.13.'ü incelediğimizde sınıf öğretmenlerinin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Temel bilgisayar ve internet kullanma” faktörü sıra ortalamasının (276.46), genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin sıra ortalamasından (252.43) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark anlamlı çıkmıştır ($U=30848$; $z=-2.109$; $p<0.05$). Buradan hareketle sınıf öğretmenleri “Temel bilgisayar ve internet kullanma” alt boyutunda yöneticilerin genel bilgi ve meslek öğretmenlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

“Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” faktörü ile ilgili olarak; sınıf öğretmenlerinin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” faktörü sıra ortalamasının (284.44), genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin sıra ortalamasından (246.15) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı çıkmıştır ($U=29004$; $z=-2.916$; $p<0.05$). Buna göre sınıf öğretmenleri “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” alt boyutunda yöneticilerin, genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

“Kurum net kullanabilme” faktörü ile ilgili olarak; sınıf öğretmenlerinin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Kurum net kullanabilme” faktörü puan ortalamasının (279.69), genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin verdikleri puanların ortalamasından (249.89) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı çıkmıştır ($U=30102$; $z=-2.683$; $p<0.05$). Bu bulgudan hareketle sınıf öğretmenleri “Kurum net kullanabilme” alt boyutunda yöneticilerin, genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler sonucuna ulaşılmaktadır.

“Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” faktörü ile ilgili olarak; sınıf öğretmenlerinin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” faktörü sıra ortalamasının (288.08), genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin sıra ortalamasından (243.30) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile

uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir ($U=28164$; $z=-3.891$; $p<0.05$). Bu bulgulara göre sınıf öğretmenleri “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” alt boyutunda yöneticilerin, genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

“Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” faktörü ile ilgili olarak; sınıf öğretmenlerinin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda TY “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” faktörü sıra ortalamasının (303.57), genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin sıra ortalamasından (231.12) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir ($U=24585$; $z=-5.595$; $p<0.05$). Buradan hareketle sınıf öğretmenleri “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” alt boyutunda yöneticilerin, genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.

4.2.5. TY Alt Boyut Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkeni İle Olan İlişisine Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaptıkları değerlendirmelerin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla uygulanan Kruskal Wallis testi ile gruplar arasındaki farkların tüm alt boyutlar için istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Kruskal Wallis testine ait sonuçlar Tablo 4.14.’te gösterilmiştir.

Tablo 4.14. TY Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri İle İlişkisine Dair Bulgular

		N	\bar{X}	S.O.	SD	χ^2	p
Temel bilgisayar ve internet kullanma	0-5 yıl	106	4.842	277.15	3	4.839	0.184
	6-10 yıl	124	4.788	269.36			
	11-15 yıl	119	4.765	268.91			
	16 +	176	4.755	246.00			
Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı	0-5 yıl	106	4.249	267.09	3	6.530	0.088
	6-10 yıl	124	4.058	234.41			
	11-15 yıl	119	4.292	280.52			
	16 +	176	4.256	268.83			
Kurum net kullanabilme	0-5 yıl	106	4.606	252.31	3	1.445	0.695
	6-10 yıl	124	4.575	259.07			
	11-15 yıl	119	4.649	269.27			
	16 +	176	4.596	267.97			
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme	0-5 yıl	106	4.698	254.27	3	0.896	0.826
	6-10 yıl	124	4.688	261.38			
	11-15 yıl	119	4.641	263.18			
	16 +	176	4.725	269.28			
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	0-5 yıl	106	4.297	275.83	3	5.387	0.146
	6-10 yıl	124	4.078	241.16			
	11-15 yıl	119	4.357	280.64			
	16 +	176	4.183	258.73			

*p<0.05

Tablo 4.14.'te görüldüğü üzere “Temel bilgisayar ve internet kullanma” faktörünün, öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı çıkmamıştır [$\chi^2(2)=4.839$; $p>0.05$].

“Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” faktörünün, öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı çıkmamıştır [$\chi^2(2)=6.530$; $p>0.05$].

“Kurum net kullanabilme” faktörünün, öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı çıkmamıştır [$\chi^2(2)=1.445$; $p>0.05$].

“Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” faktörünün, öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı çıkmamıştır [$\chi^2(2)=0.896$; $p>0.05$].

“Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” faktörünün, öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı çıkmamıştır [$\chi^2(2)=5.387$; $p>0.05$].

Kruskal Wallis testi sonucunda TY alt boyutlarının tümünde gruplar arası anlamlı farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Buradan hareketle yöneticilerin teknolojik yeterliklerine ilişkin öğretmenler görüşleri mesleki kıdemlerine göre farklılaşmamaktadır sonucuna ulaşılmaktadır.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın 3. alt problemi “Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin iletişim becerileri ne düzeydedir?” şeklindedir. Bu problem cümlesine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Öğretmenlerin, yöneticilerin iletişim becerilerini belirlemeye yönelik kullanılan ölçeğe verdikleri cevaplar faktör bazında incelenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 4.15.’te sunulmuştur.

Tablo 4.15. Yöneticilerin İletişim Becerileri Alt Boyut Puan Ortalamaları

	N	Min.	Max.	\bar{X}	Ss.
Temel iletişim becerileri	525	1.63	4.50	3.814	0.484
İletişim süreçlerinde teknolojiyi	525	1.00	5.00	4.417	0.683
Genel	525	1.00	5.00	4.115	0.583

Tablo 4.15. incelendiğinde öğretmenler, yöneticilerin Temel iletişim becerileri becerilerinin yüksek düzeyde olduğunu düşündükleri görülmektedir ($4.20 > \bar{X} > 3.40$). Bunun yanında yöneticilerin iletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanabilmeleri konusunda yeterliklerinin çok yüksek beceriye sahip olduğunu düşündükleri görülmektedir ($\bar{X} > 4.20$).

Yöneticilerin iletişim becerilerine ilişkin öğretmen görüşlerinin genel sonuçlarına bakıldığında da öğretmen görüşlerine göre yöneticilerin iletişim noktasında yüksek beceriye sahip oldukları görülmektedir ($4.20 > \bar{X} > 3.40$).

4.4.Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın 4. alt problemi “Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin iletişim becerileri; cinsiyet, görev yapılan eğitim kademesi, eğitim düzeyi, branş ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir?” şeklindedir. Bu problem cümlesine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

4.4.1. İB Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkeni İle Olan İlişisine Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda yöneticilerin İB alt boyutlarından almış oldukları puanların öğretmenlerin cinsiyetlerine göre farklı olup olmadığını ve bu puanların farklı olması durumunda farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U-testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4.16.’da sunulmuştur.

Tablo 4.16. İB Alt Boyut Puanlarının Cinsiyetle Olan İlişkinde Dair Bulgular

	Cinsiyet	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Temel iletişim becerileri	Kadın	311	260.90	81138.50	32622.500	-0.384	0.701
	Erkek	214	266.06	56936.50			
İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	Kadın	311	264.92	82391.50	32678.500	-0.363	0.714
	Erkek	214	260.20	55683.50			

*p<0,05

Tablo 4.16.'yı incelediğimizde kadın öğretmenlerin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda İB “Temel iletişim becerileri” faktörü sıra ortalamasının (260.90), erkek öğretmenlerin sıra ortalamasından (266.06) düşük olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=32622; z=-0.384; p>0.05).

“İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörü ile ilgili olarak; kadın öğretmenlerin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda İB “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörü sıra ortalamasının (264.92), erkek öğretmenlerin sıra ortalamasından (260.20) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=32678; z=-0.363; p>0.05).

İletişim becerilerine yönelik yapılan değerlendirmenin genel sonuçlarına bakıldığında da kadın ve erkek öğretmenlerin görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir (U=32650; z=-0.373; p>0.05). Buradan hareketle yöneticilerin iletişim becerilerinin cinsiyete bağlı olarak değişiklik göstermediği söylenebilir.

4.4.2. İB Alt Boyut Puanlarının Görev Yapılan Eğitim Kademesi Değişkeni İle Olan İlişisine Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yöneticilerin iletişim becerilerine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin öğretmenlerin çalışıyor oldukları eğitim kademesine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi ile gruplar arasındaki farkların tüm alt boyutlar için istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Uygulanan test sonuçları Tablo 4.17.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.17. İB Alt Boyut Puanlarının Görev Yapılan Eğitim Kademesi İle İlişisine Dair Bulgular

		N	\bar{X}	S.O.	SD	χ^2	p
Temel iletişim becerileri	İlkokul	251	3.948	304.38	2	41.044	0.000*
	Ortaokul	149	3.744	243.99			
	Lise	125	3.626	202.56			
İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	İlkokul	251	4.548	291.47	2	27.939	0.000*
	Ortaokul	149	4.397	262.33			
	Lise	125	4.179	206.33			

*p<0,05

Tablo 4.17.’de görüldüğü üzere “Temel iletişim becerileri” faktörünün eğitim kademesi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır [$\chi^2(2)=41.044$; p<0.05]. “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörünün eğitim kademesi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır [$\chi^2(2)=27.939$; p<0.05].

Kruskal Wallis testi sonucunda İB alt boyutlarının ikisinde de gruplar arası anlamlı farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu inceleyebilmek adına kullanılacak tüm gruplar ikili olarak eşleştirilerek Mann Whitney U-testleri yapılmıştır.

Gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testlerine göre “Temel iletişim becerileri” becerileri ile ilgili sonuçlar Tablo 4.18.’de sunulmuştur.

Tablo 4.18. Temel İletişim Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Temel iletişim becerileri	İlkokul	251	217.32	54547.00	14478.000	-3.790	0.000*
	Ortaokul	149	172.17	25653.00			
	İlkokul	251	213.06	53479.00	9522.000	-6.226	0.000*
	Lise	125	139.18	17397.00			
	Ortaokul	149	146.82	21876.50	7923.500	-2.128	0.033*
	Lise	125	126.39	15798.50			

*p<0,05

Tablo 4.18.’e göre “Temel iletişim becerileri” becerileri ile ilgili olarak ilkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=217.32) ortaokulda görev yapan öğretmenlerin (S.O.=172.17) görüşleri arasındaki fark anlamlı çıkmıştır (U=14478; z=-3.790; p<0.05). Bu bulguya göre ilkokulda görev yapan öğretmenler ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla yöneticilerin, daha yüksek bir iletişim becerisine sahip olduklarını düşünmektedirler.

İlkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=213.06) lisede görev yapan öğretmenlerin(S.O.=139.18) yöneticilerin “Temel iletişim becerileri” ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=9522; z=-6.226; p<0.05). Buradan hareketle ilkokulda görev yapan öğretmenler, lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla yöneticilerin daha yüksek bir iletişim becerisine sahip olduklarını düşünmektedirler.

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=146.82) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=126.39) yöneticilerin “Temel iletişim becerileri” ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=7923; z=-2.128; p<0.05). Buna göre ortaokulda görev yapan öğretmenler, lise öğretmenlerinin

görüşlerine kıyasla yöneticilerin daha yüksek bir iletişim becerisine sahip olduklarını düşünmektedirler.

Gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi göre “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili sonuçlar Tablo 4.19.’da sunulmuştur.

Tablo 4.19. İletişim Süreçlerinde Teknolojiyi Kullanma Becerilerinin Görev Yapılan Eğitim Kademesine Göre Farklaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	İlkokul	251	209.03	52466.00	16559.000	-2.006	0.045*
	Ortaokul	149	186.13	27734.00			
	İlkokul	251	208.44	52319.00	10682.000	-5.223	0.000*
	Lise	125	148.46	18557.00			
	Ortaokul	149	151.19	22528.00	7272.000	-3.187	0.001*
	Lise	125	121.18	15147.00			

*p<0,05

Tablo 4.19.’da yer alan bilgilere göre, “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili olarak ilkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=209.03) ortaokulda görev yapan öğretmenlerin (S.O.=186.13) görüşleri arasındaki fark anlamlı çıkmıştır (U=16559; z=-2.006; p<0.05). Buradan hareketle ilkokulda görev yapan öğretmenler, ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla yöneticilerin iletişim süreçlerinde teknolojiyi daha fazla kullandıklarını düşünmektedirler.

İlkokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=208.44) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=148.46) yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir(U=10682; z=-5.223; p<0.05). Buna göre ilkokulda görev yapan öğretmenler yöneticilerin lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla iletişim süreçlerinde teknolojiyi daha fazla kullandıklarını düşünmektedirler.

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerle (S.O.=151.19) lisede görev yapan öğretmenlerin (S.O.=121.18) yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=7272; $z=-3.187$; $p<0.05$). Bu bulgudan hareketle ortaokulda görev yapan öğretmenler lise öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla yöneticilerin iletişim süreçlerinde teknolojiyi daha fazla kullandıklarını düşünmektedirler.

4.4.3. İB Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri İle Olan İlişisine Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaptıkları değerlendirmelerin eğitim düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi ile gruplar arasındaki farkların tüm alt boyutlar için istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 4.20.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.20. İB Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri İle İlişisine Dair Bulgular

		N	S.O.	SD	χ^2	p
Temel iletişim becerileri	Önlisans	23	332.61	2	8.406	0.015*
	Lisans	455	263.77			
	Lisansüstü	47	221.52			
İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	Önlisans	23	266.28	2	6.670	0.036*
	Lisans	455	268.28			
	Lisansüstü	47	210.31			

* $p<0,05$

Tablo 4.20.’de görüldüğü üzere “Temel iletişim becerileri” faktörünün öğretmenlerin eğitim düzeyleri değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır [$\chi^2(2)=8.406$; $p<0.05$]. “İletişim

süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörünün eğitim düzeyleri değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır [$\chi^2(2)=6.670$; $p<0.05$]. Kruskal Wallis testi sonucunda yöneticilerin iletişim becerilerinin iki alt boyutunda da gruplar arası anlamlı farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Bu farklılaşmaların hangi gruplar arasında olduğunu inceleyebilmek adına kullanılacak tüm gruplar ikili olarak eşleştirilerek Mann Whitney U-testleri uygulanmıştır.

“Temel iletişim becerileri” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.21.’de sunulmuştur.

Tablo 4.21. Temel İletişim Becerileri Boyutunun Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular

Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p	
Temel iletişim becerileri	Önlisans	23	298.63	6868.50	3872.500	-2.110	0.035*
	Lisans	455	236.51	107612.50			
	Önlisans	23	45.98	1057.50	299.500	-3.018	0.003*
	Lisansüstü	47	30.37	1427.50			
	Lisans	455	255.25	116141.00	8984.000	-1.809	0.071
	Lisansüstü	47	215.15	10112.00			

* $p<0,05$

Tablo 4.21.’de görüldüğü üzere; Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “Temel iletişim becerileri” ile ilgili olarak önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=298.63) lisans mezunu öğretmenlerin (S.O. = 236.51) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($U=3872$; $z=-2.110$; $p<0.05$). Buradan hareketle önlisans mezunu öğretmenler, lisans mezunu olan öğretmenlerin görüşlerine kıyasla yöneticilerin daha yüksek iletişim becerisine sahip olduklarını düşünmektedirler.

Önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=45.98) lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin (S.O.=30.37) yöneticilerin “Temel iletişim becerileri” ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=299; z=-3.018; p<0.05). Buna göre önlisans mezunu öğretmenler “Temel iletişim becerileri” alt boyutunda yöneticilerin, lisansüstü eğitim almış olan öğretmenlerin görüşlerine kıyasla daha yüksek bir beceriye sahip olduklarını düşünmektedirler.

Lisans mezunu olan öğretmenlerle (S.O.=255.25) lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin (S.O.=215.15) yöneticilerin “Temel iletişim becerileri” ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir (U=8984; z=-1.809; p>0.05).

“İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.22.’de sunulmuştur.

Tablo 4.22. İletişim Süreçlerinde Teknolojiyi Kullanma Becerilerinin Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Farklılaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	Önlisans	23	237.59	5464.50	5188.500	-0.071	0.944
	Lisans	455	239.60	109016.50			
	Önlisans	23	40.70	936.00	421.000	-1.522	0.128
	Lisansüstü	47	32.96	1549.00			
	Lisans	455	256.68	116789.50	8335.500	-2.575	0.010*
	Lisansüstü	47	201.35	9463.50			

*p<0,05

Tablo 4.22.’de görüldüğü üzere; Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili olarak önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=237.59) lisans mezunu öğretmenlerin (S.O. = 239.60) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir (U=5188; z=-0.071; p>0.05).

Önlisans mezunu öğretmenlerle (S.O.=40.70) lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin (S.O.=32.96) yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir (U=421; z=-1.522; p>0.05).

Lisans mezunu olan öğretmenlerle (S.O.=256.68) lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin (S.O.=201.35) yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili görüşleri arasındaki fark anlamlı çıkmıştır (U=8335; z=-2.575; p<0.05). Buradan hareketle önlisans mezunu öğretmenler “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” alt boyutunda lisansüstü eğitim almış olan öğretmenlerin görüşlerine kıyasla yöneticilerin, iletişim sürecinde teknolojiyi daha fazla kullandıklarını düşünmektedirler.

4.4.4. İB Alt Boyut Puanlarının Branş Değişkeni İle Olan İlişisine Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda yöneticilerin İB alt boyutlarından almış oldukları puanların öğretmenlerin branşlarına göre farklı olup olmadığını ve bu puanların farklı olması durumunda farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U-testi uygulanarak, elde edilen bulgular Tablo 4.23’te gösterilmiştir.

Tablo 4.23. İB Alt Boyut Puanlarının Branşlarla Olan İlişisine Dair Bulgular

	Branş	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Temel iletişim becerileri	Sınıf Öğretmeni	231	305.26	70516.00	24194.000	-5.671	0.000*
	Genel Bilgi ve Meslek Dersleri Öğretmeni	294	229.79	67559.00			
İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	Sınıf Öğretmeni	231	291.13	67250.00	27460.000	-3.896	0.000*
	Genel Bilgi ve Meslek Dersleri Öğretmeni	294	240.90	70825.00			

*p<0,05

Tablo 4.23 incelediğinde sınıf öğretmenlerinin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda İB “Temel iletişim becerileri” faktörü sıra ortalamasının (305.26), genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin sıra ortalamasından (229.79) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark anlamlı çıkmıştır.(U=24194; z=-5.671; p<0.05). Buradan hareketle sınıf öğretmenleri “Temel iletişim becerileri” alt boyutunda yöneticilerin genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla daha yüksek bir beceriye sahip olduklarını düşünmektedirler.

“İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörü ile ilgili olarak; sınıf öğretmenlerinin yöneticiler için yaptıkları değerlendirme sonucunda İB “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörü sıra ortalamasının (291.13), genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin sıra ortalamasından (240.90) yüksek olduğu görülmektedir.

Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı çıkmıştır (U=27460; z=-3.896; p<0.05). Buna göre sınıf öğretmenleri “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” alt boyutunda genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla yöneticilerin iletişim sürecinde teknolojiyi daha fazla kullandıklarını düşünmektedirler.

4.4.5. İB Alt Boyut Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkeni İle Olan İlişisine

Dair Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaptıkları değerlendirmelerin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi ile gruplar arasındaki farkların tüm alt boyutlar için istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 4.24.’te gösterilmiştir.

Tablo 4.24. İB Alt Boyut Puanlarının Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri İle İlişkisine Dair Bulgular

		N	S.O.	SD	χ^2	p
Temel iletişim becerileri	0-5 yıl	106	277.74	3	7.358	0.061
	6-10 yıl	124	232.41			
	11-15 yıl	119	278.52			
	16 +	176	265.18			
İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	0-5 yıl	106	273.14	3	9.875	0.020*
	6-10 yıl	124	227.48			
	11-15 yıl	119	280.39			
	16 +	176	270.16			

*p<0,05

Tablo 4.24.’te görüldüğü üzere “Temel iletişim becerileri” faktörünün öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı çıkmamıştır [$\chi^2(2)=7.358$; $p>0.05$]. “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörünün öğretmenlerin mesleki kıdemleri değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacı ile uygulanan Kruskal Wallis testi sonucunda grup sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı çıkmıştır [$\chi^2(2)=9.875$; $p<0.05$].

Kruskal Wallis testi sonucunda yöneticilerin iletişim becerilerinin iki “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” boyutunda, gruplar arası anlamlı farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Bu farklılaşmaların hangi gruplar arasında olduğunu inceleyebilmek adına tüm gruplar ikili olarak eşleştirilerek Mann Whitney U-testleri yapılmıştır. “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” alt boyutu ile ilgili olarak gruplar arası farklılıkları belirlemek amacı ile uygulanan Mann Whitney U-testlerinin sonuçları Tablo 4.25.’te sunulmuştur.

Tablo 4.25. Temel İletişim Becerilerinin Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Farklaşmasına Dair Bulgular

	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	z	p
İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	0-5 yıl	106	125.95	13351.00	5464.000	-2.267	0.023*
	6-10 yıl	124	106.56	13214.00			
	0-5 yıl	106	111.66	11836.00	6165.000	-0.304	0.761
	11-15 yıl	119	114.19	13589.00			
	0-5 yıl	106	142.52	15107.50	9219.500	-0.171	0.864
	16 yıl ve üzeri	176	140.88	24795.50			
	6-10 yıl	124	109.58	13588.50	5838.500	-2.886	0.004*
	11-15 yıl	119	134.94	16057.50			
	6-10 yıl	124	136.33	16905.50	9155.500	-2.442	0.015*
	16 yıl ve üzeri	176	160.48	28244.50			
	11-15 yıl	119	151.26	18000.00	10084.000	-0.562	0.574
	16 yıl ve üzeri	176	145.80	25660.00			

*p<0,05

Tablo 4.25.' te görüldüğü üzere; Mann Whitney U-testi sonuçlarına göre “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili olarak 0-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerle (S.O.=125.95) 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin (S.O.=106.56) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=5464; z=-2.267; p<0.05). Buradan hareketle 0-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler yöneticilerin, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin görüşlerine göre iletişim süreçlerinde teknolojiyi daha fazla kullandıklarını düşünmektedirler.

“İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili olarak 0-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerle (S.O.=111.66) 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin (S.O.=114.19) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir (U=56165; z=-0.304; p>0.05).

“İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili olarak 0-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerle (S.O.=142.52) 16 yıl ve üzeri mesleki

kıdeme sahip öğretmenlerin (S.O.=140.88) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir (U=9219; z=-0.171; p>0.05).

“İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili olarak 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerle (S.O.=109.58) 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin (S.O.=134.94) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=5838; z=-2.886; p<0.05). Bu bulguya göre 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler yöneticilerin, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin görüşlerine kıyasla iletişim sürecinde teknolojiyi daha fazla kullandıklarını düşünmektedirler.

“İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili olarak 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerle (S.O.=136.33) 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin (S.O.=160.48) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (U=9155; z=-2.442; p<0.05). Buradan hareketle 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler yöneticilerin, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin görüşlerine kıyasla iletişim sürecinde teknolojiyi daha fazla kullandıklarını düşünmektedirler.

“İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili olarak 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerle (S.O.=151.26) 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin (S.O.=145.80) görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir (U=10084; z=-0.562; p>0.05).

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın 5. alt problemi “Öğretmen görüşlerine göre, okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan ölçekler arasındaki ilişkiyi belirleme amacıyla yapılan Spearman's rho korelasyon analizi önce faktör bazında daha sonra da ölçek ortalama puanlarına göre yapılmıştır.

4.5.1. TY ve İB Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizi İle İncelenmesi

Yapılan korelasyon analizi sonucunda ölçeklerden elde edilen tüm faktörler arasında anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Elde edilen ilişkilerin değerlendirilmesinde korelasyon katsayısının(r) değeri; 0.00-0.29 arası ise düşük düzeyde ilişki, 0.30-0.49 arası ise orta güçte ilişki, 0.50-0.69 arası ise yüksek güçte ilişki, 0.70-1.00 arası ise çok yüksek güçte ilişki olarak kabul edilmiştir (Büyüköztürk, 2016)

Tablo 4.26. Faktör İlişkilerinde Korelasyon Değeri

r	İlişki Düzeyi
0.00 – 0.29	Düşük güçte ilişki
0.30 – 0.49	Orta güçte ilişki
0.50 – 0.69	Yüksek güçte ilişki
0.70 – 1.00	Çok yüksek güçte ilişki

Araştırmada kullanılan ölçeklerin alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirleme amacıyla yapılan Spearman's rho korelasyon analizi sonuçları (Tablo 4.27.) ve ilgili açıklamalar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 4.27. Faktör Bazında Korelasyon Analizi Tablosu

Faktörler		İlişki Yönü	İlişki Düzeyi	r
Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı	Temel iletişim becerileri	+	Orta	0.465
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	Temel iletişim becerileri	+	Orta	0.452
Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı	İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	+	Orta	0.409
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	+	Orta	0.353
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme	İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	+	Orta	0.319
Kurum net kullanabilme	İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	+	Düşük	0.291
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme	Temel iletişim becerileri	+	Düşük	0.281
Temel bilgisayar ve internet kullanımı	İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	+	Düşük	0.265
Temel bilgisayar ve internet kullanımı	Temel iletişim becerileri	+	Düşük	0.230
Kurum net kullanabilme	Temel iletişim becerileri	+	Düşük	0.217

“Temel bilgisayar ve internet kullanımı” ile “Temel iletişim becerileri” faktörleri arasında düşük güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r(525)=0.230$; $p<0.01$]. Bu bulgudan yola çıkarak yöneticilerin temel bilgisayar ve internet kullanım becerilerinin artmasının, iletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma becerilerinin düşük düzeyde artmasına etki edeceği söylenebilir.

“Temel bilgisayar ve internet kullanımı” ile “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörleri arasında düşük güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r(525)=0.265$; $p<0.01$]. Bu bulgudan yola çıkarak yöneticilerin temel bilgisayar ve internet kullanım becerilerinin artmasının, iletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma becerilerinin düşük düzeyde artmasına etki edeceği söylenebilir.

“Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” ile “Temel iletişim becerileri” faktörleri arasında orta güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r(525)=0.465$; $p<0.01$]. Bu bilgiler sonucunda eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımının artmasının, temel iletişim becerilerinin artmasına orta düzeyde etki edeceği düşünülebilir.

“Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” ile “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörleri arasında orta güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görölmektedir [$r(525)=0.409$; $p<0.01$]. Bu bilgi eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımının artmasının, iletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanmanın artmasına orta düzeyde etki edeceğini öngörmektedir denilebilir.

“Kurum net kullanma” ile “Temel iletişim becerileri” faktörleri arasında düşük güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görölmektedir [$r(525)=0.217$; $p<0.01$]. Buna göre kurum net kullanımının artmasının, temel iletişim becerilerinin artmasına düşük düzeyde etki edeceği öne sürülebilir.

“Kurum net kullanma” ile “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörleri arasında düşük güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görölmektedir [$r(525)=0.291$; $p<0.01$]. Buradan hareketle kurum net kullanımının artmasının, iletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma becerilerinin artmasına düşük düzeyde etki edeceği görülebilir.

“Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” ile “Temel iletişim becerileri” faktörleri arasında düşük güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görölmektedir [$r(525)=0.281$; $p<0.01$]. Bu bilgiler sonucunda personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanımının artmasının temel iletişim becerilerinin artmasına düşük düzeyde etki edeceği düşünölebilir.

“Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” ile “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörleri arasında düşük güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görölmektedir [$r(525)=0.319$; $p<0.01$]. Buradan hareketle Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanımının artmasının temel iletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma becerilerinin artmasına orta düzeyde etki edeceği sonucuna ulaşılabilir.

“Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” ile “Temel iletişim becerileri” faktörleri arasında orta güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görölmektedir [$r(525)=0.452$; $p<0.01$]. Bu bulgudan yola çıkarak teknolojik gelişmeleri takip edebilme becerisinin artmasının temel iletişim becerilerinin artmasına orta düzeyde etki edeceği düşünölebilir.

“Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” ile “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” faktörleri arasında orta güçte, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r(525)=0.353$; $p<0.01$]. Buna göre teknolojik gelişmeleri takip edebilme becerisinin artmasının iletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma becerilerinin artmasına orta düzeyde etki edeceği sonucuna ulaşılabilir.

4.6. Araştırmanın Temel Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın temel problem cümlesi “Öğretmen görüşlerine göre, okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” şeklindedir. Bu kısımda araştırmanın temel problemine ilişkin bulgular yer almaktadır.

4.6.1. TY ve İB Ortalamalarının Korelasyon Analizi Sonuçları

TY ve İB ortalama puanları arasında yapılan korelasyon analizi sonuçları Tablo 4.28’de sunulmuştur.

Tablo 4.28. TY ve İB Ortalamalarının Korelasyon Analizi Bulguları

Spearman's rho		İB Ortalama
	r	0.502
TY Ortalama	p	0.000
	N	525

$p<0.05$

Tablo 4.28. incelendiğinde İB ve TY ortalama puanları arasında yüksek güçte, pozitif yönde ve anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir [$r(525)=0.502$; $p<0.01$]. Buna göre yöneticilerin teknolojik yeterlikleri arttıkça iletişim becerileri de artacak; aynı şekilde iletişim becerileri arttıkça teknolojik yeterlikleri de artacaktır sonucuna ulaşılmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇLAR

Bu bölümde araştırmaya ilişkin sonuçlara, tartışmalara ve bulgular üzerinden düzenlenen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Tartışma

Öğretmenlerin görüşlerine göre yöneticilerin teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin araştırıldığı bu çalışmada, analizler sonucunda elde edilen bulgulara göre yöneticilerin teknolojiyi kullanma yeterliklerinin çok yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç yapılmış olan benzer araştırmalarla paralellik göstermektedir. Ergişi (2005), Can (2003) ve Çelikten (2002) çalışmalarında okul yöneticilerinin teknolojik yeterliliklerini farklı değişkenler doğrultusunda incelemişler ve araştırmanın sonuçlarına paralel olarak okul yöneticilerinin teknolojik yeterlilik konusunda kendilerini yeterli gördükleri sonucuna ulaşmışlardır.

Yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin, öğretmenlerin cinsiyetlerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda; “Temel bilgisayar ve internet kullanma”, “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı”, “Kurum net kullanabilme” ve “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” alt boyutlarında cinsiyete göre bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Can (2008), Erbakırcı (2008) ve Ury (2003) araştırmalarında yöneticilerin teknoloji kullanım becerilerinin cinsiyete göre farklılaşma durumunu incelemiş ve örneklem grubundaki öğretmenlerin düşüncelerinin cinsiyete göre farklılık göstermediğini tespit etmiştir. Bu sonuç araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir. Buradan hareketle kadın ve erkek öğretmenlerin yöneticilerin teknolojik yeterliliklerine yönelik düşünceleri; yöneticilerin kadın veya erkek olmasına göre farklılık göstermemektedir. Bunun yanında yöneticilerin “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerilerine yönelik kadın öğretmenlerin görüşlerinin, erkek öğretmenlere kıyasla daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademesine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçlarına göre görev yapılan eğitim kademesi öğretmen görüşlerini etkilemektedir. Buna göre ilkökul ve ortaokul öğretmenlerinin, yöneticilerin teknoloji kullanabilme becerilerine yönelik görüşleri arasında bir fark yoktur. Bunun yanında teknoloji kullanımına yönelik olarak ilkökul ve ortaokul öğretmenlerinin, lise öğretmenlerine göre yöneticilerini daha yeterli buldukları belirlenmiştir. Ergişi (2005) araştırmasında yöneticiler teknolojik yeterlik konusunda kendilerini değerlendirmişler ve çalışmamızın sonucunun tam tersine ilkökul ve ortaokullarda görev yapan yöneticilerin, liselerde görev yapan öğretmenlere kıyasla kendilerini daha az yeterli gördükleri belirlenmiştir. Buradan hareketle yöneticilerin kendilerine ilişkin yeterlik algıları ile öğretmenlerin değerlendirmeleri arasında farklılık bulunduğu söylenebilir. Bununla birlikte geçen zaman zarfında ilkökul ve ortaokullarda görev yapan yöneticilerin teknolojik yeterlilik konusunda kendilerini geliştirmiş oldukları da varsayılabilir.

Yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin, öğretmenlerin eğitim düzeylerinin değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçlarına göre değerlendirme yapan öğretmenlerin eğitim düzeyleri arttıkça yöneticilerin teknolojik yeterliklerine ilişkin düşünceleri olumsuz yönde artmaktadır. Başka bir deyişle lisansüstü eğitim almış öğretmenler yöneticilerini, lisansüstü eğitim almamış öğretmenlere göre teknolojik alanda daha az başarılı bulmaktadırlar. Benzer şekilde lisans düzeyinde eğitim almış öğretmenler de önlisans düzeyinde eğitim almış öğretmenlere kıyasla yöneticilerini teknolojik yeterlik konusunda daha az başarılı bulmaktadırlar. Ergişi (2005) çalışmasında lisansüstü ve lisans eğitimi almış olan yöneticilerin teknoloji kullanımı ile ilgili öz yeterlik algılarını incelemiş ve lisansüstü eğitim almış olan yöneticilerin lisans eğitimi almış yöneticilerden teknolojik yeterlik konusunda daha iyi olduklarını düşündüklerini belirlemiştir. Eliküçük (2006) öğretmenlerin teknoloji kullanma yeterliklerini incelediği araştırmasında da öğretmenlerin eğitim düzeylerinin arttıkça teknolojik yeterliklerinin de arttığını belirlemiştir. Bu durumu kendi çalışmamızla ilişkilendirdiğimizde, öğretmenlerin eğitim düzeylerinin artmasının yöneticilere karşı duyulan beklenti düzeyinin de artmasına neden olduğu öngörülebilir. Buradan hareketle öğretmenlerin eğitim

düzeyleri arttıkça yöneticilerin teknolojik yeterliklerine ilişkin görüşleri olumsuz yönde artmaktadır.

Yöneticilerin teknolojik yeterliklerine ilişkin olarak sınıf öğretmenlerinin, genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla yöneticileri daha başarılı buldukları belirlenmiştir. Ergişi (2005) araştırmasında yöneticilerin teknolojik yeterlik ile ilgili öz yeterlik algılarını incelemiş ve genel bilgi ve meslek dersleri öğretmeni olan yöneticilerin kendilerini sınıf öğretmeni olan yöneticilere kıyasla teknoloji kullanım yeterlilikleri konusunda daha başarılı gördüklerini belirlemiştir. Bu sonuç da eğitim düzeyi değişkeninde olduğu gibi öğretmenlerin yöneticilere ilişkin görüşleri ile yöneticilerin kendilerini değerlendirmeleri arasında tam ters bir durum söz konusudur. Bu durum araştırmanın bizzat yöneticilere uygulanmasından kaynaklanıyor olabilir. Bununla birlikte bu husus daha detaylı olarak farklı çalışmalarla tekrar incelenebilir.

Çalışmamızda yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin görüşlerini etkilemediği sonucuna varılmıştır. Yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde Bostancı (2010), Erbakırcı (2008) ve Can (2003) çalışmamızda olduğu gibi mesleki kıdem yöneticilerin teknolojik yeterlikleri üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bunun yanında Ergişi (2005), Eliküçük (2006) ve Çetin (2008) yaptıkları çalışmada mesleki kıdemi az olan yöneticilerin ve öğretmenlerin teknolojik yeterlik konusunda diğer yönetici ve öğretmenlerden daha iyi olduğunu tespit etmişlerdir. Sonuçlardaki bu farklılığın kaynağı örneklem gruplarının yapılan çalışmalarda belirli bir bölgeden alınmış olması olabilir. Yine de farklı çalışmalarda bu durum daha detaylı olarak ele alınabilir.

Yöneticilerin iletişim becerilerine yönelik yapılan analizler sonucunda, öğretmenlerin, yöneticilerini iletişim konusunda genel olarak yüksek bir beceriye sahip olduklarını düşündükleri belirlenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına paralel olarak Fidan (2013) çalışmasında yöneticilerin iletişim becerilerini öğretmen görüşlerine göre incelemiş ve yöneticilerin iletişim becerilerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Çınar (2010) ve Çelik (2013) de yaptıkları araştırmalarda yöneticilerin iletişim becerilerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Şimşek ve Altınkurt (2009) ve Ada (2005) ise yaptıkları çalışmada

yöneticilerin iletişim becerilerinin iyi düzeyde sayılabileceğini ancak geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Benzer şekilde Özman ve Aslan (2009) yaptıkları araştırma sonucunda yöneticilerin iletişim becerilerini geliştirmek adına eğitim almaları gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Çubukçu ve Dündar (2003) ve Özan'a (2006) ait araştırmalarda hem yöneticiler iletişim konusunda kendilerini değerlendirmiş hem de öğretmenler yöneticileri değerlendirmişlerdir. Yapılan analizler sonucunda yöneticiler kendilerini iletişim konusunda yeterli görürken, öğretmenlerin düşünceleri yöneticilerin iletişim konusunda yeterli olmadıkları yönünde çıkmıştır.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin tüm alt boyutlar dâhil olmak üzere öğretmenlerin cinsiyetlerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda, öğretmen cinsiyetlerinin yöneticilerin iletişim becerilerine yönelik görüşlerini etkilemediği sonucuna varılmıştır. Bu konuda yapılan araştırmalar incelendiğinde Güneş (2007) ve Çetinkaya (2012) yaptıkları araştırmalarda yöneticilerin iletişim becerilerini incelemiş ve araştırmanın sonuçlarına paralel olarak yöneticilerin iletişim becerilerinin cinsiyete bağlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bunun yanında Çınar (2010) araştırmasında kadın öğretmenlerin yöneticileri erkek öğretmenlerin düşüncelerine kıyasla daha başarılı buldukları sonucuna ulaşmıştır. Şimşek ve Altinkurt (2009) ise kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere nazaran iletişimle ilgili bazı boyutlarda daha olumlu düşüncelere sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin, öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademesine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda görev yapılan eğitim kademesi öğretmenlerin görüşlerini etkilemektedir. Buna göre ilkokullarda görev yapan öğretmenler, ortaokullarda görev yapan öğretmenlerden; ortaokullarda görev yapan öğretmenler de liselerde görev yapan öğretmenlerden daha olumlu düşünmektedirler. Fidan (2013) araştırmasında ilkokul ve ortaokul yöneticilerinin iletişim becerilerini karşılaştırmış ve ilkokul yöneticilerinin iletişim becerilerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanında Güneş (2007) yöneticilerin iletişim becerilerinin mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin, öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçlarına göre eğitim

düzeyleri görüşleri etkilemektedir. Buna göre önlisans eğitimi alan öğretmenler, lisans eğitimi alan öğretmenlerden; lisans eğitimi alan öğretmenler de lisansüstü eğitim alan öğretmenlerden daha olumlu düşündükleri söylenebilir.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin, öğretmenlerin branşlarına göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda branşlarının öğretmen görüşlerini etkilediği belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin “Temel iletişim becerileri” ve “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” konularında yöneticilere bakış açılarının genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin bakış açılarından daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Çalık ve Şehitoğlu (2006) yaptıkları araştırmada genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenlerinin yöneticilerin iletişim becerilerine yönelik düşüncelerinin daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda, öğretmenlerin mesleki kıdemleri, yöneticilerle ilgili olarak “Temel iletişim becerileri” konusundaki görüşlerini etkilemezken; “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” konusundaki görüşlerini etkilemektedir.

Yapılan analiz sonuçlarına göre 0-5 yıl arası deneyime sahip olan öğretmenlerin görüşleri, yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” boyutunda 6-10 yıl arası deneyime sahip öğretmenlerin görüşlerinden daha olumludur. Bunun yanında 6-10 yıl arası deneyime sahip olan öğretmenlerin görüşleri, yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” konusunda 11-15 ve 16 yıl üzeri deneyime sahip öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Problemlerin çözümünde teknoloji kullanımının, mesleğin ilk yıllarında çok daha özenli olduğu düşünülürken, yıllar geçtikçe farklı faktörlerin söz konusu süreçleri teknolojiden daha çok etkilediği kanaatine varılması böyle bir sonuca ulaşılmasının sebebi olarak yorumlanabilir. Çalık ve Şehitoğlu (2006) araştırmalarında öğretmenlerin, yöneticilerin iletişim becerilerine yönelik düşüncelerinin mesleki kıdem değişkeninden etkilenmediği sonucuna ulaşmışlardır. Bunun yanında Şimşek ve Altınkurt (2009) ise mesleki kıdem arttıkça iletişim becerilerinin de arttığı sonucuna ulaşmıştır.

5.2. Sonuçlar

Araştırmanın sonucunda yöneticilerin teknolojik yeterlikleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin, elde edilen analiz bulguları neticesinde ğretmen görüşlerine göre yöneticilerin teknolojiyi kullanma yeterliklerinin çok yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin, ğretmen cinsiyetlerine göre değişkenliğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda; “Temel bilgisayar ve internet kullanma”, “Eğitim-ğretim işlerinde bilgisayar kullanımı”, “Kurum net kullanabilme” ve “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” alt boyutlarında cinsiyete göre bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Bunun yanında yöneticilerin “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerilerine yönelik kadın öğretmenlerin görüşlerinin, erkek öğretmenlere kıyasla daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademesine göre değişkenliğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçlarına göre görev yapılan eğitim kademesi ğretmen görüşlerini etkilemektedir. Buna göre yöneticilerin:

- “Temel bilgisayar ve internet kullanma” yeterlikleri ile ilgili olarak ğretmen görüşleri arasında bir fark bulunmazken; ilkokul ve ortaokullarda çalışan öğretmenler, liselerde çalışan öğretmenlere göre yöneticilerinin daha yeterli olduklarını belirtmişlerdir.

- “Eğitim-ğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” becerileriyle ilgili olarak ilkokul ve ortaokullarda görev yapmakta olan ğretmen görüşleri arasında bir fark bulunmazken; ilkokul ve ortaokullarda çalışan öğretmenler liselerde çalışan öğretmenlere göre yöneticilerinin daha yeterli olduklarını belirtmişlerdir.

- “Kurum net kullanabilme” becerileriyle ilgili olarak ilkokul ve ortaokullarda görev yapmakta olan ğretmen görüşleri arasında bir fark bulunmazken; ilkokul ve ortaokullarda çalışan öğretmenler liselerde çalışan öğretmenlere göre yöneticilerinin daha yeterli olduklarını belirtmişlerdir.

•“Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerileriyle ilgili olarak ilkokul ve ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin görüşleri arasında bir fark bulunmazken; ilkokul ve ortaokullarda çalışan öğretmenler liselerde çalışan öğretmenlere göre yöneticilerinin daha yeterli olduklarını belirtmişlerdir.

•“Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” becerileriyle ilgili olarak ilkokul ve ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin görüşleri arasında bir fark bulunmazken; ilkokul ve ortaokullarda çalışan öğretmenler liselerde çalışan öğretmenlere göre yöneticilerinin daha yeterli olduklarını belirtmişlerdir.

Tüm alt boyutlarda ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin, yöneticilerin teknoloji kullanabilme becerilerine yönelik görüşleri arasında bir fark yoktur. Bunun yanında teknoloji kullanımına yönelik olarak ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin, lise öğretmenlerine göre yöneticilerini daha yeterli buldukları belirlenmiştir.

Yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin, öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçlarına göre; “Temel bilgisayar ve internet kullanma” ve “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” alt boyutlarında eğitim düzeyleri öğretmen görüşlerini etkilemezken; “Eğitim-öğretim işlemlerinde bilgisayar kullanımı”, “Kurum net kullanabilme” ve “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” alt boyutlarında öğretmen görüşlerinin eğitim düzeyleri doğrultusunda farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Buna göre yöneticilerin:

•“Eğitim-öğretim işlemlerinde bilgisayar kullanımı” becerileriyle ilgili olarak önlisans-lisans ve lisans-lisansüstü eğitim almış olan öğretmenlerin görüşleri arasında farklılaşma bulunmazken; önlisans eğitimi almış öğretmenler lisansüstü eğitim almış öğretmenlere göre yöneticilerinin daha yeterli olduklarını belirtmişlerdir. Başka bir deyişle önlisans mezunu öğretmenler yöneticilerin eğitim-öğretim işlemlerinde teknoloji kullanabilme konusunda başarılı olduklarını düşünürlerken; lisansüstü eğitim almış öğretmenler yöneticileri bu konuda daha az başarılı bulmaktadırlar.

•“Kurum net kullanabilme” becerileriyle ilgili olarak önlisans-lisans ve önlisans-lisansüstü eğitim almış olan öğretmenlerin görüşleri arasında farklılaşma bulunmazken; lisans eğitimi almış öğretmenler, lisansüstü eğitim almış öğretmenlere

göre yöneticilerinin daha yeterli olduklarını belirtmişlerdir. Başka bir deyişle lisans mezunu öğretmenler yöneticilerini kurum net kullanabilme konusunda başarılı olduklarını düşünürlerken; lisansüstü eğitim almış öğretmenler yöneticileri bu konuda daha az başarılı bulmaktadırlar.

- “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerileriyle ilgili olarak önlisans-lisans ve önlisans-lisansüstü eğitim almış olan öğretmenlerin görüşleri arasında bir fark bulunmazken; lisans eğitimi almış öğretmenler lisansüstü eğitim almış öğretmenlere göre yöneticilerinin daha yeterli olduklarını belirtmişlerdir. Başka bir deyişle lisans mezunu öğretmenler, yöneticilerin “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” konusunda başarılı olduklarını düşünürlerken; lisansüstü eğitim almış öğretmenler bu konuda yöneticileri daha az başarılı bulmaktadırlar.

Genel olarak lisansüstü eğitim almış öğretmenler yöneticilerini, lisansüstü eğitim almamış öğretmenlere göre teknolojik alanda daha az başarılı bulmaktadırlar. Bu durumun, öğretmenlerin eğitim düzeylerinin artmasının yöneticilere karşı duyulan beklenti düzeyinin de artmasından kaynaklandığı öngörülebilir. Yine lisansüstü eğitim almış öğretmenlerin teknolojiyi yoğun kullanmalarına bağlı olarak yöneticilerinden de yüksek bir beklenti içinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin, öğretmenlerin branşlarına göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda öğretmenlerin branşlarının görüşlerini etkilediği tespit edilmiştir. Buna göre yöneticiler:

- “Temel bilgisayar ve internet kullanma” becerileriyle ilgili olarak sınıf öğretmenleri tarafından genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenlerine göre daha yeterli görülmektedirler.

- “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı” becerileriyle ilgili olarak sınıf öğretmenleri tarafından genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenlerine göre daha yeterli görülmektedirler.

- “Kurum net kullanabilme” becerileriyle ilgili olarak sınıf öğretmenleri tarafından genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenlerine göre daha yeterli görülmektedirler.

- “Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme” becerileriyle ilgili olarak sınıf öğretmenleri tarafından genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenlerine göre daha yeterli görülmektedirler.

- “Teknolojik gelişmeleri takip edebilme” becerileriyle ilgili olarak sınıf öğretmenleri tarafından genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenlerine göre daha yeterli görülmektedirler.

Tüm alt boyutlarda ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin, genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenlerinin görüşlerine kıyasla yöneticileri daha başarılı buldukları belirlenmiştir.

Yöneticilerin teknolojik yeterliklerinin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin görüşlerini etkilemediği sonucuna varılmıştır.

Yöneticilerin iletişim becerilerine yönelik yapılan analizler sonucunda, öğretmenlerin, yöneticilerini iletişim konusunda genel olarak yüksek bir beceriye sahip olduklarını düşündükleri belirlenmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin, yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerilerinin “Temel iletişim becerileri” becerilerinden daha yeterli olduklarını düşündükleri sonucuna varılmıştır. Bu durum, etkili iletişimde sözcükler, jestler, mimikler, ifade tonu, giyim- kuşam gibi fiziki etkenlerin ön planda olması, buna karşılık teknoloji kullanımında sayılan etkenlerin söz konusu olmamasından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin tüm alt boyutlar dâhil olmak üzere öğretmenlerin cinsiyetlerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda, öğretmen cinsiyetlerinin yöneticilerin iletişim becerilerine yönelik görüşlerini etkilemediği sonucuna varılmıştır.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin, öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademesine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda görev yapılan eğitim kademesi öğretmenlerin görüşlerini etkilemektedir. Buna göre:

- “Temel iletişim becerileri” ile ilgili olarak ilkökul, ortaokul ve liseler göz önüne alındığında, görev yapılan eğitim kademesi yükseldikçe öğretmenlerin,

yöneticilere karşı olumlu görüşlerinin azaldığı sonucuna varılmıştır. Başka bir ifadeyle, yöneticilerin “Temel iletişim becerileri” ile ilgili olarak ilkokullarda görev yapan öğretmenler, ortaokullarda görev yapan öğretmenlerden; ortaokullarda görev yapan öğretmenler de liselerde görev yapan öğretmenlerden daha olumlu düşünmektedirler.

- “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” ile ilgili olarak ilkokul, ortaokul ve liseler incelendiğinde, görev yapılan eğitim kademesi yükseldikçe öğretmenlerin yöneticilerine karşı olumlu görüşlerinin azaldığı sonucuna varılmıştır. Başka bir ifadeyle, yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” ile ilgili olarak ilkokullarda görev yapan öğretmenler, ortaokullarda görev yapan öğretmenlerden; ortaokullarda görev yapan öğretmenler de liselerde görev yapan öğretmenlerden daha olumlu düşünmektedirler.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin, öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçlarına göre eğitim düzeyleri görüşleri etkilemektedir. Buna göre:

- “Temel iletişim becerileri” ile ilgili olarak öğretmenlerin eğitim düzeyleri arttıkça, yöneticilerine karşı olumlu görüşlerinin azalmakta olduğu sonucuna varılmıştır. Yöneticilerin “Temel iletişim becerileri” ile ilgili olarak önlisans eğitimi alan öğretmenler, lisans ve lisansüstü eğitim alan öğretmenlerden daha olumlu düşünmektedirler.

- “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” ile ilgili olarak önlisans, lisans ve lisansüstü eğitim almış olan öğretmenlerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” konusunda yöneticilerine bakış açılarının yalnızca lisans ve lisansüstü eğitim almış öğretmenler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. Bu bağlamda yöneticilerin, “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” becerileri ile ilgili olarak lisans eğitimi almış öğretmenlerin görüşleri, lisansüstü eğitim almış öğretmenlerin görüşlerinden daha olumludur.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin, öğretmenlerin branşlarına göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda branşlarının öğretmen görüşlerini etkilediği belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin “Temel iletişim becerileri” ve “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma”

konularında yöneticilere bakış açılarının genel bilgi ve meslek öğretmenlerinin bakış açılarından daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Yöneticilerin iletişim becerilerinin, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacı ile yapılan analiz sonuçları doğrultusunda, öğretmenlerin mesleki kıdemleri, yöneticilerle ilgili olarak “Temel iletişim becerileri” konusundaki görüşlerini etkilemezken; “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” konusundaki görüşlerini etkilemektedir.

Yapılan analiz sonuçlarına göre 0-5 yıl arası deneyime sahip olan öğretmenlerin görüşleri, yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” konusunda 6-10 yıl arası deneyime sahip öğretmenlerin görüşlerinden daha olumludur. Bunun yanında 6-10 yıl arası deneyime sahip olan öğretmenlerin görüşleri, yöneticilerin “İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma” konusunda 11-15 ve 16 yıl üzeri deneyime sahip öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır.

Problemlerin çözümünde teknoloji kullanımının, mesleğin ilk yıllarında çok daha özenli olduğu düşünülürken, yıllar geçtikçe farklı faktörlerin söz konusu süreçleri teknolojiden daha çok etkilediği kanaatine varılması böyle bir sonuca ulaşılmasının sebebi olarak yorumlanabilir.

Araştırma sonucunda yöneticilerin teknolojik yeterlik düzeyleri ile iletişim becerileri arasında güçlü ve pozitif yönde bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda yöneticilerin iletişim becerileri arttıkça teknolojik yeterlik düzeyleri; teknolojik yeterlik düzeyleri arttıkça iletişim becerileri artmaktadır.

5.3. Öneriler

Yöneticilere yönelik öneriler;

- Öğretmenlerin eğitim düzeylerinin artması daha donanımlı yöneticiler beklentisini de arttırmaktadır. Bu durum kaliteli yönetimlerin artmasını sağlayacaktır. Bu nedenle yöneticilere teknoloji kullanımı veya iletişim becerileri gibi konularda seminerler verilmesi faydalı olabilir.

- Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgulara göre yöneticilerin teknolojik yeterlik boyutunda yüksek bir beceriye sahip oldukları düşünülmesine karşın, alt boyutlar ayrıntılı incelendiğinde okulun bilgisayar laboratuvarının ve internet olanaklarının eğitim amaçlı kullanımı ve kütüphaneden faydalanılması gibi alanları kapsayan “Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanabilme” alt boyutundaki becerilere yeterince önem vermedikleri görülmüştür. Bu doğrultuda okul yöneticilerine yönelik olarak teknolojik liderlik seminerleri verilebilir.

- Araştırmada görev yapılan eğitim kademeleri incelendiğinde lise yöneticilerinin teknolojiye ilişkin yeterlikleri diğer kademelerdeki yöneticilere göre daha düşük bulunduğundan hizmet içi eğitim kurslarında lise yöneticilerinin eğitimine önem verilmelidir.

- Okullarda teknolojinin etkin kullanımı ve okul yöneticilerinin bu konu ile ne düzeyde ilgilendikleri, ne düzeyde destek verdikleri konusunda öğretmenlerin de görüşleri alınarak araştırmalar yapılabilir.

- Öğretmen görüşlerine göre yöneticiler iletişim süreçlerinde teknolojiyi yüksek düzeyde kullanmalarına karşın temel iletişim becerilerinde daha düşük bir beceride görüldüklerinden, yöneticilere temel iletişim becerilerini destekleyecek seminerler verilmesi sağlanabilir.

- Deneyimli öğretmenlerin yöneticilerinin iletişim süreçlerinde teknolojiden az faydalandıklarını düşünmeleri sebebiyle, yöneticilerin iletişimle ilgili teknolojik uygulamaları kullanmaları ve gelişmeleri takip etmelerinin sağlanması faydalı olabilir.

Araştırmacılara yönelik neriler;

- Yöneticilerin iletişim becerileri kapsamında kendilerini değerlendirdikleri araştırmalar yapılması sağlanarak karşılaştırmalar yapılabilir.

- Araştırma ğretmen görüşlerine dayalı olması bakımından benzer bir araştırma yöneticilerin de dâhil olduğu örneklem grupları ile tekrarlanabilir.

- Yöneticilerin ve öğretmenlerin kıdemlerinin ne çıkarıldığı şartlarda araştırmalar yapılabilir.

- Sınıf ğretmenliği dışındaki branş öğretmenleri ve anaokulu ğretmenlerinin bakış açılarının değerlendirildiği gruplarda araştırma yapılabilir.

- Farklı kamu kurum ve kuruluşlarıyla bu araştırma yürütülerek kurumlar arası karşılaştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açıkalin, A. (1997). *Toplumsal Kurumsal ve Teknik Yönleriyle Okul Yöneticiliği*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Açıkalin, A. (1999). *İnsan Kaynağının Yönetimi Geliştirilmesi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Açıkgöz, K. (1994). *Eğitimde Etkili Yönetici Davranışları*. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.
- Ada, Ş. (2015). Okul Yöneticilerinin İletişim Becerilerine İlişkin Yönetici ve Öğretmenlerin Algılama Düzeyleri (Erzurum İli Örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (1): 101-114.
- Ağaoğlu, E., Gültekin, M., ve Çubukçu, Z. (2002). Okul Yöneticisi Yeterliklerine Dayalı Eğitim Programı Önerisi: Hizmet Öncesi- Hizmet İçi Eğitim. C. Elma, ve Ş. Çınkır (Dü.), *21. Yüzyıl Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi Sempozyumu* içinde (s. 145-161). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Akın, B., ve Çetin, C. (1998). *TKY ve ISO 9000 Kalite Güvence Sistemi, Uygulamadan Örnekler*. İstanbul: Beta Kitap.
- Anderson, M. E. (1991). *Principals: How To Train, Recruit, Select, Induct and Evaluate Leaders For America's Schools. Eric ClearingHouse On Educational Mamgement. Collage Of Education*. Oregon: University Of Oregon.
- Aydın, M. (1993). *Çağdaş Eğitim Denetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Balcı, A. (2001). *Etkili Okul ve Okul Geliştirme (2. Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başar, H. (2000). *Eğitim Denetçisi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başaran, İ. E. (1992). *Yönetimde İnsan İlişkileri: Yönetsel Davranış*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

- Başaran, İ. E. (2000). *Örgütlerde Davranış. İnsanın Üretim Gücü (3. Basım)*. Ankara: Feryal Matbaası.
- Bensghir, T. K. (1996). *Bilgi Teknolojileri ve Örgütsel Değişim*. Ankara: TODAİE Yayınları.
- Bolat, S. (1996). Eğitim Örgütlerinde İletişim: H.Ü. Eğitim Fakültesi Uygulaması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(12).
- Bostancı, H. (2010). *Okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlikleri açısından incelenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü.
- Bowyer, E. C. (1990). Technology Planning Ushers Our Schools Into The 2pt Century. *American School Board Journal*, 177(9), 12-14.
- Bursalıoğlu, Z. (1981). Eğitim Yöneticisinin Yeterlikleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 93.
- Bursalıoğlu, Z. (1991). Eğitimde Yenileşme ve Demokratik Liderlik. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24(2), 669-674.
- Bursalıoğlu, Z. (2000). *Eğitimde Yönetimi Anlamak Sistemi Çözümlemek*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bursalıoğlu, Z. (2002). *Eğitim Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bursalıoğlu, Z. (2010). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bursalıoğlu, Z. (2010). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Can, T. (2003). Bolu Orta Öğretim Okulları Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik. *The Turkish Online Journal of Education Technology*(Temmuz).
- Can, T. (2008). İlköğretim okulları yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlilikleri: Ankara ili Etimesgut İlçesi Örneği. A. Üniversitesi (Dü.), 8. *Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu*. içinde Eskişehir.
- Collis, B. (1988). *Computers, Curriculum, and Whole Class Instruction*. Belmont: Wadsworth Publishing Corporation.
- Çalık, C., ve Şehitoğlu, E. (2006). Okul Müdürlerinin İnsan Kaynakları Yönetimi İşlevlerini Yerine Getirebilme Yeterlilikleri. *Milli Eğitim Dergisi, Bahar*(170).
- Çelik, M. (2013). *İstanbul İli Arnavutköy İlçesindeki Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Yöneticilerin İletişim Becerilerinin Öğretmen Motivasyonları ve Akademik Tükenmişlikleri Üzerine Etkisi*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi.
- Çelikten, M. (2002). Okul Müdürlerinin Bilgisayar Kullanma Becerileri. *Milli Eğitim Dergisi*(155-156).
- Çepni, S. (2009). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çetin, N. (2008). Kuramsal Liderlik Çözömlerinin Işığında, Okul Müdürlüğü ve Eğitilebilir Durumsal Liderlik Özellikleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 1*(23), 74.
- Çetinkaya, H. (2012). *İlköğretim okulu yöneticilerinin iletişim becerilerinin okul başarısına etkisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çilenti, K. (1988). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Çınar, O. (2010). Okul müdürlerinin iletişim sürecindeki etkililiği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 1*(26), 267-276.
- Çubukçu, Z., ve Döndar, İ. (2003). Okul yöneticilerinin iletişim becerilerine ilişkin öğretmen algı ve beklentileri. *Milli Eğitim Dergisi*(157).

Demiray, K. (1993). *Türkçe Temel Eğitim Sözlüğü*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Demirtaş, H. (2004). Demokratik Sınıf Yönetimi ve Üniversite Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarının Sınıf İçi Tutum ve Davranışlarına İlişkin Görüşleri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildiri Özetleri* (s. 33-34). Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

Drucker, P. F. (1996). *21. Yüzyıl İçin Yönetim Tartışmaları* (Çev: T. Bahçivangil ve G.Gorbon). İstanbul: Epsilon Yayınları.

Edmonds, R. (1979). Effective Schools for The Urban Poor. *Educational Leadership*(1), 15-18.

Eliküçük, H. (2006). *Öğretmenlerin öğretme-öğrenme süreçlerinde teknoloji kullanma yeterlilikleri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Erbakırcı, M. A. (2008). *Ankara ili ortaöğretim okul yöneticilerinin teknolojiye karşı tutumları ve yönetim bilişim sistemlerini kullanma durumları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Erdoğan, İ. (2000). *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği* (2. Baskı b.). İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Erdoğan, İ. (2006). *Eğitim ve Okul Yönetimi* . İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Ergişi, K. (2005). Bilgi Teknolojilerinin Okulda Etkin Kullanımı İle İlgili Okul Yöneticilerinin Teknolojik Yeterliliklerinin Belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.

Fidan, M. (2013). *Öğretmen algularına göre ilköğretim kurumlarında yöneticilerin iletişim becerileri ve örgütsel değerler arasındaki ilişki*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Güçlüol, K. (1985). *Eğitim Yönetiminde Karar ve Örnek Olaylar*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Güneş, K. (2007). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin okul müdürlerinin iletişim ve motivasyon becerileri ile ilgili algı ve beklentileri*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Güney, S. (1998). *Davranış Bilimleri ve Yönetim Psikolojisi Terimler Sözlüğü*. Ankara: Ocak Yayınları.

Jones, G. R., George, J. M., ve Hill, C. W. (2000). *Contemporary Management*. Boston: The Mc Graw-Hill Companies.

Karagözoğlu, G. (1985). İletişimin Değerlendirilmesi. *Eğitim Yönetiminde Denetleme ve Değerlendirme Sempozyumu*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.

Karakuş, M., ve Töremen, F. (2006). Denetçi Gözüyle Yönetici Yeterlikleri: İlköğretim Okulu Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*(13).

Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, Y. K. (1991). *Eğitim Yönetimi: Kuram ve Türkiye'deki Uygulama*. Ankara: Bilim Yayınları.

Kaya, Y. K. (1993). *Eğitim Yönetimi, Kuram ve Türkiye'deki Uygulamalar*. Ankara: Set Ofset.

Kaya, Z. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kaya, Z. (2006). *Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kayaalp, İ. (2004). *Eğitimde İletişim Dili*. İstanbul: Nesil Yayınevi.

Kearsley, G. (1994). *Computers for Educational Administrators: Leadership in the Information Age*. Norwood: Ablex Publishing Corporation.

- Korkmaz, M. (2005). Okul Yöneticilerinin Yetiştirilmesi: Sorunlar, Çözümler ve Öneriler. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 237-252.
- Liu, C., Marchewka, J. T., Lu, J., ve Yu, C. S. (2005). Beyond Concern: A Privacy-Trustbehavioral Intention Model Of Electronic Commerce. *Information ve Management*(42), 289-304.
- Marshall, D. G. (1983). The School Administrator and the Microcomputer. *Education Canada*, 22(2), 4-11.
- MEB. (2014). *Mesleki ve Teknik Eğitim Programlar ve Öğretim Materyalleri*. Mesleki ve Teknik Eğitim Programlar ve Öğretim Materyalleri: http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/%C4%B0%C5%9F%20hayat%C4%B1nda%20ileti%C5%9Fim.pdf
- MEB. (2017). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü: https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETME_NLYK_MESLEYY_GENEL_YETERLYKLERY.pdf
- Memduhoğlu, H. B., ve Yılmaz, K. (2011). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Özan, M. (2006). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Becerilerinin Öğretmen ve Yönetici Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*(24), 153-160.
- Özgan, H. ve Aslan, N. (2008). İlköğretim Okul Müdürlerinin Sözlü İletişim Biçiminin Öğretmenlerin Motivasyonuna Etkisinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 190-206.
- Sabuncuoğlu, Z., ve Tüz, M. (1995). *Örgütsel Psikoloji*. Bursa: Ezgi Yayınları.
- Satıcı, Ö. (2014). *Korelasyon Analizi, Spearman Korelasyon Analizi*. Dicle Üniversitesi: <https://www.dicle.edu.tr/Contents/05ec89ab-2b9b-492d-a161-effe635296f9.pdf> adresinden alınmıştır
- Sergiovanni, T. J., ve Starratt, R. J. (1988). *Supervisions: Human Perspectives*. Newyork: McGraw Hill Book Company.

- Sillars, S. (1995). *İletişim*. (N. Akın, Çev.) Ankara: Özgün Matbaacılık.
- Sincar, M., ve Aslan, B. (2014). İlköğretim Öğretmenlerinin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 571-595.
- Sönmez, E. E., ve Gül, H. Ü. (2014). Dijital Okuryazarlık ve Okul Yöneticileri. 19. *Türkiye'de İnternet Konferansı* (s. 69). İzmir: Yaşar Üniversitesi.
- Stoddart, T., ve Niederhauser, D. (1993). Technology and Educational Change. *Computers in the Schools*, 9(2/3), 5-22.
- Sucu, Y. (2000). *Geçmişten Günümüze Yönetim Düşüncesindeki Gelişmeler: Bütünleştirici Bir Durumsallık Modeli*. Ankara: Elit Yayıncılık.
- Şahin, A. (2004). Motivasyon ve Yönetim Kuramları İlişkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 523-547.
- Şahin, A. E. (2000). İlköğretim Yöneticilerinin Yeterlikleri. *Eğitim Yönetimi Dergisi*, 243-260.
- Şimşek. (2001). *Yönetim ve Organizasyon 6. Baskı*. Konya: Günay Ofset.
- Şimşek, M. Ş., ve Akın, H. B. (2003). *Teknoloji Yönetimi ve Örgütsel Değişim*. Konya: Çizgi Yayınları.
- Şimşek, Ş. M. (2001). *Yönetim ve Organizasyon 6. Baskı*. Konya: Günay Ofset.
- Şimşek, Y. (2003). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şimşek, Y., ve Altınkurt, Y. (2009). Endüstri meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ilişkin görüşleri. *Akademik Bakış*(17), 1-16.

- Taşar, H. (2008). *Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Sınıf Yönetimi ve Eğitimde İletişim ve Yönetimi*. (M. Çelikten, Dü.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Terzi, A. R. (2004). *İletişim ve Sosyal Etkileşim. Eğitim ve Okul Yöneticiliği*. (Y. Özden, Dü.) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Töremen, F., ve Kolay, Y. (2003). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Sahip Olması Gereken Yeterlikler. *Milli Eğitim Dergisi*(160).
- Turan, S. (2002). Eğitim Yöneticileri İçin Teknolojik Standartlar:Kavramsal Bir Çözümleme. *BTİE Bildiriler Kitabı*. Ankara: Semor Seminer Organizasyon ve Danışmanlık A.Ş.
- Ury, G. G. (2003). Missouri public school principals' computer usage and conformity to technology standards. *57. Annual Summer Conference Proceedings of National Council of Professors of Educational Administration*. Sedona.
- Vanderberghe, R. (1995). Creative Management Of A School: A Matter Of Vision And Daily Interventions. *Journal of Educational Administration*(33(2)), 31-51.
- VDE. (2001). *Technology Enriched Administrators: Modules for Guiding the Integration of Educational Technology in Education*. Virginia Department Of Education. Virginia: Virginia:Author.
- Williams, C. R. (1979). *Genel İletişim Kuram ve Modelleri*. (A. Ergüden, Çev.) Eskişehir: E.İ.T.İ.A-TÖEF Yayınları.
- Yalın, H. İ. (2010). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. (Geliştirilmiş)*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yeniçeri, Ö., ve İnce, M. (2005). *Bilgi Yönetim Stratejileri ve Girişimcilik*. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, E. (2010). *İlköğretim okulu müdürlerinin öğretimsel liderlik rolleri ile etkili okul arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.

Zengin, H., ve Başak, B. (2017, 7 11). *ISL 101 İşletme Bilimine Giriş 6. Hafta.* .
Docplayer.biz.tr: <https://docplayer.biz.tr/40069534-Is1-101-isletme-bilimine-giris-6-hafta-hayrettin-zengin-burcak-basak.html>

Zıllıoğlu, M. (1993). *İletişim Nedir?* . İstanbul: Cem-Kültür Yayınevi.

EKLER

EK-1 (Kişisel Bilgiler Formu)

EK 2

Veri Toplama Aracı

Değerli meslektaşlarım,

Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin teknolojik yeterlikleri ile iletişim biçimleri arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir. Sorulara vereceğiniz cevaplar, yalnızca yapmakta olduğum yüksek lisans tezi ile ilgili araştırmama veri sağlamak amacı ile kullanılacaktır. Bu nedenle ankete isim yazmadan soruları içtenlikle cevaplayacağınıza inanıyorum.

Sizden her maddeyi okuduktan sonra o maddede belirtilen durumun ne ölçüde gerçekleştiğini karşısındaki sıralamada uygun bulduğunuz alana (x) ile işaretleyerek belirtmeniz istenmektedir. Hiçbir maddeyi boş bırakmamanız ve objektif cevaplar vermeniz bu araştırmanın başarısını olumlu yönde etkileyecektir.

Araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür ederim.

Şeyma BAYCAN
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi Ve Denetimi ABD
Yüksek Lisans Tez Öğrencisi

BÖLÜM I

Görev yaptığınız eğitim kademesi	☐ Anaokulu	☐ İlkokul	☐ Ortaokul	☐ Lise
Göreviniz	☐ Okul Müdürü	☐ Müdür Yardımcısı	☐ Öğretmen	
Eğitim Durumunuz	☐ Önlisans	☐ Lisans	☐ Lisansüstü	☐ Diğer
Branşınız	☐ Anasınıfı Öğr.	☐ Sınıf Öğr.	☐ Genel Bilgi veya Meslek Dersi Öğr.	
Meslekteki Kıdeminiz	☐ 0-5 yıl	☐ 6- 10 yıl	☐ 11-15 yıl	☐ 16 +
Cinsiyetiniz	☐ Bayan	☐ Bay		

EK-2 (Teknolojik Yeterlik Ölçeği)

BÖLÜM II

Teknolojik Yeterlik Bakımından okul idari yöneticilerimiz (Okul Müdürü ve Müdür Yardımcıları)		Her zaman	Çoğu zaman	Ara sıra	Nadiren	Hiçbir zaman
		5	4	3	2	1
1	Bilgisayarı açıp kapatabilir, bilgisayarda yüklü programları açıp kapatabilir.					
2	Akıllı telefon, flash\harici bellek, CD gibi aygıtları bilgisayara takıp kullanabilir.					
3	Akıllı telefon, flash\harici bellek, CD gibi aygıtlardan bir programı bilgisayarına yükleyebilir, yüklü bir programı kaldırabilir.					
4	Bilgisayarında kayıtlı dosyaları bulabilir, kopyalama, taşıma, silme ve isim değiştirme gibi dosya işlemlerini yapabilir.					
5	Bilgisayarın işletim sistemini kullanabilir.					
6	Bilgisayarda yaptığı çalışmaları kaydedebilir, gerektiğinde yazıcıdan çıktı alabilir.					
7	Bilgisayardan aldığı çıktıları fotokopi makinesinde çoğaltabilir.					
8	İnternette araştırma yapabilir, resmi veya özel web sitelerine girebilir.					
9	Elektronik posta hesabından gelen postaları alabilir ve başkalarına elektronik posta gönderebilir.					
10	Sosyal ağ veya akıllı mesaj sistemlerini kullanabilir.					
11	Projeksiyon, tablet, faks cihazı gibi araçları kullanabilir.					
12	Akıllı tahtayı kullanabilir.					
13	Kurum net sistemini etkili biçimde kullanabilir.					
14	Kurum net sisteminden şahsına gelen evrakları takip edebilir.					
15	Kurum net sisteminden ilgili kişilere evrak gönderebilir.					
16	Yeni çıkan teknolojik donanımları takip eder.					
17	Yeni çıkan bilgisayar yazılımlarını takip eder.					
18	Akıllı aygıtları aktif olarak kullanabilir, pek çok özelliğinden faydalanabilir.					
19	Okula yeni alınacak bilgisayar ve diğer teknoloji araçları ile ilgili temel özellikleri bilir.					
20	E-okul sistemini etkili biçimde kullanabilir.					
21	E-okul sistemine kurumu ilgilendiren bilgileri işleyebilir.					
21	E-okul sisteminden öğrencilerle ilgili bilgileri (kayıt kabul, devam devamsızlık, not işlemleri, ders programı vb.) işleyebilir.					
22	Personel özlük işlerinde (izin, sağlık, terfi vb.), personel maaş, ek ders ücreti gibi tahakkuk işlemlerinde bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.					
23	Ders dağıtım çizelgeleri ve sınav programlarının hazırlanması gibi planlamalarda bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.					
24	Okulda yapılan toplantıların tutanaklarının yazılması ve saklanmasında bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.					
25	Okulumuz ile diğer kurumlar arasında kurum.net veya elektronik posta iletişimi yapılmasını sağlar.					
26	Okuldaki bilgi teknolojisi araçlarının kullanılabilmesi için gerekli eğitimin alınmasını sağlar.					
27	Ders işlerken okulda var olan laboratuvarların kullanımını teşvik eder ve bununla ilgili planlamalar yapar.					
28	Eğitsel içerikli bilgisayar yazılımları ve eğitim CD'lerini temin eder.					
29	Kütüphane kayıtları ve ödünç verme işlerinde bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.					
30	Öğrenci bilgilerinin izlenmesinde bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.					
31	Okulumuzda internet öğretmenler ve yöneticiler tarafından aktif olarak kullanılmaktadır.					
32	Okul içi seviye tespit sınavlarının yapılması ve değerlendirilmesinde bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.					

EK-3(İletişim Becerileri Ölçeği)

Karşılıklı olarak girdiğimiz iletişim süreçlerinde okul idari yöneticilerimiz (Okul Müdürü ve Müdür Yardımcıları)		Tam Katılıyorrum	Katılıyorrum	Az katılıyorrum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
		5	4	3	2	1
1	Karşısındakinin düşüncelerine saygılıdır.					
2	Yapıcı duygulara sahiptir.					
3	Güvenilirdir.					
4	Cinsiyet ayrımı yapmaz.					
5	Giyim-kuşam ve dış görünüşe dikkat eder.					
6	Öğretmenlere yönelik olumlu tutumlara sahiptir.					
7	Bilmediği konular hakkında görüş bildirmekten kaçınır.					
8	Okulda yaşanan olumsuzluklardan sürekli başkalarını sorumlu tutmaz.					
9	Okulda yaşanan olumsuzlukları özür dileyerek geçiştirmeye çalışmaz.					
10	Mesajlarını mantıksal nedenlere dayandırır.					
11	Öğretmenlerin yetki ve sorumluluklarını açıkça tanımlar.					
12	Öğretmenlerin işlerini gereğince yerine getirebilmeleri için, o işle ilgili bilgilendirilmelerine önem verir.					
13	Mesajlarının bir amacı vardır.					
14	Mesajlarını karşısındaki kişinin gereksinimlerini karşılayacak şekilde oluşturur.					
15	İletişim sürecinin amaçlanandan farklı boyutlara kaymasını önler.					
16	Gereksiz kelime ve ifadelere yer vermez.					
17	Karşısındaki kişinin sosyo-kültürel durumunu dikkate alır.					
18	Görüşlerinin nedenini açıklar.					
19	Dinlemeye başlamadan önce iletişimin etkililiği için uygun yer düzenlemeleri yapar.					
20	Dinlemeye yönelik tutumları ile öğretmenlerin kendisi ile iletişimde bulunmalarını teşvik eder.					
21	Karşısındaki kişinin içinde bulunduğu durumu dikkate alarak iletişimde bulunmaya özen gösterir.					
22	Mesajın anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol eder.					
23	Okul üyelerini ilgilendiren konular hakkında onları zamanında bilgilendirir.					
24	Öğretmenleri etkilemekte makam gücünden çok dostluğu kullanır.					
25	Öğretmenlerin düşüncelerine önem verir.					
26	Okul üyelerinin okulla ilgili sorunlarıyla ilgilenir.					
27	İhtiyaç duyulduğunda kendisine her zaman telefonla ulaşılabilir.					
28	İhtiyaç hissettiğinde beni telefonlar arar.					
29	Bizleri ilgilendiren her konuda gerektiği ölçüde teknoloji aracılığıyla (sms,mail,sosyal ağ,whatsApp vb.) bizleri bilgilendirir.					
30	Teknolojik iletişim kanallarını (sms,mail,kurum.net vb.) etkin biçimde kullanır.					
31	İşbirliği içinde çalışma ortamı oluşturulmasında teknolojik imkânları kullanır.					

(Handwritten signature and stamp)

EK-4 (İl Millî Eğitim Müdürlüğü İzin Yazısı)

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/44/3821481

09/04/2015

Konu: Araştırma İzni
Şeyma BAYCAN

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Sosyal Bilimler Enstitüsüne)

İlgi: a) 16.03.2015 tarih ve 69 sayılı yazınız
b) Valilik Makamının 08.04.2015 tarih ve 3795933 sayılı oluru.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Şeyma BAYCAN'ın "*Okul Yöneticilerinin Teknolojik Yeterlilikleriyle İletişim Biçimleri Arasındaki İlişki*" konulu tezine dair araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, *uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının uygulanması*, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Murat ADALI
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

T.C. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi		
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü		
GELEN EVRAK		
TARİH	NO	EK
16.04.2015	32	3

Elektronik İmzalı Aslı Sistemimizde Mevcuttur	
Adı Soyadı:	
Ünvanı:	
Tarih:	
İmza:	

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü (Strateji Bölümü)
Bab-ı Ali Yokuşu Ankara Cad. D-Blok No:13 34417 Cağaloğlu-İstanbul

Santral : 212-455 04 00 (Dahili:239) Faks :212-455 06 52
E-posta: sgb34@meb.gov.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 0794-94a2-398d-a7e2-ca44 kodu ile teyit edilebilir.

EK-5 (İl Millî Eğitim Müdürlüğü İzin Yazısı)

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/20/3795933

08/04/2015

Konu: Anket İzni
Şeyma BAYCAN

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi:a) İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesinin 16.03.2015 tarih ve 69 sayılı yazısı
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tek. Gn Md. 07.03.2012 tarih ve 3616 sayılı 2012/13 nolu gen.
c) Millî Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 03.04.2015 tarihli tutanağı.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Şeyma BAYCAN'ın "*Okul Yöneticilerinin Teknolojik Yeterlilikleriyle İletişim Biçimleri Arasındaki İlişki*" konulu tezi kapsamında, ilimiz Küçükçekmece ilçesindeki anaokulu, lise ilkokul, ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlere; anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının; söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürü ve imzalı veri toplama araçlarının uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Dr. Muammer YILDIZ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
.../04/2015

Yusuf Ziya KARACAEV
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:1- Genelge
2- Komisyon Tutanağı

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü (Strateji Bölümü)
Bab-ı Ali Yokuşu Ankara Cad. D-Blok No:13 34417 Cağaloğlu-İstanbul

Santral : 212-455 04 00 (Dahili:239) Faks :212-455 06 52
E-posta: sgb34@meb.gov.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e7d2-4c83-3cdf-a3e7-f0ba kodu ile teyit edilebilir.

EK-6 (İl Millî Eğitim Müdürlüğü İzin Yazısı)**Ek 4 : Veri Toplama Aracı Uygulanacak Kurumların Listesi**

NU	İl Adı	İlçe Adı	Kurum Adı
1.	İstanbul	Küçükçekmece	75. YIL SEFAKÖY ORTAOKULU
2.	İstanbul	Küçükçekmece	AKŞEMSETTİN İLKOKULU
3.	İstanbul	Küçükçekmece	ARİF NİHAT ASYA ORTAOKULU
4.	İstanbul	Küçükçekmece	ATATÜRK ORTAOKULU
5.	İstanbul	Küçükçekmece	BEZİRGANBAHÇE İLKOKULU
6.	İstanbul	Küçükçekmece	BÜYÜK HALKALI İLKOKULU
7.	İstanbul	Küçükçekmece	GELİNCİK ANAOKULU
8.	İstanbul	Küçükçekmece	GÖKTÜRK İLKOKULU
9.	İstanbul	Küçükçekmece	HALKALI DOĞA ORTAOKULU
10.	İstanbul	Küçükçekmece	İNÖNÜ ORTAOKULU
11.	İstanbul	Küçükçekmece	KÜÇÜKÇEKMECE İMKB YAVUZ SULTAN SELİM ORTAOKULU
12.	İstanbul	Küçükçekmece	LALE ANAOKULU
13.	İstanbul	Küçükçekmece	MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK ORTAOKULU
14.	İstanbul	Küçükçekmece	NAHİT MENTEŞE TEKNİK VE ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ
15.	İstanbul	Küçükçekmece	NASRETTİN HOCA İLKOKULU
16.	İstanbul	Küçükçekmece	ORHAN CEMAL FERİSOY LİSESİ
17.	İstanbul	Küçükçekmece	ORHAN SARAL İLKOKULU
18.	İstanbul	Küçükçekmece	OSMAN ZEKİ ÜNGÖR İLKOKULU
19.	İstanbul	Küçükçekmece	ÖĞRETMEN YUSUF KARDEŞ İLKOKULU
20.	İstanbul	Küçükçekmece	ÖMER NASUHI BİLMEN ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
21.	İstanbul	Küçükçekmece	PAPATYA ANAOKULU
22.	İstanbul	Küçükçekmece	SULTAN ABDULHAMİT İMAM HATİP ORTAOKULU
23.	İstanbul	Küçükçekmece	SULTAN REŞAT ORTAOKULU
24.	İstanbul	Küçükçekmece	ŞEHİT ER MÜSLÜM ZENGİN İLKOKULU
25.	İstanbul	Küçükçekmece	TAHSİN BANGUOĞLU İLKOKULU
26.	İstanbul	Küçükçekmece	TASEV MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
27.	İstanbul	Küçükçekmece	TOKİ FULYA ANAOKULU
28.	İstanbul	Küçükçekmece	TOKİ GÜNEŞPARKEVLERİ KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
29.	İstanbul	Küçükçekmece	TOKİ HALKALI ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
30.	İstanbul	Küçükçekmece	TOKİ ŞEHİT EFKAN KIRAN İLKOKULU
31.	İstanbul	Küçükçekmece	TOKİ ŞEHİT ER YILMAZ ÖZDEMİR İLKOKULU
32.	İstanbul	Küçükçekmece	TÜCCAR VE SANAYİCİLER DERNEĞİ İLKOKULU

(Handwritten signature and stamp)

EK-7 (İletişim Becerileri Ölçeği İzin Yazısı)

23.07.2018

Posta - seyma3@hotmail.com

YNT: veri toplama aracı izni

Yücel ŞİMŞEK <ysimsek@anadolu.edu.tr>

23.12.2014 (Sal) 17:47

Kime:şeyma k. <seyma3@hotmail.com>;

Sayın Şeyma hanım,
Etik kurallar çerçevesinde kullanılması kaydı ile kullanmada benim açımdan herhangi bir sakınca yoktur. Kolay gelsin, başarılar dilerim.

Yrd. Doç. Dr. Yücel ŞİMŞEK
Anadolu Üniversitesi
İstatistik Bilgiler Birimi Müdürü
Tel:0 222 335 35 80' 35 58
Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü
Yunus Emre Kampüsü ESKİŞEHİR
Tel: 0 222 335 05 80' 34 58

Kimden: şeyma k. [seyma3@hotmail.com]

Gönderildi: 22 Aralık 2014 Pazartesi 21:06

Kime: Yücel ŞİMŞEK

Konu: veri toplama aracı izni

Sayın Yücel ŞİMŞEK;
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi yüksek lisans programında 500113018 numaralı yüksek lisans tez öğrencisiyim.

Şahsınız tarafından geliştirilen "Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin İletişim Becerilerine Yönelik Görüşleri" ölçeğinizi hazırlamakta olduğum "Okul Yöneticilerinin Teknolojik Yeterlikleriyle İletişim Biçimleri Arasındaki İlişki" konulu tezimde kullanmak istiyorum.

Bilgilerinize arz ederim.

BAYCAN

Şeyma

EK-8 (Teknolojik Yeterlik Belirleme Ölçeği Faktör Yapısı)

	Madde	Faktör Yüğü	Varyans	Cronbach's Alpha (R)
Faktör 1	m6(Bilgisayarda yaptığı çalışmaları kaydedebilir, gerektiğinde yazıcıdan çıktı alabilir.)	0,835	39,691	0,912
	m4(Bilgisayarında kayıtlı dosyaları bulabilir, kopyalama, taşıma, silme ve isim değiştirme gibi işlemler, yapabilir.)	0,782		
	m1(Bilgisayarı açıp kapatabilir, bilgisayarda yüklü programları açıp kapatabilir.)	0,780		
	m8(İnternette araştırma yapabilir, resmi veya özel web sitelerine girebilir.)	0,772		
	m2(Akıllı telefon, flash\harici bellek, CD gibi aygıtları bilgisayara takip kullanabilir.)	0,745		
	m7(Bilgisayardan aldığı çıktıları fotokopi makinesinde çoğaltabilir.)	0,685		
	m3(Akıllı telefon, flash\harici bellek, CD gibi aygıtlardan program yükleyebilir veya kaldırabilir.)	0,657		
	m9(Elektronik posta hesabından gelen postaları alabilir ve başkalarına elektronik posta gönderebilir.)	0,600		
Faktör 2	m33(Okul içi seviye tespit sınavlarının yapılması ve değerlendirilmesinde bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.)	0,828	11,983	0,837
	m30(Kütüphane kayıtları ve ödünç verme işlerinde bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.)	0,804		
	m29(Eğitsel içerikli bilgisayar yazılımları ve eğitim CD'lerini temin eder.)	0,731		
	m32(Okulumuzda internet öğretmenler ve yöneticiler tarafından aktif olarak kullanılmaktadır.)	0,669		
	m27(Okuldaki bilgi teknolojisi araçlarının kullanılabilmesi için gerekli eğitimi alırım\alınmasını sağlarım.)	0,518		
	m31(Öğrenci bilgilerinin izlenmesinde bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.)	0,479		
Faktör 3	m14(Kurum net sisteminden şahsına gelen evrakları takip edebilir.)	-0,919	6,887	0,943
	m15(Kurum net sisteminden ilgili kişilere evrak gönderebilir.)	-0,911		
	m13(Kurum net sistemini etkili biçimde kullanabilir.)	-0,872		
Faktör 4	m22(E-okul sisteminden öğrencilerle ilgili bilgileri işleyebilir.)	0,845	5,734	0,784
	m23(Personel özlük işlerinde personel maaş, ek ders ücreti gibi tahakkuk işlemlerinde bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.)	0,708		
	m24(Ders dağıtım çizelgeleri ve sınav programlarının hazırlanması gibi planlamalarda bilgisayardan yararlanılmasını sağlar.)	0,637		
	m21(E-okul sistemine kurumu ilgilendiren bilgileri işleyebilirim.)	0,591		
Faktör 5	m17(Yeni çıkan bilgisayar yazılımlarını takip eder.)	-0,825	4,414	0,908
	m18(Akıllı aygıtları aktif olarak kullanabilir, pek çok özelliğinden faydalanabilir.)	-0,766		
	m19(Okula yeni alınacak bilgisayar ve diğer teknoloji araçları ile ilgili temel özelliğleri bilir.)	-0,747		
	m16(Yeni çıkan teknolojik donanımları takip eder.)	-0,739		

EK-9 (İletişim Yeterliklerini Belirleme Ölçeği Faktör Yapısı)

Faktör Numarası	Madde	Faktör Yüğü	Varyans	Cronbach's Alpha
Faktör 1	m2(Yapıcı duygulara sahiptir.)	0,894	60,485	0,897
	m10(Mesajlarını mantıksal nedenlere dayandırır.)	0,874		
	m1(Karşısındaki düşünceğine saygılıdır.)	0,874		
	m14(Mesajlarını karşısındaki kişinin gereksinimlerini karşılayacak şekilde oluşturur.)	0,867		
	m6(Öğretmenlere yönelik olumlu tutumlara sahiptir.)	0,852		
	m16(Gereksiz kelime ve ifadeler yer vermez.)	-0,838		
	m25(Öğretmenlerin düşünceğine önem verir.)	0,834		
	m3(Güvenilirdir.)	0,828		
	m4(Cinsiyet ayrımı yapmaz.)	-0,810		
	m15(İletişim sürecinin amaçlanandan farklı boyutlara kaymasını önler.)	0,802		
	m21(Karşısındaki kişinin içinde bulunduğu durumu dikkate alarak iletişimde bulunmaya özen gösterir.)	0,802		
	m8(Okulda yaşanan olumsuzluklardan sürekli başkalarını sorumlu tutmaz.)	-0,800		
	m20(Dinlemeye yönelik tutumları ile öğretmenlerin kendisi ile iletişimde bulunmalarını teşvik eder.)	0,786		
	m24(Öğretmenleri etkilemekte makam gücünden çok dostluğu kullanır.)	0,785		
	m19(Dinlemeye başlamadan önce iletişimin etkililiği için uygun yer düzenlemeleri yapar.)	0,782		
	m18(Görüşlerinin nedenini açıklar.)	0,779		
	m13(Mesajlarının bir amacı vardır.)	0,778		
	m9(Okulda yaşanan olumsuzlukları özür dileyerek geçiştirmeye çalışmaz.)	-0,732		
	m22(Mesajın anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol eder.)	0,711		
	m26(Okul üyelerinin okulla ilgili sorunlarıyla ilgilenir.)	0,709		
m12(Öğretmenlerin işlerini yerine getirebilmeleri için, o işle ilgili bilgilendirilmelerine önem verir.)	0,695			
m17(Karşısındaki kişinin sosyo-kültürel durumunu dikkate alır.)	0,636			
m7(Bilmediği konular hakkında görüş bildirmekten kaçınır.)	0,630			
m23 (Okul üyelerini ilgilendiren konular hakkında onları zamanında bilgilendirir.)	0,516			
Faktör 2	m29(Bizleri ilgilendiren her konuda gerektiği ölçüde teknoloji aracılığıyla (sms,mail,sosyal ağ,whatsApp vb.) bizleri bilgilendirir.)	0,954	6,238	0,907
	m30(Teknolojik iletişim kanallarını (sms,mail,kurum.net vb.) etkin biçimde kullanır.)	0,908		
	m27(İhtiyaç duyulduğunda kendisine her zaman telefonla ulaşılabilir.)	0,717		
	m31(İşbirliği içinde çalışma ortamı oluşturulmasında teknolojik imkânları kullanır.)	0,694		
	m28(İhtiyaç hissettiğinde beni telefonlar arar.)	0,659		

EK-10 (TY ve İB Alt Boyutları Arasındaki İlişki İle İlgili Bulgular(Spearman's rho Korelasyon Analizi Sonuçları)

		Temel iletişim becerileri	İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	Temel bilgisayar ve internet kullanımı	Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar kullanımı	Kurum net kullanabilme	Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme
İletişim süreçlerinde teknolojiyi kullanma	r	,733(**)					
	p	,000					
	N	525					
Temel bilgisayar ve internet kullanımı	r	,230(**)	,265(**)				
	p	,000	,000				
	N	525	525				
Eğitim-öğretim işlerinde bilgisayar	r	,465(**)	,409(**)	,359(**)			
	p	,000	,000	,000			
	N	525	525	525			
Kurum net kullanabilme	r	,217(**)	,291(**)	,576(**)	,391(**)		
	p	,000	,000	,000	,000		
	N	525	525	525	525		
Personel işlemlerinde bilgisayar ve internet kullanabilme	r	,281(**)	,319(**)	,484(**)	,458(**)	,553(**)	
	p	,000	,000	,000	,000	,000	
	N	525	525	525	525	525	
Teknolojik gelişmeleri takip edebilme	r	,452(**)	,353(**)	,512(**)	,637(**)	,530(**)	,538(**)
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	525	525	525	525	525	525

ÖZGEÇMİŞ

Şeyma BAYCAN

Adres: Dumlupınar Mahallesi Zaman Sokak No:13 Ağırbaş Apt. Kat:7/15 Kadıköy
İSTANBUL

Tel Nu: 0506 912 76 26

e-mail: seyma3@hotmail.com

A. EĞİTİM

Yüksek Lisans: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi Ortak Programı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı Eğitim Yönetim ve Denetimi Bölümü, 2018, İstanbul

Lisans: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü, 2007, Van

B. MESLEKİ DENEYİM

2008-2011 Körfez Alihocalar İlköğretim Okulu, Sınıf Öğretmeni, Kocaeli

2011-2014 Halkalı Şehit Er Müslüm Zengin İlkokulu, Sınıf Öğretmeni, İstanbul

2014-2017 Vali Adil Yazar İlkokulu, Sınıf Öğretmeni, Muş

2017- 2018 Kadıköy 29 Ekim İlkokulu, Sınıf Öğretmeni, İstanbul